

Agenda Algemeen Bestuur

Datum 08-07-2021
Tijd 9:30 - 11:00
Locatie Via MS Teams
Voorzitter Joa Maouche
Toelichting Algemeen Bestuur ODRA

1 9:30 OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA

2 9:35 VASTSTELLEN NOTULEN 15 april 2021

3 9:40 LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN

4 ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING

9:45 4.1 Begrotingswijziging 2021 ODRA

Het algemeen bestuur wordt gevraagd deze begrotingswijziging voor te leggen aan de raden en staten, opdat zij hun zienswijzen kunnen uitbrengen, cf artikel 28 van de GR.

9:55 4.2 Dashboard ODRA

Aan het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de stand van zaken bedrijfsvoering ODRA, zoals weergegeven in het dashboard. En de belangrijkste risico's te bespreken.

5 ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING

10:10 5.1 Vaststellen begroting 2022 ODRA & zienswijzen

Aan het algemeen bestuur wordt gevraagd de begroting voor 2022 definitief vast te stellen en akkoord gaan met de reactie van ODRA op de ingediende zienswijzen begroting 2022 ODRA, opdat deze met de raden kan worden gecommuniceerd.

10:15 5.2 Rijker Verantwoorden

Aan het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- 1. Akkoord te gaan met het toepassen van een andere wijze van verantwoorden op de opgaven circulariteit en energie conform de in deze notitie beschreven aanpak*
- 2. Een budget van € 57.000 toe te kennen voor de projectleiding en uitvoering van deze aanpak.*
- 3. De benodigde middelen te halen uit het surplus over 2020, bestemd voor innovatie.*

10:25 5.3 Wijzigingen PDC (producten diensten catalogus) 2022

Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- 1. In te stemmen met de in deze notitie geformuleerde uitgangspunten voor*

de PDC 2022

2. Akkoord te gaan met de eveneens in deze notitie geformuleerde planning.

3. In te stemmen met het maken van de PDC 2022 conform de bijgevoegde was-wordt lijst van producten en diensten.

10:35 **5.4 Instemmen met rapport gemeentelijk complexe bedrijven**

Aan het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de inhoud van het bijgevoegde rapport en akkoord te gaan met het voorstel van het directeurenoverleg (7 punten) onder voorwaarden dat:

a. ODRA de coördinatietaak pas gaat vormgeven, nadat de initiële financiën volledig geborgd zijn;

b. ODRA over de coördinatie van de gemeentelijk complexe bedrijven conform voorstel het AB-voorzittersoverleg informeert;

c. ODRA verantwoording over het provinciale Programma complexe handhaving (pch) blijft afleggen aan de provincie als opdrachtgever;

d. afstemming en uniformering van de gemeentelijke en provinciale complexe bedrijven niet tot verlaging van het kwaliteitsniveau leidt, dat momenteel binnen pch ontwikkeld wordt;

e. deze wijze van programmasturing voor gemeentelijk complexe bedrijven na 2 jaar geëvalueerd wordt op minimaal de criteria: kwaliteit, uniformiteit van uitvoering en governance-structuur.

6 ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING

7 10:45 MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG

7.1 Regionale samenwerking geluid en kader vth

Gemeente Rheden verzoekt het algemeen bestuur om opdracht te geven aan het partneroverleg een onderzoeksvoorstel uit te werken en ter goedkeuring in het volgende AB-overleg te agenderen.

8 10:55 SLUITING

Oplegnotitie agendapunt 7.1

Aan : Portefeuillehouders milieu
Van : Gemeente Rheden
Onderwerp : Regionale samenwerking rond vakgebieden geluid en kader vth
Vergaderdat. : 8 juli 2021 Geschatte bespreektijd : ... min.
Opsteldatum : 3-6-2021
Status : definitief
Bijlagen : -

Voorstel / Beslispunten

- Akkoord gaan met nader verkennen verdergaande regionale samenwerking rond geluid en uitvoeringsbeleid vth.
- Opdracht geven aan het ODRA-partneroverleg een onderzoeksvoorstel uit te werken ter goedkeuring in het volgende AB-overleg.

Toelichting voorstel

Wat is de aanleiding / probleemstelling?

Geluid

Rond geluid gaat veel veranderen met de komst van de Omgevingswet. Om deze verandering goed te regelen is geluidexpertise nodig. Niet elke gemeente heeft de expertise daarvoor nog in huis. Het geluidkader mbt de bij de omgevingsdienst belegde taken moet daarbij regionaal uniform zijn. Het lijkt daarmee een logische stap rond geluid de expertise in de regio verder te bundelen en de regionale samenwerking te versterken.

Uniform kader vth

De wet verplicht ons als partners een uniform kader voor de bij ODRA belegde vth-taken op te stellen. Vanuit het Gelders Stelsel wordt gewerkt aan het programmatisch toezicht op gemeentelijke complexe bedrijven. Dit vereist op zijn minst op regionale schaal een uniform kader voor de betreffende bedrijven. Het Vakberaad milieutoezicht heeft eerder het borgen van kader voor wat betreft het milieutoezicht op zich genomen. In de praktijk blijkt echter het Vakberaad niet de slagvaardigheid te hebben hier verdere stappen in te zetten. Rond het kader van de overige vth-taken zijn geen initiatieven op dit moment.

Voorstel

Nader laten onderzoeken hoe we in de regio de krachten rond geluid kunnen bundelen ikv de implementatie van de Omgevingswet en we het wettelijk verplichte uniforme vth-kader kunnen borgen. Te onderzoeken mogelijkheden zouden kunnen zijn coördinatie, regievoering en/of uitvoeringsbeleid beleggen bij één van de partners, ODRA en/of extern adviesbureau.

Vorbereiding voorstel

Verdergaande samenwerking is besproken in ODRA-partneroverleg-verband en trekker Vakberaad geluid (ORM), Vakberaad milieutoezicht.

Oplegnotitie agendapunt 4.2

Aan : Algemeen Bestuur ODRA
Van : Controller ODRA
Onderwerp : Dashboard ODRA januari – mei 2021
Vergaderdat. : 8 juli 2021 Geschatte : 10 min
 bespreektijd
Opsteldatum : 22 juni 2020
Bijlagen : Dashboard ODRA

Voorstel / Beslispunten

- Kennis te nemen van stand van zaken bedrijfsvoering ODRA, zoals weergegeven in het dashboard.
- De belangrijkste risico's bespreken, en aandachtspunten formuleren voor 2021

Samenvatting

Bijgaand ontvangt u de eerste bestuursrapportage (dashboard) over 2021. De rapportage bevat de stand van zaken over de bedrijfsvoering en financiën tot en met mei 2021.

De belangrijkste aandachtspunten en risico's zijn vermeld in dit dashboard, samenvattend:

- De realisatie en prognose (met betrekking tot productie, werkpakketten en financiën) wordt vergeleken met de gewijzigde begroting voor 2021. Ondanks dat deze begroting nog niet is vastgesteld, presenteren we deze in dit dashboard, omdat het beter inzicht geeft in de afgesproken financiële doelen dan de initiële begroting.
De begrotingswijziging 2021 betreft vooral aanpassingen vanwege de programma's Complexe Handhaving (PCH) en Aandachtsbedrijven (PAB). Deze hebben een financieel beslag van circa € 2 miljoen qua wijziging. In de begrotingswijziging zijn ook de definitieve werkpakketten van de partners verwerkt (waaronder de uitbreiding van taken vanuit Westervoort en Duiven).
- Om de bijgestelde programma's en werkpakketten te kunnen realiseren, is aanvullende capaciteit nodig ten opzichte van de vastgestelde initiële begroting. ODRA heeft hier al op geanticipeerd door de werving op te starten, maar de zijn er nog niet helemaal. Het is voor sommige functies (met name bouwvergunningen) lastig om mensen te vinden tegen acceptabel tarief. Vooralsnog gaan we ervan uit dat we de afspraken in alle werkpakketten gaan realiseren.
- De weergegeven realisatie tot mei is gebaseerd op voorlopige cijfers. Er is een achterstand te zien op de seizoennorm, door bovenstaande, maar ook vanwege administratieve redenen. We zijn nog bezig om (in Open Wave) een aantal afgeronde zaken te koppelen aan de

producten en klanten. Om toch een beeld te kunnen geven van de realisatie, is deze 'berekend' op basis van de volledige urenregistratie.

- Financieel verwachten we geen problemen. De grootste kostenpost (loonkosten) ontwikkelt zich conform begroting. Een onzekerheid is nog de af te sluiten CAO. Ook bij de kosten voor de overhead (huisvesting en ICT) zijn er geen grote risico's.

Wat is de aanleiding / probleemstelling / en doel ?

Het bestuur krijgt periodiek inzicht in de stand van zaken rond de bedrijfsvoering. Hiervoor heeft ODRA een dashboard ontwikkeld, waarmee zowel intern (door MT) als door het bestuur gestuurd kan worden op de risico's die hierin vermeld staan.

Hoe is het voorstel voorbereid?

Het dashboard wordt periodiek opgesteld door het team control binnen ODRA en wordt maandelijks intern besproken in MT.

Hoe ziet het vervolgproces (uitvoering) er uit?

Input van het bestuur wordt meegenomen in de bedrijfsvoering.

Het volgende dashboard, met een prognose over de exploitatie 2021, zal in de vergaderingen van september en oktober worden gepresenteerd.

Oplegnotitie agendapunt 5.1

Aan : Algemeen Bestuur ODRA
Van : Controller en directiesecretaris
Onderwerp : Reactie ODRA op ingediende zienswijzen begroting 2022 ODRA
Vergaderdat : 08-07-2021 Geschatte besprekktijd : 5 min.
Opsteldatu : 30-06-2021
Status : Besluitvormend
Bijlagen : Geen

Voorstel / Beslisapunten

- De begroting voor 2022 definitief vast te stellen;
- Akkoord gaan met de reactie van ODRA op de ingediende zienswijzen begroting 2022 ODRA, opdat deze met de Raden kan worden gecommuniceerd.

1. Inleiding

De begroting 2022 is op 15 april 2021 ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden, conform de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem. De gemeenteraden en Staten van de Provincie hebben hun zienswijze op de begroting 2022 ingediend. In deze memo geeft het Dagelijks bestuur een reactie op de ontvangen zienswijzen begroting 2022, om vervolgens voor te leggen aan het algemeen bestuur ODRA. Na akkoord zullen alle reacties separaat aan de gemeenteraden en Staten van de Provincie verzonden worden.

2. Conclusie

Vrijwel alle partners geven in hun zienswijze aan dat ze het waarderen dat ODRA invulling heeft gegeven aan de oproep om invulling te geven aan de bezuinigingsdoelstellingen van de betreffende gemeente. Een aantal vraagt aan ODRA om de risico's die zich mogelijk gaan voordoen, door onder meer de veranderende wetgeving, nauwlettend te volgen en te bespreken. Dit pakt ODRA vanzelfsprekend op; de risico's zijn een vast onderdeel van het dashboard, andere verantwoordingen en informatievoorziening aan de partners.

De ontvangen zienswijzen geven geen aanleiding om de begroting 2022 aan te passen. ODRA adviseert het AB om de begroting 2022 definitief vast te stellen.

3. Beantwoording Zienswijzen

3.1 Zienswijze Arnhem

De Arnhemse raad heeft op 17 juni 2021 een reactie gestuurd op de jaarrekening 2020 en de begroting 2022.

De gemeente Arnhem ontving van u de jaarstukken 2020 en de begroting 2022. In deze tijden is het, nog meer dan anders, van belang om flexibel om te gaan met de uitdagingen in het dagelijks werk, zonder daarbij de kwaliteit van het eindresultaat uit het oog te verliezen. De raad van de gemeente Arnhem is dan ook verheugd om te lezen dat u daarin slaagt en in het afgelopen jaar de dienstverlening voor de Arnhemse bewoners en bedrijven op peil heeft weten te houden. Daarbij is het goed om te zien dat ODRA in staat is geweest om te ondersteunen bij de extra toezichttaken waarvoor de gemeente zich door COVID gesteld zag.

Ook in het jaar 2022 zal een groot beroep gedaan worden op onze gezamenlijke professionaliteit en flexibele instelling. In uw begroting geeft u al aan dat de invoering van met name de Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen nog steeds met veel onzekerheden gepaard gaat. In de begroting benoemt u een aantal risico's dat gepaard gaat bij de genoemde wetswijzigingen. Wij vertrouwen er op dat ODRA tijdig zal anticiperen op deze risico's en de gemeente adequaat zal informeren en betrekken waar dat nodig is. Adequate vergunningverlening en toezicht zijn onmisbaar voor het goed functioneren van de stad. Wij willen ODRA dan ook oproepen om ondanks alle onzekerheden, de continuïteit in de dienstverlening aan Arnhemse bewoners en bedrijven voorop te blijven stellen.

Reactie ODRA op zienswijze gemeente Arnhem

In de begroting 2022 wordt er vanuit gegaan dat de omgevingswet en de WKB ingaat op 1 januari 2022. Kort na de bespreking van de begroting in het AB is bekend geworden dat de startdatum van omgevingswet en WKB met een halfjaar wordt uitgesteld tot 1 juli 2022.

Dit uitstel heeft geen gevolgen voor de reguliere dienstverlening, zeker niet het eerste halfjaar. De projectgroep(en) voor de omgevingswet en wkb zullen de consequenties van het uitstel meenemen in de verdere planvorming en implementatie aanpak. U wordt daar als (bouw)partners vanzelfsprekend in betrokken.

3.2 Zienswijze Doesburg

Van de gemeenteraad Doesburg heeft ODRA nog geen reactie op de begroting 2022 ontvangen.

3.3 Zienswijze Duiven en Westervoort

De gemeente Duiven en de gemeente Westervoort hebben respectievelijk op 1 en 14 juni 2021 een identieke reactie gestuurd op de jaarrekening 2020 en de begroting 2022.

We willen uw organisatie complimenteren met het presenteren van een sluitende begroting 2022. Conform de wens van de raad reduceert u de kosten door het uurtarief niet te laten stijgen. Tevens zijn de huisvestingskosten gedaald en we hopen dat hier verdere stappen in gezet worden de komende tijd.

Het jaar 2020 is, ondanks de Corona pandemie, met een positief resultaat afgesloten. In de Wet gemeenschappelijke regeling wordt geen mogelijkheid geboden om een zienswijze op de jaarrekening 2020 in te dienen. Door het AB van de ODRA is het principebesluit genomen om het batig saldo van 2020 te doteren in een innovatiefonds 2021. Tevens is besloten dit principebesluit op te nemen in de komende begrotingswijziging 2021, zodat de raden en staten over het budget

en aanwending hun zienswijze kunnen indienen. Middels deze brief willen we aangeven dat gemeente Duiven voorstander is van het uitkeren van een batig saldo aan de partners in plaats van het instellen van fondsen en bestemmingsreserves bij ODRA. We willen u verzoeken dit opnieuw in overweging te nemen.

Reactie ODRA op zienswijze gemeenten Duiven en Westervoort:

We zijn blij met het compliment van Duiven en Westervoort. In de begroting 2022 zijn, naast de jaarrekening 2020, de eerste financiële effecten van ons beleid op de huisvesting en de daaraan gekoppelde ICT zichtbaar. In 2022 is nog niet de structurele situatie bereikt. De planvorming rond huisvesting gaat uit van een mogelijke verhuizing eind 2022, begin 2023.

In de bestuur-rapportages van ODRA wordt de voortgang op de huisvesting en ICT periodiek besproken.

De bestemming van de restende middelen uit 2020 is als voorstel opgenomen in de begrotingswijziging 2021. Deze wijziging is 8 juli in het algemeen bestuur van ODRA besproken en wordt aangeboden aan de Raden en Staten van de partners voor zienswijzen.

Over de feitelijke bestemming van de middelen kan in de bestuursvergadering van oktober besloten worden. Het standpunt van Duiven en Westervoort is belangrijke input voor dit besluit en dank voor de helderheid die nu al wordt gegeven hierover.

3.4 Zienswijze provincie Gelderland

Provinciale Staten Gelderland hebben op 9 juni 2021 besloten om geen zienswijze in te dienen.

3.5 Zienswijze gemeente Lingewaard

De gemeente Lingewaard heeft op 11 mei 2021 een zienswijze gestuurd.

Hartelijk dank voor het toezenden van de jaarstukken 2020 en de begroting 2022. U heeft ons gevraagd kennis te nemen van deze stukken en een zienswijze over de begroting 2022 te geven. Naar aanleiding daarvan reageren wij als volgt.

Jaarstukken 2020.

Het is goed om te zien dat u erin bent geslaagd het begrotingjaar 2020 af te sluiten met een positief resultaat. Wij onderschrijven het principebesluit van het AB dat een deel van dit resultaat wordt gedoteerd aan het bestemmingsfonds opleidingen omgevingswet. Wij kunnen er ons in vinden dat het resterende deel van het positieve resultaat én de niet bestede geoormerkte middelen voor asbestdaken en rvmk worden gedoteerd aan een nieuw te vormen fonds voor innovatie. Wij vinden het van belang dat dit fonds in samenspraak met de partners wordt besteed. Een voorstel tot wijziging van de begroting 2021 zien wij met belangstelling tegemoet.

Begroting 2022

Wij hebben met belangstelling kennis genomen van de begroting 2022.

In 2022 staan in het fysieke domein veel veranderingen op stapel. De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet private kwaliteitsborging, maar ook maatschappelijke ontwikkelingen zullen gevolgen hebben voor de werkzaamheden van ODRA. U heeft met de kennis die nu aanwezig is over de effecten van het nieuwe wettelijke stelsel een sluitende begroting opgesteld. In praktijk zal blijken of de effecten juist zijn ingeschat. Wij vinden het belangrijk dat u in 2022 samen ons monitort of en zo ja, wat de effecten van de verandering op werkzaamheden en uurbesteding en daarmee op de financiën zijn. Zoals wij hiervoor aangaven vinden wij het belangrijk dat de partners worden betrokken bij de besteding van het fonds voor innovatie, zodat gelden worden besteed aan projecten/innovatie waar we het meest belang aan hechten.

Reactie ODRA op de zienswijze van gemeente Lingewaard

In de begroting 2022 wordt er vanuit gegaan dat de omgevingswet en de WKB ingaat op 1 januari 2022. Kort na de bespreking van de begroting in het AB is bekend geworden dat de startdatum van omgevingswet en WKB met een halfjaar wordt uitgesteld tot 1 juli 2022. Dit uitstel heeft geen gevolgen voor de reguliere dienstverlening, zeker niet het eerste halfjaar. De projectgroep(en) voor de omgevingswet en wkb zullen de consequenties van het uitstel meenemen in de verdere planvorming en implementatie aanpak. U wordt daar als (bouw)partners vanzelfsprekend in betrokken.

De voorgenomen veranderingen in onze PDC (producten en dienst catalogus) en de daaruit voortvloeiende financiële effecten (tijdsbesteding) worden komend najaar verder uitgewerkt, en zullen haar beslag krijgen in de werkpakketten 2022 / 2023. Monitoring hiervan vindt via de reguliere (maand)rapportages plaats.

De bestemming van de restende middelen uit 2020 is als voorstel opgenomen in de begrotingswijziging 2021. Deze wijziging is 8 juli in het algemeen bestuur van ODRA besproken en wordt aangeboden aan de Raden en Staten van de partners voor zienswijzen.

Over de feitelijke bestemming van de middelen kan in de bestuursvergadering van oktober besloten worden.

ODRA is gestart met planvorming rond innovatie. De eerste ideeën worden in de zomer 2021 met de partners besproken, waarna deze ideeën kunnen worden uitgewerkt en erover kan worden besloten.

3.6 Zienswijze gemeente Overbetuwe

Van de gemeente Overbetuwe heeft ODRA nog geen reactie op de begroting 2022 ontvangen.

3.7 Zienswijze gemeente Renkum

Van de gemeente Renkum heeft ODRA nog geen reactie op de begroting 2022 ontvangen.

3.8 Zienswijze gemeente Rheden

Op 27 mei 2021 heeft de gemeente Rheden een reactie gestuurd op de begroting 2022 ODRA.

Op 15 april 2021 heeft onze raad uw brief met bovenstaand kenmerk ontvangen, waarin u de raad conform de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem de mogelijkheid biedt haar zienswijze te geven op de begroting 2022 van ODRA. De begroting 2022 van ODRA geeft geen aanleiding tot inhoudelijke opmerkingen.

Wel willen wij u laten weten dat wij waardering hebben voor de mooie resultaten in 2020.

Dit ondanks de lastige omstandigheden vanwege de coronamaatregelen. Ook waarderen wij zeer uw positieve, meedenkende instelling ten opzichte van de financiële situatie bij gemeenten, uw inspanning om tot nog meer structurele kostenbesparingen te komen in de bedrijfsvoering van ODRA en het realiseren van een begroting gebaseerd op (beheerste) outputfinanciering.

Reactie ODRA op de zienswijze van gemeente Rheden

Dank voor deze mooie complimenten.

3.9 Zienswijze gemeente Rozendaal

De gemeenteraad Rozendaal heeft op 25 mei besloten geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de begroting 2022.

3.10 Zienswijze gemeente Zevenaar

De gemeenteraad Zevenaar heeft op 10 juni 2021 een zienswijze gestuurd.

We hebben uw begroting ODRA 2022 op 15 april 2021 ontvangen. Overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke Regelingen, stelt u onze raad in de gelegenheid om een zienswijze in te dienen over deze begroting. Daarover gaat deze brief.

Raadsbesluit: Zoals bekend dienen alle gemeentelijke beleidsvelden binnen de gemeente Zevenaar bij te dragen aan onze bezuinigingsopgave en dat geldt ook voor de gemeentelijke taken die in het samenwerkingsverband van de ODRA worden uitgevoerd. Wij willen uw organisatie complimenteren met de presentatie van een sluitende begroting 2022 en het feit dat de discussies over de bezuinigingen hebben geleid tot een gewenste besparing van de kosten. Los van het bovenstaande nodigen wij u van harte uit om ook voor het jaar 2023 samen uitvoering te geven aan een verdere bezuinigingsopgave vanuit onze gemeenteraad. Daarnaast achten wij het zorgelijk dat door niet opgenomen vakantie uren mogelijk verlofstuwmeren in uw organisatie ontstaan. Wij vertrouwen erop dat u passende maatregelen zult treffen om dit te voorkomen. Tegen het vormen en in stand houden van bestemmingsreserves in de begroting 2022 dienen wij een zienswijze in. Overeenkomstig onze Nota verbonden partijen Zevenaar 2019 dienen geen verdere reservevormingen plaatste vinden bij een gemeenschappelijke regeling en dienen positieve jaarresultaten terug te vloeien naar de deelnemende gemeenten.

Reactie ODRA op de zienswijze van gemeente Zevenaar

We zijn blij met het compliment van Zevenaar. In de begroting 2022 zijn, naast de jaarrekening 2020, de eerste financiële effecten van ons beleid op kostenreductie (met name op huisvesting en ICT) zichtbaar. In 2022 is nog niet de structurele situatie bereikt. De planvorming rond huisvesting gaat uit van een mogelijke verhuizing eind 2022, begin 2023. We verwachten dat in 2023 en 2024 een additionele besparing mogelijk is, die ook dan tegemoet komt aan de doelstellingen van Zevenaar.

Het is evident dat er vanuit onze verantwoordelijkheid als werkgever wordt gestuurd op het welzijn van onze medewerkers. Vorig jaar en ook dit jaar van extra belang vanwege de bijzondere werkomstandigheden. Goede afspraken maken met medewerkers over voldoende rust en vakantie horen daarbij.

Eind 2020 is er minder verlof opgenomen dan aan 'verlofrechten' beschikbaar is, maar dit heeft niet geleid tot grote verlofstuwmeren bij individuele medewerkers of in bepaalde teams. ODRA verwacht niet dat dienstverlening in de knel komt doordat medewerkers hun (meerdere) verlof gaan opnemen dit jaar of in 2022.

De bestemming van de restende middelen uit 2020 is als voorstel opgenomen in de begrotingswijziging 2021. Deze wijziging is 8 juli in het algemeen bestuur van ODRA besproken en wordt aangeboden aan de Raden en Staten van de partners voor zienswijzen.

Over de feitelijke bestemming van de middelen kan in de bestuursvergadering van oktober besloten worden. Het standpunt van Zevenaar wordt vanzelfsprekend in de besluitvorming meegenomen.

Oplegnotitie agendapunt 5.3

Aan	: Algemeen Bestuur ODRA		
Van	: Manager uitvoering (Annette Prent) en Controller (Fred Mossink)		
Onderwerp	: Wijzigingen PDC (producten diensten catalogus) 2022		
Vergaderdat.	: 8 juli 2021	Geschatte bespreektijd	: 5 min.
Opsteldatum	: 16 juni 2021		
Status	: Besluitvormend		
Bijlagen	: Eén: Concept 'was-wordt-lijst PDC 2022'		

Voorstel / Beslispunten

Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

1. In te stemmen met de in deze notitie geformuleerde uitgangspunten voor de PDC 2022
2. Akkoord te gaan met de eveneens in deze notitie geformuleerde planning.
3. In te stemmen met het maken van de PDC 2022 conform de bijgevoegde was-wordt lijst van producten en diensten.

Aanleiding

Het AB heeft in 2019, als onderdeel van ons systeem 'beheerste outputfinanciering', een PDC voor 2020 vastgesteld. Deze PDC is ook dit jaar, na enkele kleine modificaties voor 2021, de basis voor de werkpakketten van de partners. Ook de initiële begroting 2022 is gebaseerd op de PDC 2021.

ODRA stelt voor om de PDC voor 2022 op een aantal onderdelen te herzien. Aanleiding daarvoor zijn de volgende ontwikkelingen:

- In 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet van kracht. De geplande datum is nu 1 juli 2022. Deze wetwijziging brengt naast een veranderende werkwijze ook nieuwe producten en diensten met zich mee.
- Afgelopen maanden heeft ODRA de werking van ons systeem van 'beheerste outputfinanciering' geëvalueerd. Onderzocht is in welke mate de vooraf gedefinieerde risico's ook daadwerkelijk zijn opgetreden, of de indeling in producten en diensten nog adequaat is, en er is onderzocht welke kengetallen in aanmerking komen voor bijstelling.
- Output-financiering is parallel ingevoerd met de migratie van onze bedrijfsvoering-systemen SAP en onlangs Open Wave. Gebleken is dat we nog niet op alle onderdelen van ons werk de juiste (en gedetailleerde) stuurinformatie beschikbaar hebben. Met de PDC 2022 kan van de gelegenheid gebruik worden gemaakt om noodzakelijke administratieve verbeteringen door te

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

voeren. Deze hebben vooral betrekking op de gezamenlijke diensten versus onze programma's, projecten en innovatie (PPI).

Inhoudelijke veranderingen

De huidige PDC 2021 bestaat uit circa 80 items; 30% zijn producten, 60% zijn diensten en 10% zijn gezamenlijke diensten / projecten. Qua omzet is de verhouding precies andersom; 60% van de bijdrage van partners is gekoppeld aan de producten.

In de bijlage is de (eerste) aanzet gegeven voor de veranderingen in de PDC. Deze 'Was-Wordt-lijst' zal komende maanden verder worden uitgewerkt (fine-tuning) op de volgende punten:

- De inhoud wordt aangescherpt opdat zoveel mogelijk producten en diensten die onder de Omgevingswet inhoudelijk hetzelfde blijven doch wel een nieuwe titel (moeten) krijgen adequaat worden omschreven.
- Er is een klein aantal producten waarvan wordt voorgesteld om deze als dienst in de PDC te gaan opnemen. Dit betreffen voornamelijk 'juridische-producten'
- Er is een aantal producten waarvan het kengetal kan worden bijgesteld, een handvol neerwaarts en enkele opwaarts. Het voorstel voor de nieuwe kengetallen zal worden gebaseerd op: de evaluatie over outputfinanciering, de jaarrekening 2020, en veranderende werkwijze door onder meer de omgevingswet.

De exact veranderingen qua kengetal zullen in oktober aan het AB worden voorgelegd; vergezeld met een overzicht van de effecten op de conceptwerkplannen (per partner) voor 2022, evenals het definitieve evaluatie rapport naar de effecten van outputfinanciering.

Uitgangspunten inrichting en structuur PDC-2022

Het belangrijkste uitgangspunt is dat het systeem van beheerste outputfinanciering, voor de reguliere werkpakketten, de basis is en blijft in de PDC; dit houdt in dat er een categorisering is in:

- Diensten: deze worden afgerekend met de afnemers op basis van het jaarlijks vast te stellen uurtarief. Voor 2022 is dat € 92,- (cf 2021)
- Producten; het tarief wordt bepaald door het zgn. kengetal (= de normatieve tijdsbesteding voor het product) x uurtarief.
- Gezamenlijke diensten; hiervoor geldt in 2022 de verdeelsleutel die bij de start van outputfinanciering is vastgesteld.
- Programma's, projecten en innovatie. Dit was in 2021 een onderdeel van de gezamenlijke diensten. Samen met de partners is afgesproken dat deze groep apart inzichtelijk wordt gemaakt, begroot en besproken.
 - Voor projecten geldt dat deze worden gefinancierd obv het projectplan (op uurbasis). De kosten worden gedragen door alleen de deelnemende partners aan het project, via de afgesproken verdeelsleutel. Projecten voor individuele partners worden of opgenomen in het werkpakket, of als aanvullende opdracht uitgevoerd.
 - Alle programma's en projecten, waaronder de-provinciale programma's PCH 'complexe handhaving' en PAB 'aandachtsbedrijven' worden eveneens via de PDC ingericht, echter de financiering op productbasis wordt niet toegepast. Het wordt volledig met bestede uren afgerekend.

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

- Innovatie; dit wordt een vast budget, gefinancierd via de verdeelsleutel over alle partners. Saldi aan het eind van een boekjaar kunnen via een innovatiefonds naar een volgende periode worden overgeheveld.
- Materiele kosten (out-of pocket) die voortkomen uit afspraken met derden (bijvoorbeeld tbv Wabo. Piket (schoonmaakkosten), Meetdienst) worden 1 op 1 doorbelast.

De omgevingswet vraagt naar verwachting vaker om maatwerk en afstemming met klant en partner. De verwachting is dan ook dat er een verschuiving van de volumes gaat plaats vinden (van product naar dienst). Dit komt het kengetal (minder spreiding in de realisatie) van de producten ten goede, waardoor er een 'eerlijkere' prijs tot stand komt.

Afgelopen maanden heeft er intensief overleg plaatsgevonden met het partneroverleg over de sturing op PPI (Programma's, projecten en innovatie). Daar is uitgekomen dat de 'verwevenheid' van de projecten binnen de 'gezamenlijke diensten' niet tot de gewenste transparantie leidt. De projecten zullen daarom op een andere wijze een plek krijgen in de werkprogramma's.

De producten & diensten catalogus bevat voor elk afzonderlijke product en dienst een zgn. 'productblad' Hierin staan de beoogde resultaten van het desbetreffende product en dienst in beschreven, alsmede het kwaliteitsniveau en de varianten op het product (zie was – wordt lijst) We zijn gestat met een traject 'Rijker verantwoorden', waarmee wordt beoogd dat er meer inzicht ontstaat op de effecten 'public Value' van onze dienstverlening. Waar al mogelijk gaan we dat meenemen in deze nieuwe PDC.

De PDC 2022 (als compleet naslag-document) wordt in het najaar opgeleverd.

Hoe is het voorstel voorbereid? Hoe is verdere afstemming

Het voorstel is nu grotendeels inhoudelijk voorbereid binnen ODRA. Inhoudelijk heeft er nog geen afstemming met alle regisseurs (in een partneroverleg) plaatsgevonden. Een tweetal regisseurs had op onze uitnodiging aangegeven mee te willen denken. De input van hen is meegenomen.

Afstemming in de brede groep gaat plaatsvinden nadat het bestuur heeft ingestemd met deze uitgangspunten en het vervolg proces, en krijgt dus een plaats in de definitieve PDC.

Planning vervolg proces

Het DB wordt gevraagd in te stemmen met de uitgangspunten voor de PDC 2022, en de wijzigingen (Was-Wordt – Lijst). Dit zelfde geldt voor het AB van 8 juli.

Ten behoeve van het AB van 21 oktober zal het volgende worden uitgewerkt:

- Inhoudelijke afstemming met de regisseurs -> kan leiden tot detailleringen en enkele aanpassingen van de was-woordt lijst
- Uitwerking van het evaluatie-rapport over 'outputfinanciering'
- Een voorstel voor aanpassing van een aantal kengetallen
- Berekening van de effecten van de nieuwe kengetallen op de concept werkpakketten (die in februari zijn vastgesteld tbv de begroting 2022)
- Opnemen van de wijzigingen in de PDC-2022 en in de definitieve werkpakketten voor 2022.

Risico's / Wat zijn de kanttekeningen? / Wat zijn de alternatieven?

Eén van de belangrijkste aanleidingen voor de PDC-2022 is de komst van de omgevingswet. Bij de voorbereiding gingen we nog uit van een invoerdatum van 1 januari 2022. Pas onlangs is helder geworden dat de wet met een half jaar wordt uitgesteld.

Er is een risico dat er wederom wordt uitgesteld.

Implementatie van één van de fundamenteën onder ons financieringsstelsel halverwege een boekjaar is niet ideaal. Overwogen is om de PDC pas voor 2023 aan te passen, en 2022 te werken met de PDC 2021 (evt. met kleine modificaties). Nadeel daarvan is dat we onvoldoende kunnen voorsorteren op de wet (qua services en werkpakketten) en mogelijk halverwege het jaar alsnog moeten wijzigen.

Deze laatste optie, het hanteren van twee PDC's in één boekjaar is ongewenst en zeer risicovol met betrekking tot de (jaar)verantwoordingen.

We stellen implementatie van de PDC per 2022 voor, waarbij we het volgende wijzigen:

- De producten en diensten waarvan alleen de naam wijzigt.
- De producten en diensten opnemen met de varianten.
- Nieuwe producten alvast opnemen; deze laatste kunnen worden beschouwd als 'groei-producten'. (met mogelijk in het begin geringe afname).

Zie verder de als bijlage opgenomen Was-wordt lijst.

Door wie wordt er wat gecommuniceerd?

Dit vindt met name plaats via onze gebruikelijke kanalen: Partneroverleg, Accountoverleg, Werkpakketbesprekingen met partners.

De PDC wordt, na definitieve vaststelling, als digitaal document op intranet geplaatst.

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

Services 2022: Programma Vergunningen	Categorie 2022	Voorkomende varianten	Services 2021
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Dienst	(leeg)	Advies vergunningen en meldingen milieu
Beoordelingen Bbl	Dienst	Beoordeling BRIKS aspect Beoordeling deelaspecten Bouwbesluit Beoordeling kabels en leidingen	Beoordeling BRIKS aspect Beoordeling deelaspecten Bouwbesluit Beoordeling kabels en leidingen
Horecaverunning	Product	(Tijdelijke) ontheffing Aanwezigheidsvergunning kansspelautomaten horecabedrijf Exploitatievergunning horeca Terrasvergunning Vergunning Alcoholwet	NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW
Juridische expertise vergunningen	Dienst	Adviesrapport zienswijze vergunning Beroep vergunning Besluit op bezwaar vergunning Voorlopige voorziening vergunning	Adviesrapport zienswijze vergunning Beroep vergunning Besluit op bezwaar vergunning Voorlopige voorziening vergunning
Meldingen mba	Product	Melding Besluit activiteiten leefomgeving Melding Omgevingsplan	Beoordeling melding Activiteitenbesluit en BLBI NIEUW
Meldingen sloop en brandveilig gebruik	Product	Beoordeling melding brandveilig gebruik Beoordeling melding slopen	Beoordeling melding brandveilig gebruik Beoordeling melding slopen
Omgevingsvergunning milieu complex ODRA	Dienst	Omgevingsvergunning milieu complex ODRA	Omgevingsvergunning milieu complex ODRA
Omgevingsvergunning milieu complex ODRN	Overig	Omgevingsvergunning milieu complex ODRN	Omgevingsvergunning milieu complex ODRN
Omgevingsvergunningen Bbl	NVT	VERVALT	Omgevingsvergunning BRIKS complex Omgevingsvergunning BRIKS uitgebreid en ruimtelijke component Intrekkingsbesluit omgevingsvergunning bouw Omgevingsvergunning BRIKS regulier enkelvoudig Omgevingsvergunning BRIKS regulier meervoudig en uitgebreid Overige vergunningen BRIKS
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Product	Actualisatie omgevingsvergunning mba/revisievergunning Intrekkingsbesluit omgevingsvergunning milieu Maatwerkvoorschriften milieu MER (bijlage V bij het Omgevingsbesluit) Omgevingsvergunning milieu regulier Omgevingsvergunning milieu uitgebreid	Actualisatierapport omgevingsvergunning milieu Intrekkingsbesluit omgevingsvergunning milieu Maatwerkvoorschriften milieu Besluit m.e.r.-plicht Omgevingsvergunning milieu regulier Omgevingsvergunning milieu uitgebreid
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Product	Beoordeling melding vuurwerk Besluit ontbrandingstoestemming	Beoordeling melding vuurwerk Besluit ontbrandingstoestemming
Verkennen en begeleiden initiatief	Dienst	Deelname aan initiatievenberaad / regiekamer / intaketafel Omgevingstafel Vooroverleg BRIKS Vooroverleg milieu	Vooroverleg milieu Vooroverleg milieu Vooroverleg BRIKS Vooroverleg milieu
Wabo	Overig	Wabo	Wabo

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

Services 2022: Programma Toezicht en Handhaving	Categorie 2022	Voorkomende varianten	Services 2021
☐ Beoordeling saneringsevaluatie	☐ Product	☐ Beoordeling saneringsevaluatie	☐ Beoordelingsrapport saneringsevaluatie bodem
☐ Bestuursdwang uitvoeren	☐ Dienst	☐ Bestuursdwang uitvoeren	☐ Bestuursdwanguitvoering
☐ Controle Alcoholwet	☐ Product	☐ Controle Alcoholwet	☐ NIEUW
☐ Controle asbest/sloop	☐ Product	☐ Controle asbest/sloop	☐ Controlerapport asbest
☐ Controle Bbl bestaande bouw en RO	☐ Dienst	☐ Controle Bbl bestaande bouw en RO	☐ Controlerapport BRIKS bestaande bouw
☐ Controle bodemsanering	☐ Product	☐ Controle bodemsanering	☐ Controlerapport bodemsanering
☐ Controle complexe inrichting	☐ Dienst	☐ Controle complexe inrichting	☐ Controlerapport milieu complexe inrichting
☐ Controle gevolgklasse 1 Bbl	☐ Product	☐ Controle gevolgklasse 1 Bbl	☐ NIEUW
		☐ Controlerapport BRIKS Cat. 1 bouwsom < € 100.000	☐ Controlerapport BRIKS Cat. 1 bouwsom < € 100.000
☐ Controle gevolgklasse 2 Bbl	☐ Product	☐ 25. Controle gevolgklasse 2 Bbl	☐ NIEUW
		☐ Controlerapport BRIKS Cat. 2 bouwsom > € 100.000 < € 1.000.000	☐ Controlerapport BRIKS Cat. 2 bouwsom > € 100.000 < € 1.000.000
☐ Controle gevolgklasse 3 Bbl	☐ Product	☐ Controle gevolgklasse 3 Bbl	☐ NIEUW
		☐ Controlerapport BRIKS Cat. 3 bouwsom > € 1.000.000	☐ Controlerapport BRIKS Cat. 3 bouwsom > € 1.000.000
☐ Controle graven in de bodem onder de IW	☐ Product	☐ Controle grondstromen en bodem (straks graven in de bodem onder de IW)	☐ Controlerapport grondstromen & bodem
		☐ Controle grondwaterbeschermingsgebieden	☐ NIEUW
		☐ Controle op plaatsen WKO's	☐ NIEUW
		☐ Controle op tanksaneringen binnen inrichting	☐ NIEUW
		☐ Controle op tanksaneringen buiten inrichting	☐ NIEUW
☐ Handhavingsbesluit nemen	☐ Dienst	☐ Controles op lozingen (waaronder lozingen Bbi)	☐ NIEUW
		☐ Handhavingsbesluit	☐ Handhavingsbesluit
		☐ HH besluit	☐ Besluit op bezwaar handhaving
		☐ Inning	☐ Inning
		☐ Intrekingsbesluit handhaving	☐ Intrekingsbesluit handhaving
		☐ Invorderingsbesluit	☐ Invorderingsbesluit
☐ Handhavingscontroles	☐ NVT	☐ NVT	☐ Handhavingscontrolerapport
	☐ Product	☐ Handhavingscontrole bodem	☐ Handhavingscontrolerapport
		☐ Handhavingscontrole bouw	☐ Handhavingscontrolerapport
		☐ Handhavingscontrole milieu	☐ Handhavingscontrolerapport
☐ Hercontrole	☐ Product	☐ Hercontrole complexe inrichting	☐ NIEUW
		☐ Hercontrole mba	☐ Vervolgcontrolerapport milieu
☐ Inzet toezichhouders	☐ Dienst	☐ Inzet Toezichhouders	☐ Inzet toezichhouders

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

Pagina 7 van 10

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

Pagina 8 van 10

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

Services 2022: Programma Projecten	Categorie 2022	Voorkomende varianten	Services 2021
Beleids- en bestuursondersteuning	Dienst	Beleids- en bestuursondersteuning	Beleids- en bestuursondersteuning
Coördinatie complexe handhaving	Dienst	Coördinatie complexe handhaving	Coördinatie complexe handhaving
Detachering	Dienst	Detachering	Detachering
Externe communicatie	Dienst	Externe communicatie	Externe communicatie
Faciliteren participatietrajecten	Dienst	Faciliteren participatietrajecten	Inbreng en afstemming ODRA-expertises
Ingekochte expertise/materiaal	Overig	Ingekochte expertise/materiaal	Ingekochte expertise/materiaal
Kennisontwikkeling	Dienst	Kennisontwikkeling	Kennisontwikkeling
Keten- en data gedreven toezicht	Collectieve dienst	Keten- en data gedreven toezicht	Collectieve dienst voor alle partners (Ketentoezicht)
Omgevingsscans	Dienst	Omgevingsscans	Omgevingsscans
Ontwikkeling en afstemming DAT	Dienst	Ontwikkeling en afstemming DAT	Ontwikkeling en afstemming DAT
Ontwikkeling en afstemming LMA	Dienst	Ontwikkeling en afstemming LMA	Ontwikkeling en afstemming LMA
Partnerspecifieke werkafspraken	Dienst	Partnerspecifieke werkafspraken	Partnerspecifieke werkafspraken
Piket	Collectieve dienst	Piket	Collectieve dienst voor alle partners (Piketdienst abonnement)
Programmamanagement	Dienst	Programmamanagement	Programma-leiding
Programma-ondersteuning	Dienst	Programma-ondersteuning	Programma-ondersteuning
Project-leiding	Dienst	Project-leiding	Project-leiding
Project-ondersteuning	Dienst	Project-ondersteuning	Project-ondersteuning
?	?	?	Ketentoezicht
	(leeg)	?	Collectieve dienst voor algemeen deel van de projecten
			Collectieve dienst voor alle partners (Ontwikkeling en afstemming strafrecht)
			Collectieve dienst voor een deel van de partners en andere klanten (Asbest)
			Collectieve dienst voor een deel van de partners en andere klanten (ORM)

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Bijlagen; was – wordt lijst 2021 -. 2022

Oplegnotitie agendapunt 5.4

Aan	:	Algemeen Bestuur	
Van	:	Anette Toonders (ODRA)	
Onderwerp	:	Rapport Toezicht en Handhaving complexe bedrijven	
Vergaderdat.	:	8 juli 2021	Geschatte bespreektijd : 15 min.
Opsteldatum	:	10 juni 2021	
Status	:	Ter bespreking en besluitvorming	
Bijlagen	:	Rapport Toezicht en Handhaving Complexe bedrijven (Kokx de Vooqd)	

Voorstel / Beslispunten

- Kennis te nemen van de inhoud van het bijgevoegde rapport
- Akkoord gaan met het voorstel van het directeurenoverleg (7 punten) onder voorwaarden dat:
 - a. ODRA de coördinatietaken pas gaat vormgeven, nadat de initiële financiën volledig geborgd zijn;
 - b. ODRA over de coördinatie van de gemeentelijk complexe bedrijven conform voorstel het AB-voorzittersoverleg informeert;
 - c. ODRA verantwoording over het provinciale Programma complexe handhaving (pch) blijft afleggen aan de provincie als opdrachtgever;
 - d. afstemming en uniformering van de gemeentelijke en provinciale complexe bedrijven niet tot verlaging van het kwaliteitsniveau leidt, dat momenteel binnen pch ontwikkeld wordt;
 - e. deze wijze van programmasturing voor gemeentelijk complexe bedrijven na 2 jaar geëvalueerd wordt op minimaal de criteria: kwaliteit, uniformiteit van uitvoering en governance-structuur

Samenvatting

In opdracht van het AB-voorzittersoverleg van de Gelderse Omgevingsdiensten is onderzoek gedaan naar een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving bij de gemeentelijke complexe bedrijven in Gelderland. Voor u ligt het eindrapport van het onderzoek naar deze programmatische aanpak. De programmatische aanpak moet leiden tot een verbetering van de leefomgeving en een gelijk speelveld voor bedrijven.

In het rapport wordt voorgesteld om de programmatisch aanpak gemeentelijk complexe bedrijven op een coördinerende wijze vorm te geven. Het voorstel is om een aantal zaken centraal te organiseren (risicogericht programmeren, uniformering beleid en kentallen) en het faciliteren van kennisuitwisseling. Lokaal blijven in dit voorstel: de uitvoering van de TH-taken, de informatievoorziening en de verantwoording naar het bevoegd gezag.

Vanuit het directeurenoverleg wordt voorgesteld om:

1. Het principe te ondersteunen van een centrale programmering voor complexe bedrijven in Gelderland en de genoemde beoogde resultaten en aandachtspunten nader te laten uitwerken.
2. Een ambtelijke werkgroep in te richten met vertegenwoordigers van gemeentelijke opdrachtgevers, managers T&H en directeuren van de omgevingsdiensten. De werkgroep heeft als opdracht het opstellen van het programma 'Toezicht en Handhaving Complexe Gemeentelijke Bedrijven' en rapporteert aan het voorzittersoverleg.
3. Een programmamanager onder te brengen bij de ODRA voor de feitelijke uitvoering en inrichting van het programma.
4. De programmamanager opdracht te laten geven voor:
 - a. Het inrichten van een centrale risicoanalyse en programmering,
 - b. Werkprocessen, governance, financiering en informatievoorziening,
 - c. Specificatie van beoogde kennisontwikkeling,
 - d. Beschrijving van de opgave om te komen tot eenduidig VTH-beleid, waaronder toepassing van de LHS en sanctiestrategie en voldoen aan nieuwe Omgevingswet.
 - e. Een eerste concept-werkplan voor Gelderse gemeentelijke complexe bedrijven.
5. Hiervoor de initieel benodigde middelen beschikbaar te stellen.
6. Het streven uit te spreken om in 2022 het programma feitelijk van start te laten gaan.
7. Een communicatieplan op te stellen.

Wat is de aanleiding / probleemstelling?

Binnen het grondgebied van de Gelderland zijn zo'n 400 bedrijven, die als 'complex' worden aangeduid. Het gaat om bedrijven, die op minimaal 100 meter van een bedrijf, soms grote effecten hebben op de leefomgeving. Voorbeelden van deze bedrijven zijn: papierfabrieken, ijzergieterijen, voedingsindustrie, (mest)vergisters en ook een veelheid aan afvalbedrijven met veel verschillende activiteiten. Ongeveer 60 % van deze bedrijven vallen onder bevoegd gezag van de provincie; de rest valt onder gemeentelijke verantwoordelijkheid (momenteel 172 stuks). Veel gemeenten hebben met een beperkt aantal complexe bedrijven binnen hun eigen grondgebied te maken.

Op 9 april 2019 heeft de provincie besloten tot programmatische aansturing van de provinciale toezichts- en handhavingstaak (TH-taak) vanuit ODRA per 1 januari 2020. In de besluitvorming is meegewogen dat verbetering van de TH-taak voor alle complexe bedrijven in Gelderland (ook de momenteel 172 complexe bedrijven onder gemeentelijk bevoegd gezag) van belang is voor een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland. Deze ambitie is toentertijd ook uitgesproken door de AB-voorzitters (eigenaarsrol) en door de opdrachtgeversboard (rol bevoegd gezag/opdrachtgever). Voor de verbreding van programmasturing naar de gemeentelijk complexe bedrijven was en is nog besluitvorming door gemeenten noodzakelijk. Het huidige rapport is verwoord hoe de programmatische aanpak voor gemeentelijk complexe bedrijven kan worden vormgegeven.

Hoe is het voorstel voorbereid?

In opdracht van het AB-voorzittersoverleg van de Gelderse Omgevingsdiensten is onderzoek gedaan naar een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de gemeentelijke complexe bedrijven in Gelderland. Dit onderzoek is uitgevoerd door bureau Kokx de Voogd. Een afvaardiging van 3 OD-directeuren en 2 voorzitters van regionale opdrachtgeversoverleggen hebben als begeleidingsgroep gefunctioneerd. De rapportage is besproken in het Directeurenoverleg en wordt nu aan de besturen van alle Gelderse OD's voorgelegd ter besluitvorming.

In de onderzoeksperiode is tevens het rapport verschenen van de commissie Van Aartsen. De kritische bevindingen van deze commissie zijn gericht op verbetering van de kwaliteit van VTH en daarmee liggen de onderzoeken in elkaars verlengde. Om die reden is er een verbinding gemaakt tussen beide rapporten.

Wat is het doel? Geef hier ook aan wat het betreft:

☐ werkafspraken ☐ kaderstelling ☒ voorbereiding DB/AB ☐ informatieverstrekking/-verzameling

Doelen voor de programmatische aanpak toezicht en handhaving bij gemeentelijk complexe bedrijven zijn:

- Vergroten van het level-playing-field voor toezicht en handhaving op de complexe bedrijven binnen het Gelderse Stelsel, ongeacht welk orgaan bevoegd gezag is en/of opdrachtgever is.
- Minder fragmentatie en vrijblijvendheid in de uitvoering van de betreffende taken, en versterking van de positie van de individuele diensten. Hiervoor aansluiting vinden bij het programma toezicht & handhaving complexe provinciale bedrijven.
- Robuuste uitvoering voor toezicht en handhaving op de complexe bedrijven binnen de huidige afspraken van het Gelderse Stelsel. Houd daarbij oog voor de balans binnen het Gelderse Stelsel.
- Toekomstbestendigheid Gelderse Omgevingsdiensten borgen.

Als alle besturen van de Gelderse OD's (alle betrokken gemeenten) hebben ingestemd, kan het programma voor complexe gemeentelijke bedrijven vorm gegeven worden.

Wat zijn de argumenten?

De uitwerking van de programmatische aanpak voor gemeentelijk complexe bedrijven wijkt af van het programma complex provinciale bedrijven. Binnen de Gelderse OD's is er geen draagvlak om de gemeentelijke bedrijven toe te voegen aan het programma complexe handhaving, waar momenteel alleen de provinciale complexe bedrijven in zijn opgenomen. Het huidige voorstel bevat elementen van de programmatische aanpak (zoals uniformeren van beleid, aanpak en kentallen) om kwaliteitsverhoging en een beter gelijk speelveld voor bedrijven te faciliteren, maar laat uitvoering, informatievoorziening en verantwoording lokaal.

Wat zijn de consequenties van het voorstel?

Voor ODRA is er een aantal risico's:

1. Financieel: als initiële resp. structurele kosten zijn bedragen van € 100.000 resp. € 50.000/jaar opgenomen. In het voorstel is niet opgenomen wie in welke verdeelsleutel deze kosten voor programmamanagement gaat bijdragen.
2. Kwaliteit: In het huidige voorstel kan en wil ODRA niet verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de TH-taakuitvoering bij gemeentelijk complexe bedrijven door de andere OD's. Eveneens moet ervoor gewaakt worden dat de afstemming en uniformering leidt tot kwaliteitsverlies binnen programma complexe handhaving (Zie hieronder)

Wat zijn de kanttekeningen?

- In het voorstel wordt een coördinerende rol voor gemeentelijk complexe bedrijven bij ODRA belegd. Dat is een logische keuze aangezien ODRA al vanaf de start van de Gelderse OD's de stelseltaak complexe handhaving uitvoert en tevens het programma complexe handhaving voor de provinciale bedrijven realiseert. Zoals hierboven beschreven worden uitvoering en verantwoording voor de gemeentelijke bedrijven lokaal gelaten. Weliswaar is opgenomen dat er geaudit zal worden in hoeverre de taakuitvoering bij de gemeentelijk complexe bedrijven conform centrale programmering, beleid en kentallen wordt uitgevoerd; toch is er een mate van vrijblijvendheid bij

de overige OD's in de uitvoering. Omdat er op een aantal punten verbinding wordt gelegd met het reeds operationeel zijnde programma complexe handhaving provincie, kan hier een nivellerend effect ontstaan. De provincie heeft ambtelijk aangegeven dat de samenwerking mbt de gemeentelijk complexe bedrijven niet tot verlaging van de kwaliteits-ambities en – realisatie van pch mogen leiden.

- Voorgesteld wordt om te streven naar het starten van het programma complexe gemeentelijke bedrijven in (begin?) 2022. Met onze ervaring van het opzetten en implementeren van 2 programma's, zijn we van mening dat dit (te) ambitieus is en alleen haalbaar als alle partijen gecommitteerd zijn aan de afspraken zonder dat uitgangspunten etc (opnieuw) besproken worden.

Wat zijn de alternatieven?

Enkele alternatieven zijn:

1. Niets doen en de huidige situatie continueren:
Als er uiteindelijk geen (volledige) besluitvorming plaats vindt, zal de huidige situatie gecontinueerd worden. Daarbij voeren alle Gelderse OD's zelf voor de gemeentelijke complexe bedrijven in hun verzorgingsgebied de TH/-taak uit. Daar waar een OD niet kan voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria, levert ODRA die taakuitvoering. In de huidige situatie vindt er geen gezamenlijke programmering of kennisuitwisseling plaats tussen de OD's en/of met programma complexe handhaving voor de provinciale bedrijven. Er zal in dat geval geen verbetering worden gefaciliteerd ten aanzien van (inhoudelijke) kwaliteit en level playing field ten aanzien van de gemeentelijke complexe bedrijven. Dit kan een nadelig effect hebben op de gezonde veilige en duurzame leefomgeving.
2. Voor gemeentelijk complexe bedrijven aansluiten bij programma complexe handhaving:
hiervoor is bij OD-directeuren geen draagvlak.

Hoe ziet het vervolgproces (uitvoering) er uit?

Het eindrapport zal worden besproken in het AB-voorzittersoverleg van 29 juni 2021. Daarna moet besluitvorming in alle AB's (door alle betrokken gemeenten) plaatsvinden, waarna ODRA een programmamanager kan aantrekken. Deze gaat aan de slag met de activiteiten, zoals opgenomen in de samenvatting hierboven. Vanuit het financiële risico is het van belang dat ODRA deze programmamanager pas gaat werven als minimaal de initiële financiering volledig geborgd is. De structurele financiering (omvang en wijze van financieren) is onderdeel van de startactiviteiten van de programmamanager (coördinator) complexe gemeentelijke bedrijven.

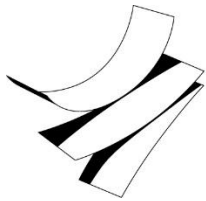
Over de vraag wie bijdraagt aan de initiële financiering en in welke verhouding is geen voorstel gedaan. Meest logisch lijkt om alle Gelderse OD's volgens de vaste verdeelsleutel voor stelseltaken te laten bijdragen. Deze middelen kunnen dan via het uurtarief worden verrekend met de deelnemende gemeenten. Een andere, te onderzoeken optie, is of de provincie op enige wijze zou kunnen/willen bijdragen, vanuit haar belang bij level playing field in de provincie en/of haar coördinatietak.

Wanneer vindt de evaluatie plaats?

In het rapport is opgenomen om na het eerste jaar (en daarna periodiek) een audit uit te voeren. Er is echter geen evaluatie voorzien ten aanzien van de vorm van programmasturing gemeentelijk complexe bedrijven. Daarom is dit als voorwaarde bij de besluitvorming opgenomen.

Door wie wordt er wat gecommuniceerd?

Het maken van een communicatieplan is onderdeel van de startactiviteiten van de programmamanager (coördinator) complexe gemeentelijke bedrijven.

Agendapunt 5.2

Memo Rijker Verantwoorden bij ODRA t.b.v. AB

Gevraagd besluit

Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

1. Akkoord te gaan met het toepassen van een andere wijze van verantwoorden op de opgaven circulariteit en energie conform de in deze notitie beschreven aanpak
2. Een budget van € 57.000 toe te kennen voor de projectleiding en uitvoering van deze aanpak.
3. De benodigde middelen te halen uit het surplus over 2020, bestemd voor innovatie.

Inleiding

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) zorgt in opdracht van tien gemeenten en de provincie Gelderland voor vergunningen, toezicht en handhaving op het gebied van de fysieke leefomgeving. Daarmee draagt ODRA bij aan het realiseren van maatschappelijke opgaven van haar opdrachtgevers. Hoewel de prestaties van ODRA nooit ter discussie hebben gestaan, bestaat er bij zowel diverse partners als bij ODRA behoefte aan meer inzicht in de publieke waarde die ODRA creëert. Dit mede vanuit de wettelijke verplichting om resultaten te verbinden aan doelen.

Daartoe heeft ODRA met haar partners in een proeftuin verkend hoe dit te bewerkstelligen. Deze proeftuin heeft geleid tot een voorstel voor een aanpak en een keuze voor de opgaven waarop we deze wijze van verantwoorden willen gaan toepassen. Hier geven we graag samen met de partners vervolg aan.

In opdracht van haar partners, werkt ODRA momenteel aan een meerjarig programma Energie. Dit programma is in beweging, omdat het mee ontwikkelt met de maatschappelijke opgave (energietransitie) en het beleid. Ook het onderwerp circulariteit krijgt steeds explicieter aandacht. ODRA heeft haar partners voorgesteld om in 2022 een project te starten, gericht op de opgave rondom circulariteit en de dienstverlening van ODRA. In samenwerking met partners wordt in 2021 een projectplan uitgewerkt, aansluitend op reeds lopende initiatieven.

Samenvatting proeftuin

Afgelopen 2 maanden hebben partners en ODRA gezamenlijk onder begeleiding van de Universiteit Utrecht in een proeftuin een poging gedaan om twee maatschappelijke opgaven uit te werken. Vanuit die inhoudelijke opgaven hebben we nagedacht wat dit betekent voor ODRA. Via welke doelen en kernactiviteiten dragen wij bij aan die opgave? Met welke

indicatoren kunnen we sturen op en verantwoording afleggen over onze prestaties? Welke instrumenten en processen kunnen daarbij behulpzaam zijn? Uit de proeftuin komen vier inhoudelijke en zeven procesmatige inzichten. Inhoudelijk hebben we nu scherp dat wij bijdragen aan tien maatschappelijke opgaven en dat we voor de concretisering van die opgaven volgend zijn aan onze opdrachtgevers, dat de bijdrage van ODRA aan die opgaven steeds terugkomt op VTH-A taken en dat het raadzaam is een onderscheid te maken tussen indicatoren voor volksvertegenwoordigers en burgers enerzijds (gericht op uitkomsten van beleid) en voor bestuurders en managers anderzijds (gericht op het behalen van die uitkomsten). Belangrijke procesmatige inzichten gaan over de noodzaak om aan te sluiten bij bestaande gesprekken over de inhoud van opgaven (in plaats van zelf zulke gesprekken te initiëren), het vormgeven van gesprekken en werksessie, en het selecteren van de juiste deelnemers.

Argumenten

1.1 Alle partners staan voor de opgaven energietransitie en circulariteit

De twee opgaven staan in vrijwel elk Coalitieakkoord in het rijtje prioriteiten.

1.2 Met de keuze voor deze opgaven kunnen we wellicht krachten bundelen

Tijdens de proeftuin is voorgesteld om aansluiting te zoeken bij de opgaven van de Groene Metropoolregio. Dit is een breder samenwerkingsverband waarin alle ODRA-partners en de gemeenten in de regio Nijmegen participeren. Het idee is dat ODRA hiermee de inspanningen kan bundelen waar mogelijk, geen dingen dubbel doet en dat optimaal kan worden samengewerkt met ODRN, de omgevingsdienst die in Gelderland zorg draagt voor de complexe vergunningverlening (ook die van onze partners).

1.3 Beide opgaven passen bij de kerntaak van ODRA

ODRA geeft in opdracht van haar partners al uitvoering aan het programma Energie en levert daarmee een bijdrage aan de opgave energietransitie. Een programma circulariteit staat in de steigers (ODRA werkt daarin samen met onder andere ODRN). Omdat de regulering een belangrijk instrument is dat circulariteit en energie stimuleert (of juist niet), is voor het tackelen van deze opgaven een belangrijke rol voor ODRA weggelegd.

1.4 De voorgestelde aanpak past in de ontwikkelingen

Over haar werkzaamheden legt ODRA periodiek verantwoording af richting samenleving, in het bijzonder haar opdrachtgevers. De wijze van verantwoording is sinds 2020 'outputgericht' vooral kwantitatief op het aantal geleverde producten/diensten, met een financiële vertaling. De wijze van verantwoording is nog niet outcome gericht, oftewel: levert ODRA waar voor haar geld? Anders geformuleerd: Heeft de bijdrage van ODRA (voldoende) effect gehad op het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving? Deze vraag is lastig te beantwoorden. Effectmetingen zijn moeilijk vorm te geven (en kostbaar) vanwege de veelheid aan variabelen die van invloed kunnen zijn op de gewenste effecten. Een uitgebreid meetapparaat installeren is kostbaar qua techniek en organisatie. Er mag een zeker mate van vertrouwen zijn dat het antwoord op deze vraag 'ja' is. Desalniettemin kunnen we hier wel verdieping in aanbrengen; cijfers en aantallen alleen is immers wel heel mager. Bovendien is het gevaar aanwezig dat we "Willen weten wat we kunnen meten" in plaats van: "Meten wat we willen weten".

In lijn met de doorontwikkeling van de organisatie, waarin veel meer vanuit de maatschappelijke opgaven wordt gewerkt, willen we samen met onze partners dan ook graag deze verdieping aanbrengen door meer aansluiting te zoeken bij de doelen zoals de partners die hebben geformuleerd in hun collegeprogramma en aanverwante beleidsnota's op het gebied van de fysieke leefomgeving.

2.1 ODRA heeft momenteel geen middelen om deze vernieuwing in het reguliere werk mee te nemen

Het gaat hier om een echt andere wijze van verantwoording. Zodanig, dat de investering geen onderdeel kan zijn van het reguliere werk. Er is deels extra, deels andere inzet nodig om de nieuwe werkwijze te implementeren.

2.2 Het begeleiden vraagt om specifieke expertise die niet tot de core business van ODRA behoort

We hebben de kwaliteit onvoldoende zelf in huis en ook de tijd om dit te ontwikkelen ontbreekt. Dat kost geld.

3.1 Het gaat om een vernieuwende, eenmalig uit te vinden aanpak; dit past binnen de criteria van het innovatiebudget

De vernieuwende aanpak is in het belang van de ontwikkeling van ODRA als Gemeenschappelijke Regeling, en daarmee voor alle partners. Het vormen van deze aanpak start met een eenmalige verkenning. Mogelijk kan deze op een later moment (projectmatig) over de volle breedte van onze werkzaamheden worden uitgerold.

3.2 Het geld is beschikbaar dankzij het overschot uit afgelopen boekjaar

Afgelopen jaar heeft ODRA met een overschot afgesloten. Diverse partners zijn bereid hiermee te investeren in innovatie mits het een concrete bestemming kan krijgen.

4.1 Het AB gaat over de besteding van het surplus over 2020

De budgetverantwoordelijkheid ligt formeel bij het Algemeen Bestuur. Bovendien nemen we dan alle partners mee in het vervolg.

Consequenties

Financieel

Behoudens het voorgestelde budget worden geen extra financiële consequenties voorzien. Wel kan de nieuwe wijze van verantwoorden op termijn mogelijk consequenties hebben voor onze outputsturing en –financiering.

Juridisch

Geen.

Organisatorisch

Door de uitvoering van de voorgestelde werkwijze plaats te laten vinden via het team Programma's, projecten en innovatie zijn er geen organisatorische wijzigingen nodig. Voor het welslagen van dit traject is actieve inbreng van partners van belang. Door de ambtelijk regisseur of andere collega (energie / circulariteit). Commitment op dit document vraagt ook om inzet van de partners in termen van beschikbare tijd. 2-4 dagen.

Inhoudelijk

Dit traject is een opmaat naar rijker verantwoorden over de volle breedte van onze werkzaamheden.

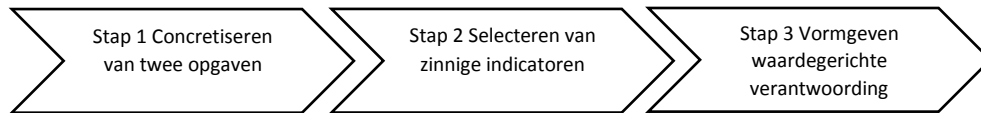
Vervolg

Indien het besluit positief is, gaat het plan van aanpak zoals geformuleerd in onderstaande bijlage van start en daarmee fase 2 van deze pilot. In het voorjaar van 2022 worden de resultaten geëvalueerd en vindt besluitvorming plaats over een eventueel vervolg.

BIJLAGE: In drie stappen naar een rijkere verantwoording op twee kerndossiers

Gevoed door de proeftuin zijn er volgens ons drie stappen nodig om het gesprek te voeren over maatschappelijke opgaven, zinnige indicatoren en rijke verantwoording (zie figuur 1). Met deze aanpak geven we invulling aan de wens van het Dagelijks Bestuur om meer zicht te krijgen op de bijdrage die ODRA levert aan de opgaven van onze opdrachtgevers.

Figuur 1. Aanpak in drie stappen

Stap 1 Concretiseren van twee opgaven (juli-november 2021)

Het doel van de eerste stap is het leggen van een fundament voor waarde gericht werken, door grip te krijgen op de maatschappelijke opgaven waaraan ODRA een bijdrage levert. Concreet willen we aansluiten bij het samenwerkingsverband De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De Groene Metropoolregio heeft vijf grote kernopgaven benoemd die prioriteit hebben als het gaat om ruimtelijke ontwikkeling in de regio. Minimaal één opgave is bijzonder interessant voor ODRA, namelijk de *circulaire regio*. Deze kernopgave heeft als doel om zuiniger en slimmer om te gaan met grondstoffen en producten. De circulaire regio valt uiteen in drie hoofddoelen: 'circulaire economie: grondstoffen en ketens', 'water en klimaatadaptatie' en 'transitie naar duurzame energie'

Op twee van de drie thema's is ODRA nadrukkelijk aan zet, namelijk circulaire economie en duurzame energie. We stellen dus voor om met deze twee aan de slag te gaan (....)

In stap 1 ondernemen we de volgende activiteiten:

- We bespreken dit plan van aanpak met de bestuurlijke en de ambtelijke opdrachtgever, en finaliseren in dat gesprek de aanpak;
- We gaan actief deelnemen aan de inhoudelijke bijeenkomsten van de Groene Metropoolregio die gaan over de *circulaire regio*. Onze deelname is vooral bedoeld om grip te krijgen op twee specifieke opgaven (circulaire economie en energietransitie) en onze bijdrage daaraan (onze subdoelen). Deelname is tevens bedoeld om een netwerk op te bouwen met actoren die vanuit de partners een belangrijke rol spelen in die twee opgaven;
- We gebruiken de inzichten (a) uit de bijgewoonde bijeenkomsten en (b) de aanvullende gesprekken met partners, en (c) van de website van de Groene Metropoolregio over de formulering van doelstellingen om te komen tot een concrete en breed gedeelde formulering van twee opgaven: 'circulaire economie' en 'energietransitie'. We concretiseren deze twee opgaven (bijvoorbeeld in een opgavekaart) en bespreken deze met alle vertegenwoordigers van onze opdrachtgevers die ook aanwezig zijn in de circuits van de Groene Metropoolregio. Op dit moment denken we dat dit tien losse gesprekken zijn; eventueel kunnen we een aantal gesprekken samenvoegen;

- We nemen deel aan de andere bijeenkomsten van de Groene Metropoolregio om te horen wat er naast deze twee opgaven speelt en om te leren welke aanvullende prioriteiten worden gesteld. Dit geeft richting aan het vervolg van dit traject;
- We bespreken de inhoudelijke opbrengst met de ambtelijke opdrachtgever en kijken in dat gesprek tevens vooruit naar de volgende stappen van het traject.

Het resultaat van deze stap is een concrete formulering van twee maatschappelijke opgaven vanuit het perspectief van ODRA die is besproken met onze opdrachtgevers. De formulering bevat minimaal een scherpe afbakening van de maatschappelijke opgave en de voor ODRA relevante subdoelen. Deze subdoelen betreffen de precieze bijdragen die ODRA levert aan de geconcretiseerde opgave. De formulering legt de basis voor het ontwikkelen van indicatoren in stap 2.

Stap 2 Selecteren van zinnige indicatoren (november-februari 2022)

Het doel van de tweede stap is het in staat stellen van enerzijds burgers/politici en anderzijds bestuurders/managers om een afweging te maken over respectievelijk de publieke waarde die is gecreëerd en de mate waarin de operatie van ODRA naar behoren functioneert. We focussen in deze stap op het ontwikkelen en selecteren van zinnige indicatoren. We proberen dit zo goed mogelijk in samenspraak te doen met de stakeholders in de legitimerende omgeving. Dit kunnen actoren zijn die op dit moment expliciet aanwezig zijn, maar ook actoren die relevant zijn voor de casus maar op dit moment nog meer uit beeld zijn bij ODRA. Uitgaande van de inzichten uit de proeftuin stellen we de volgende uitgangspunten voor:

1. Voor elke opgave ontwikkelen we twee sets indicatoren. De eerste set is gericht op *client encounters* en/of *social outcomes* en is primair bedoeld voor burgers, belangengroepen en volksvertegenwoordigers. De tweede set is gericht op *input, throughput* en/of *output* en is primair bedoeld voor bestuurders en managers;
2. We stellen voor om voor elke actorgroep maximaal twee kernindicatoren te selecteren, in totaal dus maximaal 4 indicatoren per opgave. Dat houdt het overzichtelijk en laat zien waar de ambities echt liggen. Tevens richt dit het gesprek met de legitimerende omgeving;
3. We ontwikkelen indicatoren die niet zozeer gericht zijn op het afrekenen van managers en organisatieonderdelen maar op leren en ontwikkelen; het doel is publieke waarde creëren en daar beter in worden.

In stap 2 ondernemen we de volgende activiteiten:

- We ontwikkelen samen met onze partners een lijst met criteria op basis waarvan we op een later moment in deze stap de juiste indicatoren kunnen selecteren. Wij doen daarvoor een voorstel;
- We stellen voor elke maatschappelijke opgave een *dossiereigenaar* aan (dus twee in totaal). Dat zullen in dit geval de programmamanager Energie en de programmamanager Circulariteit zijn.
 - De dossiereigenaar is allereerst verantwoordelijk voor het concretiseren van de opgave, van de bijdrage die ODRA daaraan levert (de subdoelen) en voor de gesprekken met de opdrachtgevers;
 - Daarnaast is de dossiereigenaar verantwoordelijk voor het ontwikkelen en selecteren van de indicatoren voor elk uitgewerkt subdoel. Dit ontwikkelen gebeurt

in drie stappen (zie kader op de volgende pagina). De dossiereigenaar organiseert voor elk subdoel een aparte werksessie maar zorgt zelf voor integraliteit tussen de uitwerking van subdoelen en de selectie van indicatoren;

- De dossiereigenaars organiseren voor elk subdoel een 'werksessie' met inhoudelijke mensen (o.a. programmamanagers, regisseurs, beleidsmedewerkers). Deelnemers moeten in elk geval een goed begrip hebben van het specifieke subdoel van die sessie. Op basis van een door de dossiereigenaar opgestelde groslijst komen we tot zinnige maatstaven die iets zeggen over al dan niet optredende *outcome* (set 1) en maatstaven die iets zeggen over de kwaliteit en het lerend vermogen van de organisatie (set 2)
- De dossiereigenaren organiseren tot slot een 'brede sessie' met stakeholders waarin ze de voorgestelde indicatoren indien nodig verfijnen en vaststellen (zie kader). We denken nu aan één brede sessie per opgave maar wellicht kan er één sessie worden georganiseerd waarin beide opgaven worden besproken;
- We bespreken de definitieve set aan indicatoren met de ambtelijke opdrachtgevers en kijken in dat gesprek vooruit naar de uitwerking van een rijker verantwoordingssysteem.

Het resultaat van deze stap is een vastgestelde set aan indicatoren voor de bijdrage van ODRA aan twee centrale opgaven (*circulaire economie* en *energietransitie*). Dit zijn de indicatoren waar ODRA vanaf dat moment mee gaat werken; we rapporteren vanaf dat moment alleen op deze indicatoren. De vastgestelde indicatoren staan samen met de concrete formulering van de opgaven aan de basis voor de ontwikkeling van een rijk verantwoordingssysteem.

In drie stappen komen tot waardegerichte, gedragen indicatoren

We weten uit de proeftuin dat het ontwikkelen van indicatoren precisiewerk is, dat moeilijk in een groepssessie tot stand komt. Tegelijkertijd loopt de behoefte van de verschillende actorgroepen aan indicatoren uiteen, wat om betrokkenheid van diverse actoren en perspectieven vraagt. Het ontwikkelen van indicatoren is, kortgezegd, meer dan een technische exercitie. Het is ook politiek van aard. Om tegemoet te komen aan deze complexiteit stellen wij de volgende werkwijze voor de sub stappen voor het ontwikkelen van de indicatoren voor:

Vorbereiding groslijst door dossiereigenaar: Op basis van de concrete opgaven en subdoelen die in samenspraak met de Groene Metropoolregio zijn opgesteld, worden binnen ODRA dossiereigenaars per opgave aangesteld. Zij zijn verantwoordelijk voor het concretiseren van de opgave waaraan ze gekoppeld zijn alsmede voor het blootleggen en precies maken van de bijdrage die ODRA daaraan levert (de subdoelen). De dossiereigenaars zijn tevens verantwoordelijk voor de ontwikkelsessies van indicatoren. De dossiereigenaars bereiden de sessies per subdoel inhoudelijk voor. Vertrekkend vanuit de opgave en de subdoelen maken zij een groslijst van mogelijke indicatoren per actorgroep. Zij houden rekening met de meetbaarheid van de indicatoren en zorgen voor variatie in het type indicator (kwalitatief, kwantitatief, beeld, tekst, dialoog, input, throughput, output en outcome).

Deelsessies per sub thema met vertegenwoordigers van de partners: De ontwikkelde groslijst vormt de basis voor een discussie in een deelsessie per subdoel. Hierbij kunnen de inhoudelijke experts beoordelen of er wordt gemeten wat zij willen dat er wordt gemeten, en opdrachtgevers kijken op welke indicatoren zij willen sturen. Op basis van deze discussies, worden dan voorlopig twee indicatoren voor burgers/politici en twee voor bestuurders/managers geselecteerd.

Overkoepelende sessie met vertegenwoordigers van de partners, het dagelijks bestuur en ontbrekende partners: In een laatste overkoepelende brede sessie worden met verschillende stakeholders (zoals het dagelijks bestuur van ODRA maar ook minder betrokken stakeholders zoals vertegenwoordigers van burgers en belangengroepen) de ontwikkelde indicatoren (4 per sub thema) gepresenteerd en wordt beargumenteerd

Stap 3 Vormgeven waarde gerichte verantwoording (maart 2022)

Het doel van de derde stap is het mogelijk maken van rijke verantwoordingsgesprekken. Het aanscherpen van opgaven en het meten van voortgang op specifieke indicatoren is geen doel op zich. Zij zijn vooral bedoeld om actoren binnen en buiten ODRA in staat te stellen een oordeel te vormen of er al dan niet publieke waarde is gecreëerd, en daarover met elkaar in gesprek te gaan. De proeftuin laat zien dat we op dit moment nog vooral vasthouden aan geijkte routines die nauw samenhangen met de planning & control cyclus van onze opdrachtgevers. We leren ook dat andere processen en instrumenten een impuls kunnen geven aan de rijkdom van de gesprekken over onze prestaties. Afhankelijk van de uitkomsten van de eerste twee stappen, ontwikkelen we in deze derde stap een voorstel voor een rijker verantwoordingssysteem:

- We denken na over de juistheid en volledigheid van het speelveld: hebben we voor deze twee opgaven alle actoren in beeld en zijn we met deze actoren écht in gesprek?
- We kijken naar de juistheid en volledigheid van onze processen: werken de huidige routines voor de twee opgaven, of is het nodig dat we vaker of in andere settings over ons werk spreken met onze legitimerende omgeving?
- We wegen tot slot af of de gebruikte documenten (denk aan de jaarstukken) toereikend zijn, of dat het wellicht raadzaam is om daarop aanvullend instrumenten te

ontwikkelen waarmee we beter voor het voetlicht kunnen brengen wat ODRA bijdraagt aan de twee opgaven.

In stap 3 ondernemen we de volgende activiteiten:

- Vertrekkend vanuit de concrete maatschappelijke opgave en de vastgestelde indicatoren doet de dossiereigenaar een voorstel voor een rijke vorm van verantwoording. De dossiereigenaar beschrijft minimaal de gewenste *actoren* van verantwoording op het dossier, de *manieren* waarop ODRA het best met deze actoren in gesprek kan gaan, en de *instrumenten* waarmee deze contactmomenten het beste gevoed kunnen worden. Beide dossiereigenaars stemmen het uitgewerkte verantwoordingssysteem op elkaar af;
- We bespreken de twee verantwoordingssystemen minimaal met het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur, en waar nodig met andere stakeholders van de opgaven. In dat gesprek werken we toe naar afspraken over het implementeren en evalueren van de nieuwe methodiek;
- We leggen de resultaten van dit traject vast en evalueren met de bestuurlijke en de ambtelijke opdrachtgevers.

Het resultaat van deze stap is concrete, nieuwe verantwoordingssystematiek die is vastgesteld om te gebruiken voor twee maatschappelijke opgaven. Daarnaast schrijven we een memo met de lessen van de aanpak, gericht op het voeren van de gesprekken over de andere opgaven.

Planning en bezetting

Dit traject wordt uitgevoerd tussen juli 2021 en maart 2022. Voor de uitvoering stellen wij de volgende functies voor.

Rol	Naam	RTV
Bestuurlijk opdrachtgever		• Accorderen plan van aanpak
Ambtelijk opdrachtgever (10u)	MT ODRA (...)	• Accepteren rol opdrachtgever (10)
"Liaison officer" (370u)	<i>Ervaren projectmanager</i>	• Finaliseren plan van aanpak (30) • Eindverantwoordelijk voor het opleveren van de projectresultaten, algehele projectleiding en afstemming opdrachtgevers en omgeving (70) • Verantwoordelijk voor contacten met de Groene Metropool, deelname aan bijeenkomsten, onderhouden netwerk (70) • Verantwoordelijk voor het concretiseren van de twee opgaven en de daaraan gerelateerde subdoelen, i.s.m. de twee dossiereigenaars (50) • Verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een set met criteria op basis waarvan de dossier-eigenaars een

		keuze kunnen maken voor indicatoren (selectiecriteria) (70) • Verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een rijk verantwoordingssysteem (70) • Verantwoordelijk voor het evalueren van de opdracht en ontwikkelen van verbeterpunten in de aanpak (10)
Programma- manager circulaire economie (120 u)	<i>Inhoudelijk specialist Enige projectmanagement ervaring</i>	• Inhoudelijk deelnemen aan bijeenkomsten Groene Metropool, op thema circulaire economie (32) • Verantwoordelijk voor het operationaliseren van de subdoelen binnen deze opgave (16) • Verantwoordelijk voor het voorbereiden en begeleiden van aantal werksessies voor het ontwikkelen van indicatoren, en voor het voorstel aan de stakeholders (40) • Met projectleider organiseren van brede sessie om indicatoren vast te laten stellen (8) • Met projectleider ontwerpen van rijk verantwoordingssysteem voor deze opgave (24)
Programmamanag er energietransitie (120 u)	<i>Inhoudelijk specialist Enige projectmanagement ervaring</i>	• Inhoudelijk deelnemen aan bijeenkomsten Groene Metropool, op thema energietransitie (32) • Verantwoordelijk voor het operationaliseren van de subdoelen binnen deze opgave (16) • Verantwoordelijk voor het voorbereiden en begeleiden van aantal werksessies voor het ontwikkelen van indicatoren, en voor het voorstel aan de stakeholders (40) • Met projectleider organiseren van brede sessie om indicatoren vast te laten stellen (8) • Met projectleider ontwerpen van rijk verantwoordingssysteem voor deze opgave (24)

Lijst van Ingekomen Stukken (LIS) ODRA 2021 – Algemeen Bestuur ODRA

Ontvangstdatum	Afzender en onderwerp	Behandelvorschstel
2^e kwartaal 2021		
21-06-2021	Notitie regionale samenwerking geluid en kader vth	Uitwerken van een onderzoeksvoorstel door de regisseurs en ter akkoord laten voorleggen in volgend AB
01-06-2021	Jaarprogramma en Begroting Vakberaden ORM 2021	Ter kennisname
12-05-2021	Gelders Stelsel: Notitie beschouwing GS op Van Aartsen	Ter kennisname / verwerkt in sessies 1 en 8 juli
1^e kwartaal 2021		
02-02-2021	VNG: brief financiering van het kennisplatform veehouderij en humane gezondheid.	Ter kennisname

Oplegnotitie agendapunt 4.1

Aan : Algemeen Bestuur ODRA
Van : Controller ODRA (Fred Mossink)
Onderwerp : Begrotingswijziging 2021
Vergaderdat. : 8 juli 2021
Opsteldatum : 7 juni 2021
Bijlagen : Eén: Voorstel begrotingswijziging 2021; Geschatte bespreektijd : 10 min.

Voorstel / Beslispunten

- Het AB wordt gevraagd deze begrotingswijziging voor te leggen aan de raden en staten, opdat zij hun zienswijzen kunnen uitbrengen, cf artikel 28 van de GR. In de nieuwe begroting zijn de volgende veranderingen doorgevoerd:
 - Verhoging van de baten en kosten door het opnemen van de afspraken met de provincie Gelderland over het programmaplan 'aandachtsbedrijven'. Omvang is € 1.065 miljoen
 - Verhoging van de baten en kosten door de actualisatie van het programmaplan 'complexe handhaving' met een bedrag van € 0,91 miljoen
 - Verhoging van de baten en kosten door de overheveling van taken vanuit Westervoort en Duiven naar de ODRA ad € 0,1 miljoen
 - Aanpassingen op de kosten en baten vanwege de definitieve werkprogramma's 2021 ad € 0,17 miljoen
 - Instellen van een bestemmingsfonds voor innovatie ad € 106.000, te financieren met het batig saldo van 2020.

Aanleiding en samenvatting

PCH en PAB

De begroting 2021 is in april 2020 opgesteld. Op dat moment was de impact van de provinciale programma's aandachtsbedrijven (PAB) en complexe handhaving (PCH) op de begroting van ODRA nog niet volledig in kaart gebracht. Het programma aandachtsbedrijven is in het najaar 2020 opgezet en afgesproken, het programma complexe handhaving is destijds begroot op basis van de eerste inschattingen op de omvang. Inmiddels is na een jaar uitvoering de omvang substantieel (opwaarts) bijgesteld. Ook hiervoor is inmiddels een definitieve afspraak met de provincie gemaakt.

De afgesproken bedragen zijn opgenomen in de begroting aan de batenkant. Aan de kostenkant van de begroting zijn de personeelslasten verhoogd, omdat de benodigde formatie stijgt. Het betreft zowel de kosten voor interne medewerkers, de externe inhuur (de pool van OD's) en de kosten voor de overige personeelskosten.

Overdracht taken

Met de gemeenten Duiven en Westervoort zijn nieuwe afspraken gemaakt over taken die ODRA uitvoert. Per 1 januari 2021 zijn een aantal milieu formeel overgeheveld en is de DVO aangepast. De extra taken zijn opgenomen in de werkprogramma's van Duiven en Westervoort voor 2021.

Bij de overdracht is ook een medewerker overgekomen; de kosten hiervoor zijn opgenomen bij de personeelslasten.

Actualisatie werkpakketten

In de P&C-cyclus van ODRA is afgesproken dat de definitieve werkpakketten voor het betreffende jaar worden opgesteld in het daar voorafgaande najaar, rekening houdend met de kaders van de initiële begroting. De actualisatie bestaat derhalve geheel uit volume mutaties in de afname van producten en diensten. Deze zijn veelal gebaseerd op de ervaringscijfers van de meest recente periode.

Innovatiebudget

In de algemene bestuursvergadering van 15 april jl. is het principe besluit genomen dat het batig saldo uit 2020 (ad € 106.573) te doteren aan een nieuw te vormen bestemmingsfonds voor innovatie. Er is tevens besloten dat dit voorstel wordt voorgelegd aan de raden en staten, opdat zij hun zienswijze daarover kunnen geven.

Benoemde risico's in de initiële begroting (omgevingswet, WKB en bodemtaken)

In de initiële begroting 2021 is uitgegaan van een toen nog vastgestelde ingangsdatum van 1 januari 2021 voor de omgevingswet, de WKB en overheveling van het bevoegd gezag voor de bodemtaken. In de initiële begroting zijn vooral de risico's beschreven; op dat moment waren de kwantitatieve gevolgen van de wet- en regelgeving nog onduidelijk, en dus niet meegenomen.

Mede door de Covid-19 crisis zijn de wetten eerst met een jaar, onlangs met 1,5 jaar uitgesteld naar 1 juli 2022. Dit houdt in dat voor de begroting 2021 er geen aanpassingen zijn.

In de initiële begroting 2022 zijn de effecten en financiële risico's beschreven, nog uitgaande van een invoeringsdatum van 1 januari 2022.

(Toekomstige) besparingen op overhead.

In de meerjarenbegroting 2021 – 2024 (onderdeel van de initiële begroting 2021) is een raming opgenomen van toekomstige besparingen op de overhead. In het najaar van 2020 heeft ODRA aan de raden en staten een besparingsbrief aangeboden, met daarin de voorgenomen beleidslijnen op huisvesting en ict.

Een groot deel van de besparingen realiseren we al een jaar eerder, namelijk in 2021. Vooral doordat we het aantal gehuurde vierkante meters kantoorruimte structureel hebben verminderd.

Deze besparing wordt in 2021 gereserveerd voor de thuiswerkfaciliteiten.

Hoe ziet het vervolgproces (uitvoering) eruit?

Dit voorstel wordt besproken in het DB van 8 juli en het AB van 8 juli. Het AB wordt gevraagd deze begrotingswijziging voor te leggen aan de raden en staten, opdat zij hun zienswijzen kunnen uitbrengen, cf artikel 28 van de GR.

Met inachtneming van de zienswijzen, wordt de wijziging door het AB vastgesteld. ODRA stelt voor dat dit in de vergadering van 21 oktober 2021 wordt geagendeerd.

Door wie wordt er wat gecommuniceerd?

De voorgenomen begrotingswijziging is voorbereid door ODRA, en wordt besproken in het partneroverleg van 29 juni 2021.

De vastgestelde wijzigingen worden aangeboden aan de toezichthouder (het ministerie van BZK)

De wijzigingen worden gepubliceerd op internet.

Oplegnotitie agendapunt 3.1.2

Aan : Portefeuillehouders milieu
Van : Gemeente Rheden
Onderwerp : Regionale samenwerking rond vakgebieden geluid en kader vth
Vergaderdat. : Geschatte bespreektijd : ... min.
Opsteldatum : 3-6-2021
Status : definitief
Bijlagen : -

Voorstel / Beslispunten

- Akkoord gaan met nader verkennen verdergaande regionale samenwerking rond geluid en uitvoeringsbeleid vth.
- Opdracht geven aan het ODRA-partneroverleg een onderzoeksvoorstel uit te werken ter goedkeuring in het volgende AB-overleg.

Toelichting voorstel

Wat is de aanleiding / probleemstelling?

Geluid

Rond geluid gaat veel veranderen met de komst van de Omgevingswet. Om deze verandering goed te regelen is geluidexpertise nodig. Niet elke gemeente heeft de expertise daarvoor nog in huis. Het geluidkader mbt de bij de omgevingsdienst belegde taken moet daarbij regionaal uniform zijn. Het lijkt daarmee een logische stap rond geluid de expertise in de regio verder te bundelen en de regionale samenwerking te versterken.

Uniform kader vth

De wet verplicht ons als partners een uniform kader voor de bij ODRA belegde vth-taken op te stellen. Vanuit het Gelders Stelsel wordt gewerkt aan het programmatisch toezicht op gemeentelijke complexe bedrijven. Dit vereist op zijn minst op regionale schaal een uniform kader voor de betreffende bedrijven. Het Vakberaad milieutoezicht heeft eerder het borgen van kader voor wat betreft het milieutoezicht op zich genomen. In de praktijk blijkt echter het Vakberaad niet de slagvaardigheid te hebben hier verdere stappen in te zetten. Rond het kader van de overige vth-taken zijn geen initiatieven op dit moment.

Voorstel

Nader laten onderzoeken hoe we in de regio de krachten rond geluid kunnen bundelen ikv de implementatie van de Omgevingswet en we het wettelijk verplichte uniforme vth-kader kunnen borgen. Te onderzoeken mogelijkheden zouden kunnen zijn coördinatie, regievoering en/of uitvoeringsbeleid beleggen bij één van de partners, ODRA en/of extern adviesbureau.

Vorbereiding voorstel

Verdergaande samenwerking is besproken in ODRA-partneroverleg-verband en trekker Vakberaad geluid (ORM), Vakberaad milieutoezicht.

Jaarprogramma en Begroting Vakberaden ORM 2021

Algemeen

Hoofddoel van de Vakberaden van de ORM is collegiale afstemming, kennisdeling en regionale samenwerking op de verschillende milieubeleidsvelden. Dit loopt tussen de Vakberaden uiteen van vooral vakinhoudelijke uitwisseling van lopende ontwikkelingen tot gezamenlijk aanbesteding van afvalcontracten en opstellen uniform beleidskader. Er zijn 4 Vakberaden:

- Geluid-lucht
- Bodem
- Afval
- Milieutoezicht

Deelnemers aan de Vakberaden zijn de beleidsmedewerkers en/of vakspecialisten van de regiogemeenten. Waar zinvol sluiten ook medewerkers van ODRA, buurgemeenten en provincie aan.

Overleg Vakberaden

De Vakberaden komen elk jaar enkele malen per jaar bijeen.

Scholing, verdieping specialisme

De Vakberaden organiseren afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen en wetswijzigingen gezamenlijke trainingen of nodigen sprekers in hun vakgebied uit. In 2021 zal met name de komst van de Omgevingswet de nodige afstemming vragen.

Projecten

Voor gezamenlijke projecten met meer kosten vragen de Vakberaden via een afzonderlijke projectaanvraag en -plan akkoord op het project en dekking van de kosten.

Raming kosten

Activiteit	Toelichting	Kosten
		2021
Overleg Vakberaad	Enkele malen per jaar.	Nvt.
Gezamenlijke activiteiten	Gemiddeld €5.000,- per Vakberaad; bedoeld voor o.a. voor scholing, verdieping, begeleiding en expertise.	€ 20.000,-
Uren Voorzitters en Centraal aanspreekpunt	Organisatie Vakberaad en activiteiten, jaarverslag en begroting	€ 16.000,-
Totaal		€ 36.000,-

Aan: AB voorzitters Gelders stelsel
Van: Directeuren Gelderse omgevingsdiensten
Datum: 3 mei 2021
Onderwerp: Het Gelders stelsel nader beschouwd vanuit Commissie Van Aartsen

Korte beschouwing over het rapport

De Gelderse Omgevingsdiensten hebben kennisgenomen van het rapport van de Commissie Van Aartsen 'Om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'. Zij concluderen dat het goed is om te zien dat er meer aandacht komt voor de (fysieke) leefomgeving, specifiek voor milieu. De diensten kiezen voor een integrale benadering van deze fysieke leefomgeving, die past bij de bedoeling van de Omgevingswet. Het rapport biedt kansen voor ontwikkeling.

De algemene bevinding is dat het Gelders stelsel de potentie heeft en in zijn samenwerkingsvorm een hedendaags antwoord biedt op de inhoudelijke aanbevelingen. De weg die door de gezamenlijke omgevingsdiensten sinds de start van het Gelders stelsel is ontwikkeld, is de juiste geweest. Leidend principe van het Gelders stelsel is dat de omgevingsdiensten lokaal in de regio de werkzaamheden uitvoeren en waar dat mogelijk is elkaar aanvullen en versterken waar een grotere scope noodzakelijk is.

Dit principe waarborgt dat alle basistaken milieu altijd robuust worden uitgevoerd. De kwaliteitscriteria (KC2.2) zijn de norm, een norm waar de Gelderse omgevingsdiensten elkaar op aan durven te spreken. De ingrediënten zijn er; er kan verder gebouwd worden op de structuur die in het verleden is opgezet.

Het is uiteraard belangrijk om kritisch te blijven en door te ontwikkelen zodat de omgevingsdiensten een optimale bijdrage kunnen (blijven) leveren aan de maatschappelijke opgaven van de partners. Hiervoor moeten duidelijke afspraken en verwachtingen (opnieuw) uitgesproken worden en verdere concrete stappen worden gezet. Het Gelders stelsel staat als geheel voor robuustheid. De kracht van het Gelders stelsel zit in de mogelijkheid om de schaal te kiezen bij de uitdaging die voor ons ligt, soms lokaal, soms provinciaal en/of landelijk.

Beknopte samenvatting van het rapport

De Commissie is van oordeel dat het VTH-stelsel niet functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling van de commissie Mans 'De tijd is rijp'¹. Daarbij richt ze zich op de omgevingsdiensten. Volgens de Commissie moeten "Omgevingsdiensten effectiever en slagvaardiger kunnen opereren. Daarnaast is robuustheid van omgevingsdiensten van belang. Iedere Omgevingsdienst moet ten minste opgewassen zijn tegen de veelheid van taken die de dienst opgedragen krijgt. Dat vraagt om voldoende omvang met bijbehorende financiering zodat de dienst taken kan uitvoeren op het gewenste kennisniveau en kan investeren in kennisopbouw, informatie-uitwisseling en kwaliteitsborging. Daaraan ontbreekt het bij veel omgevingsdiensten."

¹ De tijd is rijp, advies van de commissie Mans.

“Er is meer nodig dan doorontwikkelen. Het fundament van het VTH-stelsel staat, maar ingrijpende maatregelen zijn nodig”, stelt voorzitter Van Aartsen van de adviescommissie. De adviescommissie doet tien aanbevelingen om te komen tot een toekomstvast, effectief, slagvaardig en toekomstgericht VTH-stelsel.

Tien aanbevelingen commissie Van Aartsen

- a) De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen.
- b) Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen.
- c) Meer capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.
- d) Hetzelfde basistakenpakket voor elke Omgevingsdienst.
- e) Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering.
- f) Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling.
- g) Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio.
- h) Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure.
- i) Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten.
- j) Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen.

Reactie op de aanbevelingen

Samen in het Gelders stelsel een stap voorwaarts

Om de kwaliteit van de leefomgeving in Gelderland nog beter te borgen, zijn de Gelderse omgevingsdiensten gezamenlijk van mening dat er een stap voorwaarts gemaakt moet worden. Inzet is, de beste dienstverlening en extra impact in de toekomst. Hiervoor zijn de onderstaande ambities uitgesproken:

- Regionale uitvoering in verbinding met de Omgevingswet.
- Waar een grotere scope noodzakelijk is, vullen de Gelderse Omgevingsdiensten elkaar aan ter versterking van de integraliteit, leefbaarheid en kwaliteit.
- Een centrale Gelderse programmering (bijvoorbeeld toezicht complexe bedrijven) om uitvoering te geven aan level playing field gericht op uniformering, toezicht en de uitrol van LHS.
- Een gezamenlijke systematiek implementeren en naleven (LHS en sanctiestrategie).
- Extra investeren op (gezamenlijke) kennisontwikkeling afgestemd op het vereiste kwaliteitsniveau (afgeleid van -de complexiteit van- het pakket aan taken waarvoor een omgevingsdienst zich gesteld ziet) en de toekomstige maatschappelijke opgaven (energie, duurzaamheid, klimaat etc.).
- Periodieke audits uitvoeren met bestuurlijke verantwoording op de gemeenschappelijke taken, waaronder de stelseltaken, die gemeenschappelijke doelen dienen in Gelderland.

De volgende stap is om deze onderdelen vorm te geven in het Gelders Stelsel.

De aanbevelingen nader beschouwd

a. De ondergrens voor de omvang van de omgevingsdiensten verhogen

Het is logisch dat er een ondergrens is voor de omvang, deze ondergrens is alleen niet gedefinieerd en verschilt per OD. In Gelderland is het benaderd vanuit een ander perspectief, gezamenlijk in het Gelders stelsel wordt een zekere mate van stabiliteit en capaciteit gewaarborgd waardoor de individuele OD's (indirect) een gegarandeerde robuuste taakuitvoering kan leveren aan zijn

eigenaren. Naast de werkzaamheden die elke omgevingsdienst uitvoert in zijn eigen regio, is ook een aantal stelselafspraken gemaakt. Elke Gelderse omgevingsdienst voert een specifieke taak uit voor de andere zes omgevingsdiensten. Op deze wijze is het mogelijk om, in de nabijheid van het directe bestuur, te voldoen aan alle taken die een omgevingsdienst moet uitvoeren. Door hierbij in de toekomst nog meer de samenwerking, wellicht ook landelijk, op te zoeken kan de discussie zich richten op de inhoud en de kwaliteit van de taken en niet op een puur cijfermatig gestelde ondergrens.

b. Kwaliteit verbeteren en afstemmen op aard van inrichtingen

De Gelderse Omgevingsdiensten onderschrijven de aanbeveling dat het vereiste kwaliteitsniveau afgeleid dient te worden van -de complexiteit van- het pakket aan taken waarvoor een omgevingsdienst zich gesteld ziet. Er wordt actief samengewerkt om te voldoen aan de kwaliteitscriteria. Toch is een extra investering nodig op (gezamenlijke) kennisontwikkeling. Enerzijds afgestemd op het vereiste kwaliteitsniveau dat afgeleid is van het pakket aan taken waarvoor een omgevingsdienst zich gesteld ziet en anderzijds op de toekomstige maatschappelijke opgaven (energie, duurzaamheid, klimaat etc.).

c. Meer capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging

De Gelderse Omgevingsdiensten herkennen het beeld zoals dit door de commissie wordt geschetst en onderschrijven de aanbeveling om de capaciteit te vergroten voor opsporing, vervolging en berechting, zowel kwalitatief als kwantitatief. Ook de noodzakelijke verbetering om milieucriminaliteit (weer) een opsporingsprioriteit te maken wordt onderschreven. Opsporing en vervolging is immers een kerntaak van de rechtsstaat. Er vindt al structureel overleg tussen OM, Politie en OD's op operationeel en tactisch niveau plaats. Voldoende BOA's die ook voldoen aan het vereiste kwaliteitsniveau is een aandachtspunt dat ook binnen het Gelders stelsel opgepakt wordt.

Door het in 2020 gestarte project 'basis op orde' werken de omgevingsdiensten eraan om het strafrecht binnen de omgevingsdiensten te borgen. Dit betreft zowel de capaciteit om deze taken robuust te kunnen uitvoeren als ook de systematische toepassing van de LHS in de werkprocessen. Wij onderschrijven de aanbeveling van de Commissie om voldoende BOA's op niveau hiervoor op te leiden en in te zetten.

d. Hetzelfde basistakenpakket voor elke Omgevingsdienst

Het is wettelijk verplicht gesteld om het basistakenpakket te beleggen bij een OD. Ook hebben gemeenten en provincie nu al de keus om ook andere taken bij een omgevingsdienst onder te brengen. Diverse nieuwe wetten zoals de Omgevingswet brengen nieuwe taken met zich mee.

In Gelderland hebben nagenoeg alle gemeenten het basistakenpakket ingebracht. Het uitgangspunt nabijheid van het Gelders stelsel heeft er voor gezorgd dat veel gemeenten ook plus- en bouwtaken hebben ingebracht. Hiermee is in hoge mate sprake van integrale taakuitvoering in het omgevingsdomein. Voor die gemeenten waar nog discussie is over de LHS, wordt dit jaar extra bestuurlijke aandacht gevraagd.

e. Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering

Wij zien de financiële druk waar gemeenten onder staan en dit heeft ook invloed op de VTH-uitvoering. Volgens de Commissie wordt door de wijze van financiering de omgevingsdienst een krap gefinancierde "uitvoeringsmachine", waar weinig ruimte is voor ontwikkeling en innovatie. Dit wordt ook herkend door de directeuren. Landelijke normfinanciering is een van de opties, maar het is vooral belangrijk dat de middelen in verhouding staan met de verwachtingen.

Door de toegenomen taken, waarvan de gemeenten bevoegd gezag zijn en door de Omgevingsdienst adequaat uitgevoerd moet worden, zal vanuit het rijk ook een financiële impuls gegeven moeten worden om het gewenste kwaliteitsniveau blijvend te ontwikkelen.

f. Verplichting tot informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling

Omgevingsdiensten voeren VTH-taken uit in een regio. Van essentieel belang voor goede VTH-uitvoering is het op de hoogte zijn van VTH-activiteiten in dezelfde regio. Omgevingsdiensten hebben dus belang bij informatie-uitwisseling met o.a. waterschappen, politie, OM, ILT, maar ook NVWA en ISZW. Inspectieview Milieu is hiervoor de juiste voorziening. Alle omgevingsdiensten in Gelderland zijn vanaf 2015 aangesloten op Inspectieview Milieu.

Anders dan bij sommige andere Omgevingsdiensten het geval is, is de informatie die via Inspectieview Milieu kan worden opgehaald, bij de Gelderse Omgevingsdiensten door een wasstraat geweest en bevat dus slechts een minimum aan vervuiling.

Mans (De tijd is rijp, 2008) benadrukt het belang van een ketenaanpak (reeksen economische handelingen met producten of afvalstoffen), goede registratie, uitwisseling en analyse van informatie. In 2013 is in Gelderland gekozen voor een provincie brede aanpak die zich richt op ketentoezicht en op eenduidige gestructureerde wijze samenbrengen en analyseren van gegevens van inrichtingen gericht op de kwaliteitsverbetering van informatie (I-GO).

We definiëren een programma om op provinciale schaal risicoanalyses uit te voeren op basis van data om betere prioriteiten te stellen in de VTH-uitvoering. Hierdoor zijn we in staat om vooral die bedrijven te controleren waar echt iets aan de hand is en kunnen wij als Omgevingsdiensten efficiënter toezicht houden en zo nodig handhaven.

Onze reflectie op de aanbevelingen rondom het investeren in kennisontwikkeling en kennisdeling is meegenomen in de reactie bij aanbeveling b. Een voorbeeld: dit najaar gaan we starten met een twee jaar durend collectief opleidings- en ontwikkelingstraject, gericht op het herkennen van kansen in de lokale praktijk voor circulaire economie.

g. Eén uitvoerings- en handhavingsbeleid, en één uitvoeringsprogramma op basis van één risicoanalyse per regio

Op het gebied van uitvoering- en handhavingsbeleid zit verbeterpotentieel in het Gelders stelsel. Voor een gezamenlijke stap vooruit is het van belang deze verbeteringen stapsgewijs te integreren op volgorde van prioriteit. Het Gelders stelsel werkt al met een regionale risicoanalyse. Een verdergaande uniformiteit op het gebied van toezicht en handhaving zal de uitvoering op positieve wijze bevorderen. De eerste focus ligt op implementatie en naleving van gezamenlijke systematiek (LHS en sanctiestrategie).

Een eerste stap is reeds gezet om voor de 200 complexe bedrijven in Gelderland onder provinciaal bevoegd gezag een level playing field te creëren door een programmatische aanpak. Een voorstel is nagenoeg gereed om voor de 200 complexe bedrijven onder gemeentelijk bevoegd gezag ook een programmatische aanpak te kiezen die wat betreft de kwaliteit van de taakuitvoering, kennisdeling etc. aansluit bij de aanpak van de bedrijven provinciaal bevoegd gezag. Inzet is om de besluitvorming in 2021 positief af te ronden.

h. Versterking van de positie van de directeur door verplicht mandaat en herzien van de benoemingsprocedure

Alle gemeenten hebben een mandaat gegeven waardoor directeuren binnen het Gelders stelsel eigenstandig kunnen handelen. Het bestuur is prima in staat om een directeur aan te stellen en aansturing te geven gericht op onafhankelijkheid en integriteit. Wij staan open voor een externe periodieke audit op de onafhankelijkheid en integriteit van de directeur.

i. Inrichten van Rijkstoezicht op omgevingsdiensten

Omgevingsdiensten voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.2. Vanaf 2013 is een gezamenlijk functie georganiseerd die het inrichten van de VTH-uitvoering conform de kwaliteitscriteria bevordert en ook worden er jaarlijks audits uitgevoerd waarover in de jaarverslagen verantwoording wordt afgelegd naar de opdrachtgevers. Vanuit het stelsel hechten wij waarde aan een onafhankelijke vorm van toezicht dat op een eigentijdse en daadkrachtige wijze is vormgegeven.

j. Advisering en uitvoeringstoets door omgevingsdiensten over omgevingsplannen

De Gelderse omgevingsdiensten hebben een adviseringsrol bij het opstellen van de omgevingsplannen door bevoegde gezagen. Advisering op het gebied van o.a. de volgende onderwerpen: externe veiligheid, bodem, geluid etc.. Dit wordt in de praktijk al gedaan en kan nog worden versterkt. Beleid en uitvoering moeten goed op elkaar aansluiten. Advisering over de milieuaspecten in omgevingsplannen draagt bij aan het voorkomen van strijdigheden bij de uitvoering van het omgevingsplan.

Vervolg

Deze reactie wordt besproken in de besturen van de verschillende omgevingsdiensten en moet leiden tot een gedragen reactie op het rapport van Aartsen. Het is de bedoeling dat eind juni de voorzitters tijdens het voorzittersoverleg de reacties vanuit de verschillende diensten delen met elkaar en de lijn onderschrijven. We willen de uitvoering binnen het Gelders stelsel verder bekrachtigen in lijn met de aanbevelingen van Van Aartsen. Het vertrouwen in de gezamenlijke doelen en vraagstukken en een stabiele, wederkerige vorm van samenwerken wordt hiermee verder opgebouwd.

Het voorstel is om na goedkeuring van het bestuur de aanbevelingen verder uit te werken tot een programma waarmee we de uitvoering de komende jaren verder gaan ontwikkelen.

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

Notulen van : Algemeen Bestuur ODRA
Verslagnummer : 2/2021
Gehouden op : 15 april 2021
Plaats : MS Teams (digitaal)
Voorzitter : De heer J. Maouche
Secretaris : De heer R.M. Vlaander
Genotuleerd door : Mevrouw A.A. Bordewijk

Aanwezig	
Gemeente Arnhem	Mevrouw C. Bouwkamp
Gemeente Doesburg	De heer P. Bollen
Gemeente Duiven	De heer T. Spaargaren
Gemeente Lingewaard	De heer Th. Janssen
Gemeente Overbetuwe	De heer D. Horsthuis – Tangelder tot 10:00 uur
Gemeente Renkum	De heer J. Maouche (voorzitter) tot 10:00 uur
Gemeente Rheden	De heer D. Klomberg
Gemeente Rozendaal	De heer S. Warmerdam
Gemeente Westervoort	De heer H. Breunissen
Gemeente Zevenaar	Mevrouw C. Koers
Provincie Gelderland	De heer P. Kerris
ODRA	De heer R.M. Vlaander (secretaris)
ODRA	Mevrouw A. Prent (Manager Uitvoering)
ODRA	De heer F. Mossink (controller)
ODRA	Mevrouw A.A. Bordewijk (notulist)
Afwezig	

1. Opening en vaststellen agenda

De heer Maouche opent de vergadering om 09:03 uur en heet iedereen van harte welkom. Om 10:00 uur moeten de heren Maouche en Horsthuis-Tangelder de vergadering verlaten. De heer Kerris neemt het voorzitterschap dan over (Mevrouw Buil is toevoorder en sluit in het vervolg bij alle vergaderingen van het algemeen bestuur als toevoorder aan in Gelderland).
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen van actie- en besluitenlijst d.d. 25 februari 2021

Het verslag van de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 25 februari 2021 is ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken

Er zijn geen ingekomen stukken.

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

4. ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING

4.1 Commissie Van Aartsen

De heer Vlaander leidt het agendapunt in door te vertellen dat de Cie. van Aartsen onderzoek gedaan heeft, hoe de omgevingsdiensten zijn georganiseerd mede n.a.v. de frequent voorkomende milieu-incidenten. De commissie bestaat uit de heer J.J. van Aartsen, tevens voorzitter, mevrouw ing. V.M. Dalm, mevrouw mr. H. Ekelmans, mevrouw ir. J.M.W.E. van Loon en mevrouw mr. W. Sorgdrager. De heer Vlaander heeft de commissie een aantal keer gesproken, zij hebben bestaande rapporten betrokken bij het onderzoek en er zijn veel interviews afgenomen. De commissie heeft tien aanbevelingen opgesteld, waarvan de meeste als positief ervaren worden door de heer Vlaander, hoewel veel collega's in den lande dat ook anders ervaren. Om te bezien wat het rapport voor ODRA betekent, zal hier uitgebreid bij stil worden gestaan door een extra vergadering met het algemeen bestuur te beleggen. Hoewel ODRA e.e.a. voldoende georganiseerd lijkt te hebben, is het goed om kritisch naar onszelf te blijven kijken. Daarom zal er een soort 0-meting gemaakt worden, om te bezien waar ODRA staat in relatie tot de 10 aanbevelingen uit het rapport. Tezamen met een presentatie over het rapport, zal hier met het bestuur uitgebreid bij stil gestaan worden.

De heer Breunissen verzoekt om naast de 0-meting ook een beeld te verkrijgen hoe het Gelders Stelsel het doet. Het is goed om kritisch te zijn, maar ook om op te letten dat we ons niet van alles aan laten meten.

De heer Bollen vraagt of de heer Vlaander al met collega's in Gelderland hierover heeft gesproken.

De heer Vlaander antwoordt dat iedereen het anders beleeft. Zo geven enkelen binnen het Gelders Stelsel aan dat de aanleiding en de onderbouwing van het rapport niet klopt en anderen het juist goed vinden dat er aandacht voor het milieu is. Ook in Friesland en in Noord-Holland wordt het verschillend beleefd.

De heer Maoche is van mening dat de wijze van organisatie in Gelderland van belang is. Veiligheid staat bij iedereen voorop, de wijze van organisatie is ondergeschikt. Niet alle bestuurders hebben een robuuste omgevingsdienst. Het Gelders Stelsel is geboren uit robuustheid. Dat pad moet bewandeld gaan worden.

De heer Kerris beaamt hetgeen de heer Maoche stelt. De komende jaren zal er een gesprek gevoerd moeten worden hoe de rollen van opdrachtgeverschap en eigenaarschap ingevuld worden.

Mevrouw Koers stelt voor om de regisseurs aan te laten sluiten bij de extra te beleggen vergadering van het algemeen bestuur. Dit wordt door iedereen een goed voorstel gevonden.

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

5. Onderwerpen voor bespreking en besluitvorming

5.1 Vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening 2020

De heer Vlaander wijst op het positieve resultaat, daar waar een negatief resultaat werd begroot. Daarnaast zijn er, behalve enkele kleine aandachtspunten voor de bedrijfsvoering qua processen, geen bijzondere zaken voortgekomen uit het accountsrapport.

In het dagelijks bestuur van 25 maart jl, zijn vier scenario's voorgelegd ter bestemming van de batige saldi. Het dagelijks bestuur heeft gekozen om twee scenario's voor te leggen aan het algemeen bestuur:

Scenario 1a: Het resterende budget voor de opleidingskosten omgevingswet ad € 157.262 wordt aan een nieuw te vormen bestemmingsfonds gedoteerd. Uit dit fonds kunnen de opleidingen omgevingswet in 2021 worden bekostigd. Na deze dotatie resteert € 12.473 batig exploitatiesaldo. Het voorstel is om dat toe te voegen aan de algemene reserve. Deze reserve komt dan uit op € 482.000; nog iets onder de grens van het maximale normbedrag van € 500.000.

De niet bestede middelen ad € 94.100 (asbestdaken en rvmk) kunnen worden gerestitueerd aan de partners, cf de verdeelsleutel voor de collectieve diensten.

Scenario 1b: ook de € 12.473 kan toegevoegd worden aan dit budget, waardoor er € 106.573 wordt gerestitueerd.

Scenario 2: Conform scenario 1 voor wat betreft het resterende budget voor opleidingen omgevingswet. De resterende middelen (asbestdaken en rvmk) worden bestemd voor innovatie (budget voor 2021).

Mevrouw Koers: Complimenten namens gemeente Zevenaar. Inzicht en grip erop is goed verzorgd. Het zou mooi zijn om de raad te laten zien, dat ODRA iets teruggeeft. Het bedrag is weliswaar bijna symbolisch, maar de meerwaarde is groot. Daarom de voorkeur voor scenario 1. Het college heeft zorgen geuit over de niet opgenomen verlofdagen. Zou dit kunnen gaan knellen?

De heer Breunissen: het jaarverslag ziet er prima uit, goed dat er is afgesloten met een positief resultaat. Eens met mevrouw Koers dat het een goed signaal is om iets terug te geven aan de raden. Voorkeur voor scenario 1 met de opmerking om in de oplegnotitie beter te omschrijven waarom er in 2020 geen gebruik gemaakt is van het opleidingsbudget Omgevingswet en deze dus doorgeschoven wordt naar 2021.

De heer Klomberg: Complimenten voor het gedetailleerde verslag. ODRA komt goed voor de dag in vergelijking met andere omgevingsdiensten. Voorkeur voor scenario 1b conform de voorkeur van de heer Breunissen en mevrouw Koers. Tevens ziet de heer Klomberg graag het getekende accountsverslag en de bevindingen van de accountant uit het rapport.

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

De heer Vlaander antwoordt de complimenten door te geleiden naar de organisatie. Voor het uitstaande verlov is in financiële zin een reservering opgenomen, maar er is zeker ook aandacht voor de mens. Het is zoeken naar een goede balans en hier strak op te sturen. De suggestie voor de verbetering van de oplegnotitie m.b.t. het opleidingsbudget Omgevingswet wordt meegenomen.

De heer Mossink legt uit dat de handtekening van de accountant ten tijde van het versturen van de stukken nog niet binnen was, maar dit inmiddels wel het geval is. De versie die vandaag naar de raden en staten gaat is ondertekend. Het rapport van bevindingen is naar het dagelijks bestuur verzonden, maar deze zal bij de notulen van deze vergadering toegevoegd worden. De accountant heeft vooral gekeken naar de werking van outputfinanciering, omdat 2020 het eerste jaar van outputfinanciering is. Er is een opmerking over de aansluiting tussen beide ICT-systemen (Open Wave & SAC) gemaakt. Verder gaat het vooral over AOIC (Administratieve Organisatie en Interne Controle) processen (vier-ogen principe en rechtmatigheid) beschrijven en de "in control statement" die vanaf begrotingjaar 2021 door ODRA zelf opgesteld moet worden.

De heer Klomberg dankt voor de toelichting en verzoekt in een volgende vergadering iets te vertellen over deze control-statement, specifiek de rechtmatigheidscontrole.

De heer Horsthuis-Tangelder benadrukt het belang van het opnemen van vakantie-uren, werk- en privébalans verschuift, aandacht hiervoor is erg belangrijk.

De heer Maouche vindt een eventuele teruggave van de batige saldi aan de partners een mooi idee, echter betreft het meer een symbolisch gebaar gezien de geringe omvang ervan per partner. ODRA heeft al haar besparingsbrief aangeboden, daarmee laat zij zien al mee te denken. Het saldo daar gebruiken waar het het meeste opbrengt voor alle partners oogst meer effect dan het terug laten vloeien ervan. Voorkeur voor scenario 2 dus.

De heer Breunissen refereert opnieuw aan de voorkeur voor scenario 1.

Mevrouw Bouwkamp sluit haar voorkeur aan bij de heer Maouche, evenzo geldt dat voor de heer Janssen en de heer Kerris.

De heer Bollen spreekt de voorkeur uit voor scenario 1.

De heer Warmerdam spreekt de voorkeur uit om batige saldi niet uit te keren, en dit aan te wenden voor mogelijke risico's in 2021.

De heer Klomberg doet een nieuw voorstel, waarbij het handelt om de aanvliegroute. Een ton aan innovatie voor 2021, ziet de raad, terwijl zij daar niets meer over kunnen zeggen. Dit voorstel zou gedaan kunnen worden via een tussentijdse begrotingswijziging 2021.

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

De heer Mossink reageert op het voorstel door te beamen dat er een principebesluit kan worden genomen, waarbij in de komende begrotingswijziging 2021 (deze wordt aangeboden in juli 2021) wordt opgenomen, zodat de raden en staten over het innovatiebudget en aanwending hun zienswijze kunnen indienen.

Alle bestuursleden vinden dit een goed principebesluit. Op deze wijze wordt tegemoetgekomen aan de wens van de raden om meer betrokken te worden bij besluitvorming en aan de wens van bovengenoemde bestuurders die de voorkeur voor een innovatiebudget 2021 hebben uitgesproken.

Mevrouw Bouwkamp merkt op dat een innovatiebudget niet voor van alles en nog wat is, dat het belangrijk is om zorgvuldig te kijken naar outputfinanciering. Raden hebben hun invloed bij de behandeling van begrotingen, voor jaarstukken is die invloed minder.

Het algemeen bestuur besluit:

- Akkoord gegaan met de jaarverslag/jaarrekening van ODRA 2020;
- Akkoord gegaan met het doteren van € 157.262 aan een bestemmingsfonds 'opleidingen omgevingswet' vanuit het batig saldo; in 2020 was hiervoor een apart budget beschikbaar gesteld van € 162.000, dat door het uitstel van de omgevingswet voor het merendeel niet is aangewend. Het restant budget wordt via het bestemmingsfonds naar 2021 overgeheveld.
- Het principe besluit genomen dat het resterende batig saldo (ad € 12.473 (€ 169.735 – € 157.262) én de niet bestede geoormerkte middelen voor asbestdaken en 'rvmk' ad € 94.100 te doteren aan een nieuw te vormen fonds voor innovatie.
- Het algemeen bestuur heeft tevens besloten dat dit principebesluit in de komende begrotingswijziging 2021 (deze wordt aangeboden in juli 2021) wordt opgenomen, opdat de raden en staten over het budget en aanwending hun zienswijze kunnen indienen, waarna het AB definitief besluit.

5.2 Vaststellen van de begroting 2022

De heren Maouche en Horsthuis-Tangelder verlaten de vergadering. De heer Kerris neemt het voorzitterschap over.

De heer Vlaender licht toe dat er een sluitende begroting is opgesteld met een omvang van 20,6 miljoen. De belangrijkste risico's betreffen dezelfde risico's als vorig jaar, m.u.v. corona. Het belangrijkste gegeven uit de begroting betreft het uurtarief, die niet gestegen is t.o.v. 2021 en niet geïndexeerd is.

De heer Breunissen verzoekt om de begrote bezuinigingen die ODRA gaat realiseren in de oplegnotitie aan de raden explicieter weer te geven.
Er zijn verder geen vragen.

Het bestuur gaat akkoord met de begroting 2022 en de bijdragen voor de partners.

6. Onderwerpen voor besluitvorming

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

6.1 Vaststellen jaarverslag Energie 2020 ODRA

Het bestuur stelt het jaarverslag Energie 2020 vast.

7. Mededelingen en rondvraag

De heer Vlaender: Traject Rijkere Verantwoorden van start: Op 6 april jl. heeft de 1e sessie van het traject Outcome gericht verantwoord plaatsgevonden. De 1e sessie heeft de deelnemers een beter beeld van de belangrijkste maatschappelijke opgaven waar ODRA aan bijdraagt gegeven en de publieke waarde die ODRA wil creëren. Er volgen nog 2 sessies, waarna ODRA middels een proeftuin (pilot) kan experimenteren met het ontwikkelde ecosysteem, om ervoor te zorgen dat ODRA op een betekenisvolle manier waarde kan creëren en verantwoording kan afleggen. ODRA is de 1e OD in NL die met dit onderwerp aan de slag gaat.

8. Sluiting

De heer Kerris dankt iedereen voor de bijdragen en sluit de vergadering om 10:05 uur.

Actielijst 2021 Algemeen Bestuur ODRA

Nummer	Actie	Houder	Streefdatum	Status
201210.01	Aandachtspunten accountantsrapportage implementeren in jaarrekening en dashboard ODRA	F. Mossink	April 2021	In behandeling
201210.02	Evaluatie outputfinanciering	F. Mossink	Zomer 2021	In behandeling
210225.01	Brief opstellen inzake het kennisplatform veehouderij en humane gezondheid aan de VNG	A. Bordewijk	Februari '21	Afgehandeld
210406.01	Extra AB-vergadering met regisseurs beleggen inzake Cie. van Aartsen	A. Bordewijk	Mei 2021	Afgerond
210406.02	Agenderen toelichting geven over control-statement, specifiek de rechtmatigheidscontrole.	A. Bordewijk	Oktober 2021	Openstaand

Besluitenlijst 2021 Algemeen Bestuur ODRA

Nummer	Besluit
20210225.01	Het bestuur besluit akkoord te gaan met de gunning van de aanbesteding aan de firma

CONCEPT Notulen Algemeen Bestuur

	Stantec.
20210406.01	Het algemeen bestuur besluit: - Akkoord te gaan met de jaarverslag/jaarrekening van ODRA 2020; - Akkoord te gaan met het doteren van € 157.262 aan een bestemmingsfonds 'opleidingen omgevingswet' vanuit het batig saldo; in 2020 was hiervoor een apart budget beschikbaar gesteld van € 162.000, dat door het uitstel van de omgevingswet voor het merendeel niet is aangewend. Het restant budget wordt via het bestemmingsfonds naar 2021 overgeheveld. - Het principe besluit genomen dat het resterende batig saldo (ad € 12.473 (€ 169.735 – € 157.262) én de niet bestede geoormerkte middelen voor asbestdaken en 'rymk' ad € 94.100 te doteren aan een nieuw te vormen fonds voor innovatie. - Het algemeen bestuur heeft tevens besloten dat dit principebesluit in de komende begrotingswijziging 2021 (deze wordt aangeboden in juli 2021) wordt opgenomen, opdat de raden en staten over het budget en aanwending hun zienswijze kunnen indienen.
20210406.02	Het bestuur gaat akkoord met de begroting 2022 en de bijdragen voor de partners.
20210406.03	Het bestuur stelt het jaarverslag Energie 2020 ODRA vast.

Aldus vastgesteld tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 8 juli 2021,

de voorzitter,

de secretaris,

de heer J. Maouche

de heer R.M. Vlaander

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving

**Wijziging begroting 2021
Meerjarenraming 2022-2025**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Wijzigingen exploitatie 2021	4
1.1 Begroting 2021 op hoofdlijnen (productie-begroting)	4
1.2 Programma begroting	7
1.3 Exploitatie begroting	8
Toelichting per kostengroep	9
2 Balans wijzigingen	11
2.1 Vermogen en bestemmingsfondsen.....	11
2.2 Voorzieningen.....	11
3. Meerjaren begroting.....	13
Bijlage; Begrote omzet per klant.	14

Inleiding

De initiële begroting 2021 is opgesteld in de eerste maanden van 2020. Een periode waarin we grotendeels onwetend waren over de impact die de covid-19 pandemie heeft op de maatschappij, laat staan welke gevolgen het zou hebben voor ODRA.

Zo gingen we er in de initiële begroting 2021 vanuit dat de 'omgevingswet', 'de WKB' en de 'overheveling bevoegd gezag bodemtaken', zouden ingaan op 1 januari 2021. Daarnaast was er alleen op hoofdlijnen zichtbaar hoe de samenwerking tussen ODRA, de provincie en ODRN zich zou ontwikkelen.

Inmiddels zijn we ruim een jaar verder; de bovengenoemde wetten en regelgeving zijn eerst met een jaar uitgesteld (tot 1 januari 2022) en onlangs met een half jaar extra (tot 1 juli 2022). In het najaar 2020 is het programma 'aandachtsbedrijven' opgesteld en afgesproken met de provincie Gelderland. Parallel hieraan is ook het programmaplan voor 'complexe handhaving' geactualiseerd, op basis van de ervaringen van het eerste jaar (2020).

In het jaarverslag van 2020 is te lezen dat covid-19 heeft geleid tot een aantal incidentele en structurele veranderingen binnen ODRA. De incidentele effecten betroffen vooral een hogere productiviteit doordat er minder opleidingen zijn gedaan en minder verlof is opgenomen. De positieve financiële resultaten die hierdoor in 2020 zijn gerealiseerd, (opgenomen in bestemmingsfonds) worden in 2021 aangewend.

Een belangrijk structureel effect van covid-19 op de begroting betreft het thuiswerken. We verwachten dat ook na de pandemie het merendeel van de medewerkers enkele dagen per week blijft thuiswerken. Mede daardoor is besloten om het aantal werkplekken te verminderen. Per 1 november 2020 zijn we circa 20% teruggedaan in het aantal gehuurde vierkante meters (werkplekken). Gedurende 2021 zullen ook de thuiswerk-faciliteiten en regelingen worden aangepast. Naar verwachting wordt er in de CAO voor 2021 een thuiswerkvergoeding afgesproken (voor verbruikskosten voor thuiswerken) en is de woon-werk kostenvergoeding aangepast op de nieuwe situatie.

Ook zijn we als ODRA zelf bezig met het opstellen van regelingen en vergoedingen voor de inrichting van de thuis-werkplek; bevattende een eenmalige vergoeding voor arbo-gecertificeerd meubilair en een transitie naar mobiele ict.

Als laatste element in deze begrotingswijziging zijn de werkpakketten 2021.

De gemeenten Duiven en Westervoort hebben structureel milieutaken overgeheveld.

Daarnaast is ook door een aantal andere partners aangegeven dat zij meer/minder producten diensten en projecten willen afnemen in 2021.

In onderstaande hoofdstukken zijn de belangrijkste tabellen van de begroting 2021 weergegeven, voorzien van een toelichting op de tabellen. Deze toelichting gaat vooral in op de veranderingen ten opzichte van de initiële begroting. Voor het integrale beeld over de doelen voor 2021 wordt verwezen naar deze initiële begroting.

Dit document is als addendum op de begroting te beschouwen.

Hoofdstuk 1 Wijzigingen exploitatie 2021

1.1 Begroting 2021 op hoofdlijnen (productie-begroting)

Hieronder wordt de gewijzigde begroting toegelicht aan de hand van de productiedoelstellingen van ODRA. Dit gebeurt middels ons systeem van 'beheerste' output-financiering, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de levering van producten (met productprijzen), diensten (via uurtarief), en collectieve diensten (vaste prijzen). Deze financieringswijze geldt alleen voor de dienstverlening aan partners, de productiedoelstellingen worden via werkpakketten afgesproken.

Per 1 januari 2020 is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van het programmaplan 'Handhaving complexe bedrijven' met de provincie als bevoegd gezag. Begin 2021 hebben we ook het programma 'aandachtsbedrijven' onder onze hoede. Voor deze provinciale programma's geldt dat de diensten volledig op nacalculatie van gerealiseerde (uren) worden bekostigd en zodoende buiten het systeem van beheerste output-financiering valt.

De initiële begroting 2020 is opgesteld op een moment (maart 2020) dat er nog geen zicht was op de totale omvang van de provinciale programma's. Het programma complexe handhaving (PCH) was wel opgenomen in de begroting, maar voor een substantieel lager bedrag dan nu definitief is afgesproken. Het programma aandachtsbedrijven (PAB) is opgestart in het najaar 2020, en was derhalve geheel afwezig in de initiële begroting.

Begroting 2021 op hoofdlijnen x € 1.000	realisatie			initiële- begroting			bijgestelde- begroting		
	aantallen	2020		aantallen	2021		aantallen	2021	
Baten									
Levering producten in aantallen WP	13.251	10.264	54%	13.905	10.762	59%	12.589	9.962	48%
Levering diensten in uren WP	70.055	6.375	33%	52.810	4.918	27%	43.758	4.026	19%
Levering diensten in uren Prov. Prog.				niet apart begroot			48.017	4.418	21%
Collectieve diensten		1.621	8%		1.600	9%		1.600	8%
Overige diensten aan klanten		898	5%		1.066	6%		586	3%
Vrijval balans posten								339	2%
Totaal baten		19.158			18.347			20.930	
Lasten	aantal fte			aantal fte			aantal fte		
Lasten programma's	126,6	13.653		130,7	12.749		150,8	14.764	72%
Lasten overhead	28,7	5.335	28%	31,8	5.598	31%	38,7	5.828	28%
Overige lasten								339	
Totaal lasten	155,3	18.988		162,5	18.347		189,5	20.930	
Saldo		170			0			0	

Toelichting op de tabel 'begroting op hoofdlijnen'

In de bijgestelde begroting voor 2021 zijn de provinciale programma's (PCH en PAB) apart weergegeven, vanwege de afwijkende bekostigingssystematiek. In de initiële begroting was dat nog niet gedaan.

Naast de wijzigingen door de provinciale programma's zijn in de bijgestelde begroting de wijzigingen voortkomend uit de definitieve werkpakketten en de effecten uit 2020 meegenomen. Het totaal leidt tot een bijstelling in de begroting van € 2,6 miljoen aan baten en kosten. De verwachte formatie stijgt met 27 fte. Een groot deel daarvan wordt in samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Gelderland ingezet en vormen een gezamenlijke pool met ODRA-medewerkers. De financiën lopen echter geheel over de begroting van ODRA. Hieronder zijn de afzonderlijke programma onderdelen toegelicht.

PCH specificatie bedragen x € 1.000			initiële- begroting 2021	bijgestelde- begroting 2021		Verschil = bijstelling
	tarief	aantallen		aantallen		
- begrote producten	€ 636	837	€ 531,9	3.036	*	€ -531,9
- begrote uren	€ 92	13.159	€ 1.210,6	36.922	€ 3.396,8	€ 2.186,2
- begroot materieel deel		8.528	€ 784,6		€ 40,0	€ -744,6
Totaal			€ 2.527,1	36.922	€ 3.436,8	€ 909,7

* 3036 uur is omgerekend in 18.932 uur

PAB specificatie						
- begrote producten				nvt	€ -	€ -
- begrote uren	€ 92		€ -	11.095	€ 1.020,7	€ 1.020,7
- begroot materieel deel			€ -		€ 45,0	€ 45,0
Totaal in euro's			€ -	11.095	€ 1.065,7	€ 1.065,7

Werkpakketten specificatie						
- begrote producten	€ 783	13.068	€ 10.230,5	12.589	€ 9.962,2	€ -479,0
- begrote uren	€ 92	39.651	€ 3.707,5	43.758	€ 4.025,7	€ 4.107,5
- begroot materieel deel			€ 433,0		€ 500,8	€ 67,8
- collectieve diensten			€ 1.448,5		€ 1.600,0	€ 151,5
Totaal in euro's			€ 15.819,5		€ 16.088,7	€ 269,2

- vrijval balansposten					€ 338,7	€ 338,7
------------------------	--	--	--	--	---------	---------

Totaal			€ 18.346,7		€ 20.930,0	€ 2.244,6
--------	--	--	------------	--	------------	-----------

PCH (complexe handhaving)

In de initiële begroting was uitgegaan van een omvang van € 2,5 miljoen. In het najaar 2020 is op basis van de eerste resultaten het programmaplan 2021 samen met de provincie vastgesteld. Dit gaat uit van een omvang van (afgerond) 37.000 uur ad € 3,4 miljoen.

Het programma is qua begrotingsstructuur nu ook beter 'ingebed' in de werkwijze van ODRA. Dit leidt er onder meer toe dat de materiele component, betreffende de inhuur van medewerkers uit de andere OD's, (ad € 785 K) is omgezet naar de te leveren uren. Ook de aantallen producten die worden gerealiseerd zijn beter in kaart gebracht, evenals de afzonderlijke diensten. Deze stonden met een te laag aantal in de begroting. De totale bijstelling is € 910 K, deze wordt geheel gefinancierd door de provincie Gelderland.

PAB (aandachtsbedrijven)

In 2020 heeft de provincie Gelderland samen met ODRA en ODRN besloten om voor het provinciale takenpakket programmatisch samen te werken. Deelprogramma aandachtsbedrijven is een van de pilotprogramma's. In 2021 is gestart met een nieuw programma aandachtbedrijven onder aansturing van ODRA. ODRA is verantwoordelijk en werkt voor uitvoering samen met ODRN. In opdracht van provincie Gelderland.

Aandachtsbedrijven zijn bedrijven met complexe (meervoudige) problematiek, die niet binnen de reguliere uitvoering van VTH-taken kunnen worden opgelost.

Dit bereiken we met de volgende diensten:

- Omgevingsscans;
- Projectmatige aanpak aandachtsbedrijven;
- Professionaliseren met projectleiders: procesregie, integraliteit en bestuurlijke advisering.

De omvang van het programma is begroot op afgerond € 1,1 miljoen (11.000 uur). De uren voor het reguliere toezicht op de aandachtsbedrijven is begroot bij het programma PCH.

Werkpakketten partners en Gelderse omgevingsdiensten (OD's)

In de initiële begroting is een beschrijving gegeven van de consequenties en financiële risico's die gepaard gaan met de invoering van de omgevingswet, de WKB en de overheveling bevoegd gezag bodemtaken. Destijds is in de begroting aangegeven dat de kwantitatieve effecten nog maar nauwelijks waren in te schatten. De initiële begroting 2021 was daarom grotendeels gebaseerd op -en geëxtrapoleerd vanuit de begroting 2020 en realisatie 2019.

Mede door Covid-19 en een vertraging in de oplevering van het DSO, is de ingangsdatum van de omgevingswet eerst met een jaar uitgesteld, en onlangs met 1,5 jaar. In het kielzog ook de wet private kwaliteitsborging (WKB) en de overheveling van het bevoegd gezag van de bodemtaken van provincie naar gemeenten.

Voor de bijstelling van de begroting 2021 betekent dit dat weinig is gewijzigd qua kwantificering in de werkpakketten. De aanpassingen in de PDC (producten en diensten catalogus) als gevolg van de omgevingswet zijn nu voorlopig gepland voor de werkpakketten 2022. Ook de onderzoeken naar de WKB en overheveling bodemtaken zullen, indien bekend, gedeeltelijk in de werkpakketten voor 2022 hun plek krijgen.

ODRA geeft onverminderd uitvoering aan de projectplannen omgevingswet en WKB. Deze waren al opgenomen in de initiële begroting, qua omvang blijven deze ongewijzigd.

De opleidingen voor de omgevingswet zijn wel met een jaar uitgesteld. Het extra budget dat in 2020 hiervoor is toegekend, maar voor een klein gedeelte is uitgegeven, wordt grotendeels in 2021 aangewend. Deze middelen (ad € 157 K) zijn in de tabel opgenomen onder de post "vrijval balans".

In oktober 2020 zijn de werkpakketten 2021 voor de partners en de omgevingsdiensten in Gelderland vastgesteld. Op basis van de actuele inzichten zijn de volumes van de te leveren producten en diensten bijgesteld. Voor Duiven en Westervoort geldt dat het werkpakket is aangepast op het nieuwe mandaat dat is afgesproken op de milieutaken.

In de bijlage is, op partnerniveau, zichtbaar hoe de geactualiseerde werkpakketten met bijbehorende budgetten is afgesproken.

De ervaring leert dat er gedurende het jaar door partners aanvullende opdrachten/projecten worden gegeven aan ODRA. Deze hadden afgelopen jaren een omvang van respectievelijk 7000 tot 4000 uur. Bij het samenstellen van de werkpakketten 2021 zijn de structurele elementen zo goed mogelijk opgenomen. Voor het incidenteel gedeelte anticiperen we ook op aanvullend werk; dit is echter niet in deze begroting gekwantificeerd, gezien de geringere omvang en het ad-hoc karakter.

Covid-19 effecten; (vrijval uit de balans)

In de jaarrekening 2020 is aangegeven dat covid-19 pandemie van invloed is op de bedrijfsvoering van ODRA. Hierboven is al genoemd het opleidingsbudget voor de omgevingswet (resterende middelen zijn gedoteerd aan een bestemmingsfonds).

Daarnaast heeft covid-19 ertoe geleid dat medewerkers van ODRA minder verlof hebben opgenomen dan toegekend. ODRA stuurt er dit jaar nadrukkelijk op dat dit wordt ingelopen vanuit de verantwoordelijkheid die ODRA heeft voor het welzijn van de medewerkers.

De consequentie voor de begroting is dat er een lagere productiviteit (dan 1400 uur per fte) te verwachten is. In de jaarrekening van 2020 is een voorziening hiervoor opgenomen (ad € 125K) die in 2021 kan worden aangewend.

Eind 2020 heeft ODRA besloten om het aantal gehuurde vierkante meters kantoor en parkeerplaatsen te verminderen. We verwachten dat het gedeeltelijk thuiswerken ook na covid-19 structureel wordt. Dit leidt tot een structurele besparing op de huisvestingskosten en ict. Deze besparingen zijn al meegenomen in de begroting 2022, maar waren nog niet in 2021 doorgevoerd.

Daarentegen zullen er, door het structureel meer thuiswerken, verschuivingen plaatsvinden in kosten voor woon-werkverkeer en vergoedingen. Verderop in deze bijstelling zijn die toegelicht.

In 2020 is er een batig saldo gerealiseerd (totaal € 106 K). Dit bestond uit resterende middelen voor projecten die geen doorgang vonden (bv astbestdaken) ad € 94 K en een algemeen batig saldo (€ 12 K).

ODRA heeft aan het bestuur voorgesteld deze middelen te doteren aan een bestemmingsfonds 'innovatie'. Het bestuur heeft hiermee in principe ingestemd, onder de restrictie dat raden en staten van de partners via deze begrotingswijziging hun zienswijze daarop kunnen uitbrengen. Door deze wijziging aan te bieden aan de raden en staten wordt daar invulling aan gegeven.

1.2 Programma begroting

In het kader van de BBV-verplichting wordt de begroting gepresenteerd in een programma-begroting met specificatie naar de taakvelden. Voor de programma & taakveld indeling wordt de structuur die in het Gelders stelsel is afgesproken gehanteerd.

De bovengenoemde begrotingswijzigingen zijn als volgt toegerekend aan de programma's en taakvelden:

- Programma complexe handhaving: De kern van dit programma betreft toezicht en handhaving in het taakveld milieu. Daarnaast worden er in het programma adviesdiensten geleverd (bv emissiemetingen) en vinden er coördinerende activiteiten plaats. Deze zijn grotendeels ondergebracht bij het programma 'algemeen en projecten' resp. 'stelseltaken)
- Programma aandachtsbedrijven: De omvangrijkste dienst in het programma is 'projectleiding'. Deze is gepositioneerd in 'algemeen en projecten' en taakveld algemeen.
- De wijzigingen in de werkpakketten zijn doorgevoerd in alle programma's, afhankelijk van de aanpassing per product / dienst.
- Dit geldt idem voor de middelen die beschikbaar zijn vanuit de balans.

Baten x € 1.000	realisatie 2020	voorjaars- begroting 2021	najaars- begroting 2021	Specificatie taakveld		
				bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.573	4.263	4.576	3.112	1.249	214
2. Toezicht en Handhaving	7.843	8.313	9.768	2.505	4.863	2.400
3. Advies	1.455	1.769	1.722		1.722	
4. Stelseltaken	3.132	179	359		55	304
5. Algemeen en Projecten	2.155	3.823	4.506	471	1.199	2.836
Baten	19.158	18.347	20.930	6.088	9.087	5.754
- verhouding				29%	43%	27%

Kosten x € 1.000	realisatie 2020	voorjaars- begroting 2021	najaars- begroting 2021	Specificatie taakveld		
				bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.273	4.131	4.498	3.060	1.228	211
2. Toezicht en Handhaving	6.888	8.313	10.004	2.565	4.980	2.458
3. Advies	1.228	1.753	1.765		1.765	
4. Stelseltaken	4.133	289	390		60	330
5. Algemeen en Projecten	2.466	3.860	4.273	445	1.132	2.697
Kosten	18.988	18.347	20.930	6.070	9.164	5.696
- verhouding				29%	44%	27%

Saldo	170	0	0	18	-77	58
--------------	------------	----------	----------	-----------	------------	-----------

1.3 Exploitatie begroting

In de exploitatie begroting zijn de veranderingen gespecificeerd naar kostencategorieën. Voor de baten geldt dat deze worden gespecificeerd naar klantgroepen (partners, omgevingsdiensten en derden). Voor de kosten geldt een specificatie naar loonkosten, huisvesting, ict, enz.

In de gewijzigde begroting stijgt de omzet van ODRA met € 2,6 miljoen. Ook de kosten zullen met € 2,6 miljoen stijgen. De belangrijkste wijzigingen zijn in de tabel weergegeven en heeft op meerdere posten betrekking.

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	realisatie 2020	voorjaars- begroting 2021	najaars- begroting 2021	tov voorjaars- begroting
Baten				
Partners	14.736	13.669	14.643	974
Provinciale programma's	3.142	2.527	4.605	2.078
Omgevingsdiensten	510	568	497	-71
Derden	107	217	160	-57
Overige inkomsten				
- doorbelaste projectkst	567	1.365	686	-679
- overig / uit balans	96		339	339
Totaal baten	19.158	18.347	20.930	2.583
Kosten				
Personeel				
medewerkers ODRA	11.170	11.353	12.906	1.553
externe inhuur	2.357	1.660	1.569	-90
uitbesteed werk	317	335	368	33
inhuur complex en AB (pool)	922		1.473	1.473
opleidingen	148	258	445	187
alg. personeelskosten	517	516	700	184
dotatie personeelsvoorzien	278	100	100	
harmonisatie/detacheringer	-103	-100	-100	
Totaal personeel	15.607	14.121	17.460	3.340
Huisvesting en facilitair	814	975	819	-156
ICT	1.230	1.113	1.070	-44
Stelselkosten	340	378	416	38
Advieskosten	275	306	306	-1
Overige kosten		51	75	24
Dotatie onvoorzien		37	41	4
Programma kosten	723	1.365	743	-622
Overdracht bodemtaken			uitgesteld	
Totaal kosten	18.988	18.347	20.930	2.583
Saldo	170	0	0	-0

Toelichting per kostengroep

Personele kosten:

- Loonkosten en inhuur derden: de toename in de kosten loopt parallel aan de toename van de afgesproken (werk)programma's. Voor de realisatie is een capaciteit van 134,6 fte (216.000 uur nodig). De capaciteit wordt geleverd door eigen medewerkers, inhuur, medewerkers vanuit de omgevingsdiensten (pool) en door werk uit te besteden op productbasis. Hieronder zijn in de tabel de gehanteerde aantallen en begrote tarieven weergegeven.
- Naast de toename in de formatie zijn ook de gemiddelde kosten per fte herijkt. Dit naar aanleiding van de meest recente inzichten in de CAO, werkgeverspremies, en het functiegebouw (schalen en anciënteit).

Formatie bezetting en personele kengetallen	realisatie 2020			initiële begroting 2021				bijgestelde begroting 2021						
	intern	extern	totaal	intern	extern	uitbesteed	totaal	intern	extern	uitbesteed	compl./AB	totaal		
Formatie bezetting														
Productief	112,0	19,4	131,4	113,4	13,8	3,5	130,7	80%	124,5	12,5	3,8	10,0	150,8	80%
Niet productief	31,5	4,3	35,8	31,8			31,8	20%	38,7				38,7	20%
Totaal bezetting en formatie	143,5	23,7	167,2	145,2	13,8	3,5	162,5		163,2	12,5	3,8	10,0	189,5	
Loonkosten x € 1.000	11.027	2.267	13.294	11.353	1.660	335	13.347		12.906	1.569	368	1.473	16.316	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	76.843	95.654	79.510	78.182	119.988	96.765	82.136		79.070	125.327	97.912	147.200	86.097	
% van de loonsom	83%	17%		85%	12%	3%			79%	10%	2%	9%		
% stijging gemid loonkosten tov realisatie 2020				2%	20%	18%	3%		3%	24%	19%		8%	

- De opleidingskosten stijgen door te verwachte kosten omgevingswet (financiering uit de vrijval balans) en door de toegenomen formatie. De reguliere opleidingskosten worden altijd begroot op 2% van de loonsom.
- Ook de algemene personeelskosten nemen toe door omvang van het personeel. Daarnaast is budget gereserveerd voor de vergoeding 'thuiswerkplek' voor alle medewerkers in vaste dienst. Ook de extra kosten voortkomend uit het inlopen van het verlof stuwmeer zijn hier begroot.

Kosten bedrijfsvoering:

- De huisvestingskosten zullen dit jaar lager uitvallen door het nieuwe contract met de gemeente. Een deel van deze besparing wordt ingezet voor de thuiswerkplek vergoeding.
- De ICT kosten zullen door het minder aantal werkplekken eveneens dalen. Een grotere besparing wordt verwacht op de beheerkosten van de systemen. Per 6 januari 2021 is ons zaakstelsel Open-Wave operationeel geworden. Het is een 'cloud' applicatie, en draait niet meer op de systemen van onze gastheer (de Connectie). Hoe groot de daadwerkelijke besparing hierdoor is, is nog onduidelijk. We wachten op info hierover van onze gastheer. ODRA is voornemens om de transitie naar mobiele werkplekapparatuur dit najaar te effectueren. De plannen (en begroting) hiervoor zijn in de maak. De verwachting is dat de transitie binnen het nu begrote bedrag kan worden vormgegeven.
- Programmakosten; in de initiële begroting was afgerond € 1,4 miljoen begroot. Een groot deel daarvan hing samen met de inhuurkosten van de pool voor het programma PCH. Deze zijn nu overgeheveld naar de personeelskosten.

In de gewijzigde begroting blijft het overhead percentage van de ODRA op 28%.

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	realisatie overhead 2020		initiële-begroting overhead 2021		bijgestelde-begroting overhead	directe kosten 2021	totaal kosten 2021
Personeel	2.791	13%	2.201	13%	3.274	14.186	17.460
Bedrijfsvoeringskosten							
- huisvesting & facilitair	814		975		819		819
- ict	1.230		1.113		1.070		1.070
- advieskosten	275		306		306		306
- stelselkosten	225		265		296	120	416
- onvoorzien			37		41		41
- overige kosten			51		75	743	818
Subtotaal bedrijfsvoering	2.544	13%	2.748	15%	2.607	863	3.470
Totaal	5.335		4.949		5.880	15.050	20.930
totale kosten	18.988		18.347		20.930		
% van de totale kosten		28,1%		27,0%	28,1%	71,9%	

2 Balans wijzigingen

De jaarrekening 2020 heeft effecten op de vermogenspositie en voorzieningen die nog niet waren meegenomen in de initiële begroting. Dit is in onderstaande twee tabellen weergegeven:

2.1 Vermogen en bestemmingsfondsen

In de initiële begroting 2021 was uitgegaan van een daling van het eigen vermogen. Het bedrag van - € 236K. Dit is destijds geraamd vanwege het begrote nadelig saldo in de begroting 2020.

Het jaar 2020 is echter afgesloten met een positief saldo van € 12.400. Er wordt voorgesteld dit toe te voegen aan het innovatiefonds.

Voor de besteding van het innovatiefonds is separaat een plan opgesteld. Het voorstel is om rond de energietransitie en circulariteit een pilot uit te voeren met betrekking tot 'Rijker verantwoord'. Een methode voor het voeren van een dialoog met de partners gericht op het sturen op de effecten (public value) van deze ontwikkelingen.

We stellen voor dat dit jaar circa de helft van het budget wordt aangewend, het formele besluit zal nog moeten worden genomen.

Reserves x € 1.000	initieel begroot stand 31-12-20	initieel begrote mutaties '21	initieel begrote stand	feitelijke real. 31-12- 2020	bijgestelde mutaties na JR '20	aanwending in 2021	prognose 31-12-2021
Algemene reserve	466,7	-236,1	230,6	470,2			470,2
BR opleidingen Omgevingswet					157,3		157,3
BR Provincietaken	91,8		91,8	91,8		pm	91,8
BR Bureau milieumetingen	200,7		200,7	200,7		pm	200,7
BR rvmk	3,5		3,5				-
BR innovatie					12,4		
- toevoeging uit resterend projectgelden 2020					94,1	-57,1	49,4
Reserves	762,7	-236,1	526,6	762,7	169,7	-57,1	969,4

Voor de bestemmingsreserves BR provincietaken en BR milieutaken is in principe afgesproken dat deze kunnen worden ingezet voor het project Theseus, respectievelijk een aantal grote investeringen voor de meetdienst in meetapparatuur. Er zijn nog geen bedragen bekend.

2.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen zal eveneens wijzigen in 2021. Eind 2020 is een voorziening gevormd voor het bovenmatig verlof dat door covid-19 niet door medewerkers is opgenomen. Deze voorziening dekt een lagere productiviteit in 2021.

Er zijn ook meer middelen gedoteerd in 2020 aan de personele voorziening. Deze is voor bekostiging van voormalige medewerkers. ODRA is eigen risicodrager voor de WW.

Voorzieningen x € 1.000	initeel begroot stand 31-12-20	initieel begrote mutaties '21	initieel begrote stand	feitelijke real. 31-12- 2020	bijgestelde mutaties 2021	prognose 31-12-2021
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	439,4	-40,0	399,4	442,7	-40,0	402,7
Bovenmatig verlof				124,3	-124,0	0,3
Personele kosten	100,0	100,0	200,0	256,2	-100,0	156,2
Voorzieningen	539,4	60,0	599,4	823,2	-264,0	559,2
Vooruitontvangen project middelen				94,1		-
Toevoeging aan fonds 'innovatie'					-94,1	

3. Meerjaren begroting

Door de voorgestelde begrotingswijzigingen komt de begroting 2021 meer in lijn met de meerjaren-prognoses die zijn opgenomen in de begroting 2022.

baten per programma	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1. Vergunningverlening	4.576	4.438	4.305	4.176	4.051
2. Toezicht en Handhaving	9.768	10.159	10.565	10.988	11.427
3. Advies	1.722	1.791	1.863	1.937	2.015
4. Stelseltaken	359	359	359	359	359
5. Algemeen en Projecten	4.506	4.167	4.167	4.167	4.167
Totaal	20.930	20.914	21.258	21.626	22.018
% verandering		-0,1%	1,6%	1,7%	1,8%
kosten	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Personeelskosten	17.460	17.482	17.805	18.149	18.514
<i>volume</i>		-0,4%	-0,4%	-0,3%	-0,2%
<i>prijspeil</i>		2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
Bedrijfsvoering	2.727	2.627	2.627	2.627	2.527
- huisvesting & facilitair	819	769	769	769	719
- ict	1.070	1.020	1.020	1.020	970
- overige kosten	838	838	838	838	838
Programmakosten	743	686	686	686	686
Overdracht bodemtaken	0	0	0	0	0
Totaal	20.930	20.795	21.118	21.462	21.727
resultaat	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Baten ODRA					
bijdragen partners	15.143	15.466	15.810	16.178	16.570
baten overige klanten	5.448	5.448	5.448	5.448	5.448
vrijval balans	339				
Baten ODRA	20.930	20.914	21.258	21.626	22.018
Kosten					
personeelskosten	17.460	17.482	17.805	18.149	18.514
bedrijfsvoering	2.727	2.627	2.627	2.627	2.527
overig	743	686	686	686	686
Kosten	20.930	20.795	21.118	21.462	21.727
Saldo	0	119	141	165	292
fin. Resultaat		0,6%	0,7%	0,8%	1,3%

Bijlage; Begrote omzet per klant.

Baten per klant x € 1.000	Bouwpr oducten x tarief	Milieu producten x tarief	Algemeen producten x tarief	Totaal producten x tarief	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Algemeen uren x tarief	Totaal uren x tarief	Gezamenlijke diensten				Overige baten ****)	Totaal	%	aantal producten	uren diensten	voorjaars- begroting 2021	verschil bg vj->nj
									Alle partners)	Deel partners **)	Algemeen ***)	Totaal							
Arnhem	2.511	994	695	4.201	376	277	154	807	155	361	103	619	35	5.660	29%	5.177	8.768	5.563	97
Doesburg	2	72	7	82	9	14	3	27	14	4	10	28	0	136	1%	116	293	135	1
Duiven	10	223	13	246	4	58	40	102	24	6	9	40		389	2%	310	1.113	310	79
Lingewaard	1.079	488	212	1.779	186	358	528	1.072	66	113	45	224	117	3.192	16%	2.190	11.657	3.182	9
Overbetuwe	19	562	61	641	41	124	51	216	50	13	33	97	14	967	5%	809	2.349	1.029	-61
Provincie regulier	274	759	3	1.036		309	385	694	63		18	81	214	2.024	10%	1.236	7.543	1.444	580
Provincie Bodemtaken																		660	-660
Provincie Complexe Handhaving		1.299	443	1.742	48	676	932	1.655					40	3.437	17%	3.036	17.990	2.527	910
Provincie Aandachtsbedrijven						174	847	1.021					45	1.066	5%		11.095		1.066
Provincie Samen Sterk						35	153	187						187	1%		2.035		187
Renkum	659	188	129	976	50	52	168	270	47	69	32	148		1.394	7%	1.198	2.933	1.389	5
Rheden	51	254	40	344	10	45	25	80	48	13	32	92	7	523	3%	760	864	483	39
Rozendaal	2	7	1	11	1	1	1	3	7	2	5	14		28	0%	20	35	28	
Westervoort	2	52	6	60	1	16	2	19	17	5	7	28		108	1%	85	211	88	20
Zevenaar	17	375	37	428	29	145	28	202	47	13	18	78	14	722	4%	534	2.197	722	0
Subtotaal partners	4.625	5.273	1.647	11.544	755	2.284	3.316	6.356	539	598	312	1.449	485	19.833	100%	15.471	69.084	17.562	2.272
% van de omzet				58%				32%				7%	2%						
OD Achterhoek		0	3	3	110		6	117	34			34		154		9	1.270	154	
OD De Vallei		61	9	70		6	9	15	20			20		104		70	163	132	-28
OD Nijmegen	1			1		6	81	86	26			26		113		3	940	126	-13
OD Noord-Veluwe		11	5	15		9	3	12	17			17		44		15	126	54	-9
OD Rivierenland									32			32		32				32	
OD Veluwe IJssel		15	4	19		6	10	16	16			16		50		21	171	71	-21
Subtotaal Omgevingsdiensten	1	87	20	107	110	26	109	246	144			144		497		118	2.670	568	-71
Subtotaal derden *****)		50	2	52		99		100				8	101	261		36	1.089	217	44
Totaal klanten	4.625	5.409	1.670	11.704	866	2.409	3.425	6.702	683	598	312	1.600	586	20.591		15.625	72.843	18.347	2.245
% van de omzet				57%				33%				8%	3%						

*) betreft gegevensbeheer, ketentoezicht, ontwikkeling en afstemming strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst

**) betreft RVMK, ORM en klantadvies BRIKS

***) betreft projectleiding/ondersteuning Omgevingswet, energie, GUOV en ondermijning

****) specificatie tabel overige baten

*****) inclusief 166 duizend euro continueren intensivering bodemtaken

vrijval balans 339

Totaal 20.930

Dashboard ODRA: jan t/m mei 2021

Auteur: Controller ODRA: Fred Mossink

Versie DB en AB; vergadering 8 juli 2021

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Dashboard en risico's: jan t/m mei 2021 (samenvattend overzicht)

financieel	Prognose (x miljoen)	begroot + act	real. Mei	% prognose real.	prognose 2021	toelichting	risico's en aandachtspunten
	baten	€ 20,9	€ 10,2	49%	€ 20,1	Er wordt een begrotingswijziging voorgesteld. Wijziging is € 2,6 miljoen naar € 20,9 miljoen	De begrotingswijziging wordt apart besproken in AB. + zienswijzen Raden. Aandachtspunt: instellen 'innovatiefonds uit de rest. middelen '20)
	kosten	€ 20,9	€ 6,8	32%	€ 20,1	Real. laag; Facturen zijn niet binnen, uren & productregistratie nog niet up-to-date	De bezetting is nog niet conform de begroting. Er zijn acties uitgezet. Riscio": de arbeidsmarkt is op dit moment niet in het voordeel van ODRA. Waardoor er een onzekerheid is of wp's worden gehaald. Er is conservatief geprognosticeerd
	Exploitatie saldo	€ -0	€ 3,5		€ 0,0	Prognose Zie hiernaast ->	
Klanten & productie	Real werkpak.	begroot	mei	%	prog '21	toelichting	risico's en aandachtspunten
	partners WP	€ 14,6	€ 6,1	41%	€ 13,7	Er is voor € 0,5 miljoen aanvullende opdrachten binnengekomen. Deze zijn niet meebegroet.	Genomen maatregelen zijn nog niet zichtbaar in de realisatie, effecten gaan doorwerken naar gunstigere prognose
	prov. Prog.	€ 4,6	€ 1,3	28%	€ 4,6		
	overig	€ 1,7	€ 0,0	0%	€ 1,7		
	Ontwik.werkpakketten in						
	uren dienst	91.775	29.648	32%	87.053	Minder uren en meer producten gerealiseerd.	PCH: realisatie lager dan seizoennorm; Er wordt strakker gestuurd op de capaciteit in de pool,. Prognose is cf begroting. PAB; inhoudelijk worden doelen gehaald, waarschijnlijk ruim binnen de begroting
	aantal prod.	12.589	5.395	43%	12.089	Er zijn 3360 producten gereed; 2000 zaken zijn onderhanden; circa de helft hiervan is nog niet gekoppeld maar wel gereed ->>	De realisatie van de productie betreft voorlopige cijfers. We zijn bezig om de gerealiseerde zaken (in open wave) beter te koppelen aan de producten.
KTO	Verg. & TH	80%	resp. 78%	en 95%		klanttevredenheid Toez. & handh zeer hoog	Klacht blijft vaak bestaan ondanks de genomen actie. We starten onderzoek op naar verbeterpunten en voor het bepalen van een realistische norm
	klachten	80%	53%			Klanchtafhandeling; belangrijk aandachtspunt	
processen	Transitie in processen				Planning	toelichting op voortgang	risico's en aandachtspunten
	Wet/regelgeving (omgevingswet)					Omgevingswet wederom uitgesteld tot juli 2022	Implementatie halverwege het jaar is voor de bedrijfsvoering niet ideaal
	Transitie output-sturing				2020 - 2021	Evaluatie gedaan tav risico'en kengetallen	Rapport geeft input voor de PDC 2022; zie apart agendapunt in bestuur.
	Her-huisvesting				2021 - 2022	Een bureau is bezig met de functionele eisen	Door covid-19 zijn de inzichten over benodigde functionaliteit veranderd.
	Transitie ICT (naar the cloud)				2021	Wordt gestart medio 2021	Afstemming nodig met Connectie (contractueel) & OR vanwege nieuwe regelingen
	Systeem ontwikkeling (SAP - OW)				2021	Herbouw BI is in eerste fase afgerond	Wordt nagedacht over doorontwikkeling BI (bedrijfs-informatie)
organisatie	Ontwikkeling medewerkers en org.					toelichting op voortgang	risico's en aandachtspunten
	Organisatie-ontwikkeling				divers	Loopt goed; actie punt is verbeteren man. info	Wordt nog apart in bestuur besproken, via een apart dashboard/INK-rapportage
	Ontwikkeling PPI (projecten)					Met regisseurs is werkproces opgesteld	Inzicht in begrotingen versus realisatie's en kwalitatieve verantwoording zijn 'in progress'.
	Medewerkers				begroot		
	Verzuim				4,5%	Weinig effecten van covid-19 te zien.	Er is een lichte stijging van het middellang verzuim. % in mei opgelopen tot 5,2%
	Opleiding (budget)				€ 445	Lage realisatie. --> zie aandachtspunten	Opleidingsplan moet nog starten, waaronder opleidingen voor omgevingswet.

Productie doelstellingen (met betrekking tot de product-groepen)

ODRA heeft nu één vol jaar ervaring met outputfinanciering achter de rug. Eén van de verbeteringen die naar voren is gekomen, is dat de prognoses over de te realiseren producten en diensten nauwkeuriger moeten worden. Daardoor ontstaan er minder verrassingen over de uiteindelijke financiële bijdrage van partners (zoals eind 2020 is gebeurd).

Het maken van goede output-prognoses is een weerbarstige materie. ODRA is nog niet zo ver, dat er nu al per partner, met een betrouwbare marge, dat kan worden gedaan.

In dit bestuurs-dashboard wordt een nieuw overzicht geïntroduceerd, dat inzicht (een eerste aanzet) geeft in de realisatie en prognose van onze productgroepen (producten / diensten en collectieve diensten), en daarmee de te verwachten omzet van ODRA. Vanuit de productiedoelen wordt ook de benodigde capaciteit berekend.

Kerntabel productie x € 1.000	Geactualiseerde bg 21			real. t/m mei 2021				Prognose 2021			
	aantal	gemid.	€	gereed	ohw	gemid	%	aantal	gem. tarief	baten	% begr.
Omzet groepen											
WP; producten	12.589	€ 791	€ 9.962	3.366	2.029	€ 4.269	43%	12.089	€ 791,3	9.567	96%
WP: diensten in uren	43.758	€ 92	€ 4.026	15.422		€ 1.419	35%	39.036	€ 92	3.591	89%
WP: collectieve diensten	100%	€ 1.600	€ 1.600	34%		€ 545	34%	100%	€ 1.600	1.600	100%
WP; materiele kosten	100%	€ 586	€ 586	27%		€ 156	27%	100%	€ 586	586	100%
Programma PCH	36.922	€ 92	€ 3.397	12.214		€ 1.124	33%	36.922	€ 92,0	3.397	100%
Programma PAB/ss	11.095	€ 92	€ 1.021	2.011		€ 185	18%	11.095	€ 92,0	1.021	100%
Balans vrijval			€ 339			€ 0	0%			339	100%
Totaal baten			€ 20.930			€ 7.698	37%			20.100	96%
Prognose capaciteit	216.363		producten omgerekend cf kengetal col. Diensten cf begroting in uren					207.000			

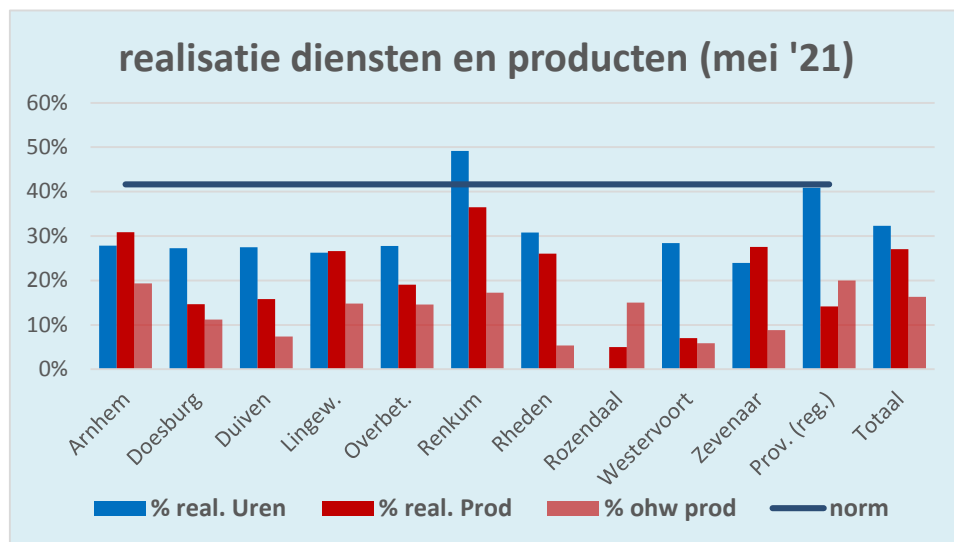
Toelichting op de kwantitatieve productie doelen

In de geactualiseerde begroting is een omzet geraamd van € 20,9 mlj. Bijna € 10 mlj. door de levering van producten aan partners, € 5 mlj. diensten aan partners. Een groot deel van de omzet (bijna 25%) komt voort uit de provinciale programma's.

De realisatie t/m mei loopt achter, (norm is 42%) veroorzaakt door 2 factoren: (1^e) Er wordt nog capaciteit geworven om op de nieuwe begrote formatie uit te komen; dit moet effect krijgen in 2^e helft v/h jaar. (2^e) De registratie is nog niet volledig. Er zijn nog circa 2.000 zaken waarvan de status nog wordt bepaald.

Prognose: met name voor de bouw is er een risico op capaciteitsproblemen, waardoor daar de productie mogelijk niet gehaald wordt.

Voortgang werkpakketten (partners)

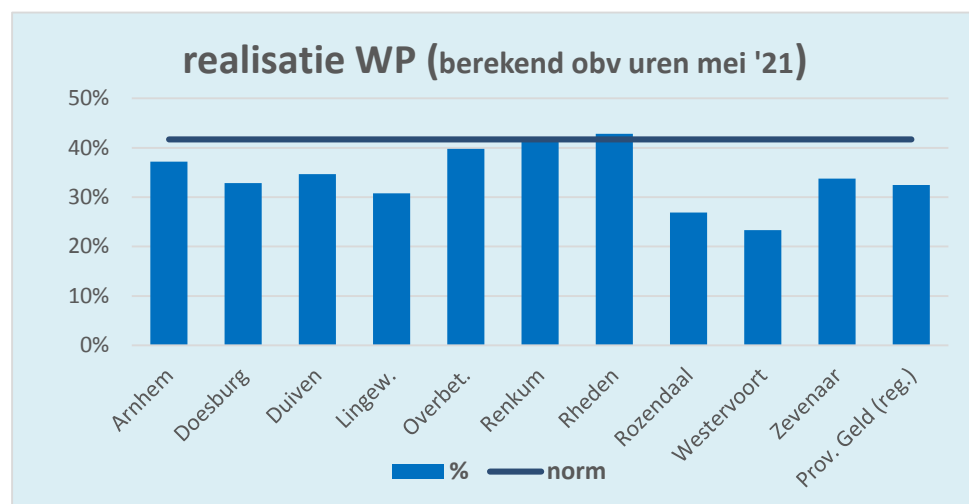

Toelichting op de realisatie uren en producten

De realisatie blijft achter op de seizoen-norm van 42%.

Producten realisatie (rode staven): De overgang naar Open Wave heeft geleid tot een vertraging in het beschikbaar krijgen van de juiste informatie over gerealiseerde producten per partner. De hiernaast getoonde grafiek geeft de afgeronde zaken weer (donker rood) en circa 2.000 zaken onderhanden (ohw) die nog worden uitgezocht qua status. Ongeveer 900 zaken hiervan zijn afgerond, maar moeten nog aan het juiste product worden gekoppeld. De rest is werkvoorraad. We verwachten dit eind juni te hebben opgelost.

Diensten realisatie; blijft achter doordat de bezetting nog niet conform de begroting is in alle teams. Wervingsactiviteiten voor het 2^e halfjaar 2021 moeten uitkomst bieden. Voor sommige functies is echter de arbeidsmarkt weerbarstig...

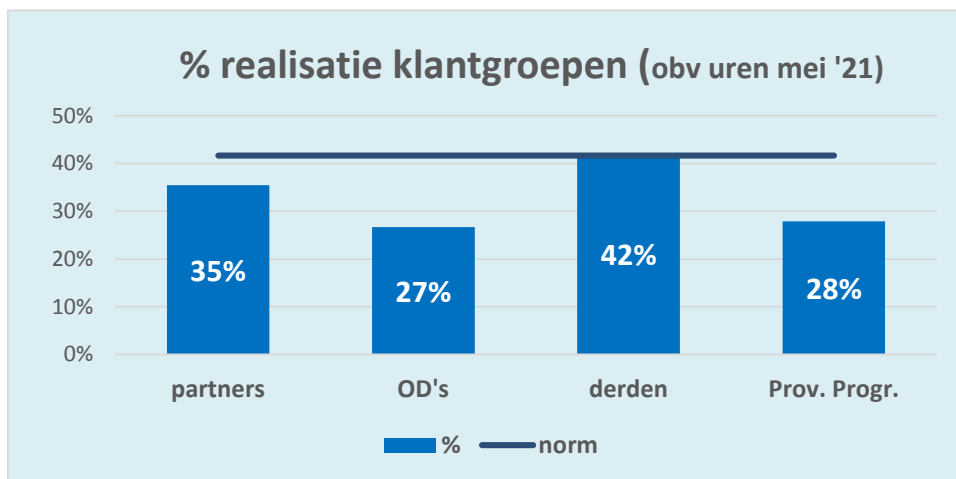
Toelichting op de realisatie Werkpakketten (in % v/d kosten)

De grafiek hiernaast toont de realisatie zoals die **ZOU** zijn, indien deze wordt gebaseerd op afrekening van de geregistreerde uren op producten en diensten. Dus zonder output-financiering. Hiermee is een reëler beeld van de voortgang op de werkpakketten te tonen. Totaal is de realisatie 35%.

Dit beeld wijkt af van bovenstaand:

- De partners met een kleiner werkpakket hebben een hogere %-realisatie, omdat ook de gezamenlijke diensten zijn meegenomen; deze hebben relatief een groter aandeel in het werkpakket.
- Partners zoals bijvoorbeeld Rheden en Overbetuwe: De realisatie is hoger dan bovenstaand, doordat er al relatief meer uren zijn geregistreerd voor de vervaardiging van producten, maar deze nog niet vanuit Open wave zijn gekoppeld.

Klantgroepen & aanvullende opdrachten

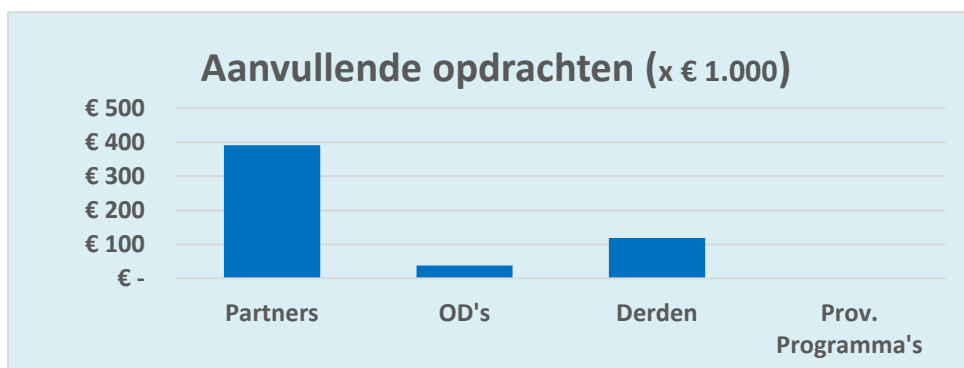
Toelichting realisatie klantgroepen:

Ook de dienstverlening aan de omgevingsdiensten blijft nog achter tov de werkpakketten. Deels heeft dit te maken met de registratie, maar deels ook vanwege de seizoensplanning qua productie. Dit patroon zagen we vorig jaar ook.

De provinciale programma's bestaan uit 'Programma complexe handhaving (PCH en aandachtsbedrijven PAB). Beide kennen op dit moment een onderbesteding, PAB iets meer dan PCH.

In de tertiaal rapportages aan de provincie wordt dit inhoudelijk geduid. Qua prognose verwachten we:

- PCH; dat het programma binnen de begroting wordt gerealiseerd. Er wordt strakker gestuurd op de capaciteit in de pool.
- PAB: inhoudelijk worden doelen gehaald, waarschijnlijk ruim binnen de begroting

Toelichting aanvullende opdrachten:

Er is op dit moment voor € 548.000 aan aanvullende opdrachten bij ODRA neergelegd. Deze opdrachten zijn niet in de geactualiseerde begroting (ad € 20,9 mlj.) meegenomen. Realisatie van de opdrachten vergt aanvullende capaciteit, veelal in de vorm van externe inhuur.

De omvang van de aanvullende opdrachten is bij de partners met 3% ten opzichte van het totale werkpakket iets minder dan voorgaande jaren. Toch blijkt dat nog niet al het voorzienbare werk in de werkpakketten wordt meegenomen.

Financiën

Toelichting op het algemene financiële beeld

In bijgaande tabel is de initiële begroting en het voorstel voor de wijziging van de begroting weergegeven. Indien het bestuur instemt met de wijzigingen, stijgt de begroting met € 2,6 miljoen. De aanvullende opdrachten zijn niet meegenomen in de wijziging.

De prognose is dat we, vanwege de huidige onderbezetting (gerelateerd aan de schaarste op de arbeidsmarkt) niet de begrote omzet gaan halen. De globale inschatting is € 0,8 miljoen minder omzet. De prognose van de personeelskosten loopt hieraan parallel. De kosten zullen navenant lager uitvallen.

Komende maanden wordt de werving van medewerkers (in – en extern) geïntensiveerd. Voor het nu geprognosticeerde exploitatie saldo van € 0 zal dit geringe gevolgen hebben, omzet en kosten naar verwachting gelijkmatig stijgen omdat kosten en baten per fte elkaar in deze situatie weinig verschillen.

Toelichting op de Personeelskosten

De provinciale programma's worden mede gerealiseerd met medewerkers uit de omgevingsdiensten (samenwerking in een pool). De kosten worden apart gecategoriseerd, vanwege afwijkende tariefafspraken. [De bezetting & loonkosten worden hierna verder toegelicht.](#)

Huisvesting, ict en Facilitair

Met de Connectie is nog geen DVO voor 2021 afgesproken. Daardoor is er onzekerheid over de te verwachten kosten in 2021. We verwachten dat deze lager worden dan begroot. We zijn voornemens om nog dit jaar invulling te geven aan de transitie van ICT naar de cloud, inclusief het plaats en tijd onafhankelijk werken. De kosten hiervoor worden in principe gedekt uit de lagere kosten bij Connectie en gemeente Arnhem.

Overig; (opleidingen, overige P-kosten, programmakosten, enz)

Over de hele linie is er nog een geringe realisatie op deze kosten. Veel bestedingen zijn gepland in het tweede halfjaar, bijvoorbeeld de uitvoering van het opleidingen-plan. Daarnaast geldt dat tijdens het opstellen van deze rapportage, nog veel facturen van leveranciers over mei niet binnen waren.

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Initieel bg 2021	bijgestelde bg 2021	realisatie mei	% real.	prognose 2021
Gerealiseerd	16.981,4	19.905,4	7.577,0	38%	19.009,9
Voorschot (al gefactureerd)			2.511,4		
Baten dienstverlening	16.981,4	19.905,4	10.088,4	51%	19.009,9
Overige inkomsten					
Doorbelaste kosten	1.365,3	685,9	155,5	23%	751,4
Subsidies & overig		338,7			338,7
Totaal baten *	18.346,7	20.930,0	10.243,9	49%	20.100,0
* realisatie obv voorschot nota's			*		
Kosten	Initieel bg 2021	actuele bg 2021	Real. t/m mei	% real.	prognose 2021
Personeel					
- medewerkers ODRA	11.353,1	12.906,0	4.884,5	38%	12.000,0
- inhuur capaciteit	1.659,6	1.269,4	376,5	37%	1.762,9
- inhuur ondersteuning		300,0	98,5		260,5
loonkosten capaciteit	13.012,7	14.475,3	5.359,5	37%	14.023,5
ov. inhuur (pool & uitb.werk)	334,6	1.840,3	33,8	2%	1.498,1
Loonkst. in -& extern	13.347,3	16.315,7	5.393,3	33%	15.521,5
Opleidingen	257,8	444,9	58,1	13%	444,9
Alg. personeelskosten	515,5	699,5	111,0	16%	699,5
Voormalig personeel	100,0	100,0	13,3	13%	100,0
Harmonisatie bijdrage	-100,0	-100,0			-100,0
Totaal personeel	14.120,6	17.460,1	5.575,6	32%	16.666,0
Huisvesting en facilitair	975,1	819,3	273,1	28%	815,6
ICT	1.113,2	1.069,5	471,0	42%	1.000,1
Stelselkosten	377,8	416,2	220,6	58%	416,2
Advieskosten	306,3	305,7	39,8	13%	305,7
Overige kosten	51,1	75,0	40,7	80%	75,0
Onvoorzien	37,5	41,2			70,0
Programma kosten	1.365,3	743,0	155,5	11%	751,4
Totaal kosten	18.346,9	20.930,0	6.776,2	37%	20.099,9
Saldo na bestemming	-0,2	0,0	3.467,7		0,1

Benodigde capaciteit vs bezetting (+ gemiddelde P-kosten)

We werken met een 'dynamische' formatie. De benodigde capaciteit wordt bepaald aan de hand de afgesproken werkpakketten en programma's (zie sheet 'productiedoelstellingen'). Producten, diensten, collectieve diensten worden (via de kengetallen) omgerekend naar uren en fte's.

In onderstaand overzicht wordt de mix van interne en externe formatie getoond, met de bijbehorende gemiddelde loonsommen en tarieven per fte. De begroting van ODRA bestaat voor 75% uit loonkosten en inhuur. Eén van de doelen van ODRA is om de verhoudingen in de mix (vanwege de tariefverschillen en arbeidsmarktomstandigheden) zo optimaal mogelijk in te zetten. Het meerjarig doel is maximaal 15% inhuur.

Formatie bezetting en personele kengetallen	actuele bg 2021			realisatie 2021			prognose 2021		
	intern	extern	totaal	intern	extern	totaal	intern	extern	totaal
Formatie bezetting									
Lijn afdelingen	124,5	12,5	137,0	116,6	11,7	128,3	116,1	14,5	130,6
Prov. prog		10,0	10,0		8,1	8,1		8,1	8,1
- uitbesteed werk		3,8	3,8		pm			3,6	3,6
Bedrijfsvoering/staf	38,7		38,7	35,0	1,9	36,8	35,3	2,3	37,6
Totaal bezetting en formatie	163,2	26,3	189,5	151,6	21,7	173,3	151,4	28,5	179,9
Loonkosten x € 1.000	€ 12.906	€ 2.860	€ 15.766	€ 4.884	€ 475	€ 5.359	€ 12.000	€ 3.522	€ 15.522
Gemiddelde kosten /fte (in €)	€ 79.081	€ 108.735	€ 83.196	€ 77.327	*		€ 79.253	€ 123.639	€ 86.280
= uurprijs	€ 56,69	€ 67,96	€ 58,73	€ 56,03			€ 57,43	€ 77,27	
% van de loonsom (excl pool)	89%	11%					84%	16%	
% van de loonsom	82%	18%		91%	9%		85%	15%	

Toelichting op bezetting

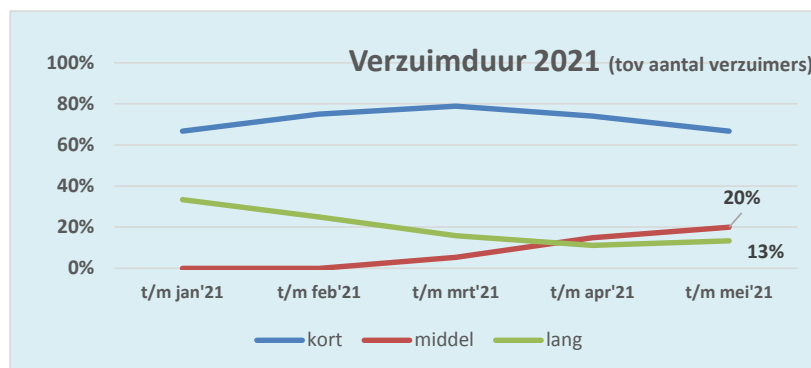
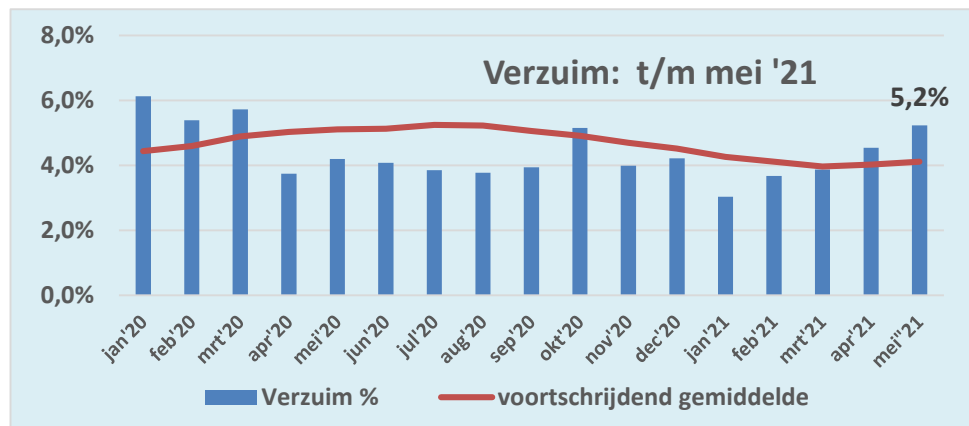
In de begrotingswijziging wordt uitgegaan van een stijging van 17 fte (van 162 -> 189 fte). Onze bezetting is (na mei) nog niet tot niveau gestegen. Uitbreiding wordt gezocht in tijdelijke contracten en externe inhuur.

De prognose bezetting is 'conservatief' weergegeven. De maatregelen zijn erop gericht dit nog verder te laten groeien, waardoor de werkpakketten volledig gerealiseerd kunnen worden.

Toelichting op de kosten (per fte)

De realisatie van de gemiddelde loonsom voor internen is op dit moment lager dan begroot. Zou dit zo blijven, dan zou er een substantieel begrotingsvoordeel opleveren. Echter! er moet nog een CAO worden afgesproken dit jaar. De loonstijgingen zijn echter lastig te voorspellen. De kosten voor externen lijken nu hoger geprognosticeerd; na onze 'wervingsronde' kan hier betere informatie over gegeven worden.

Verzuim

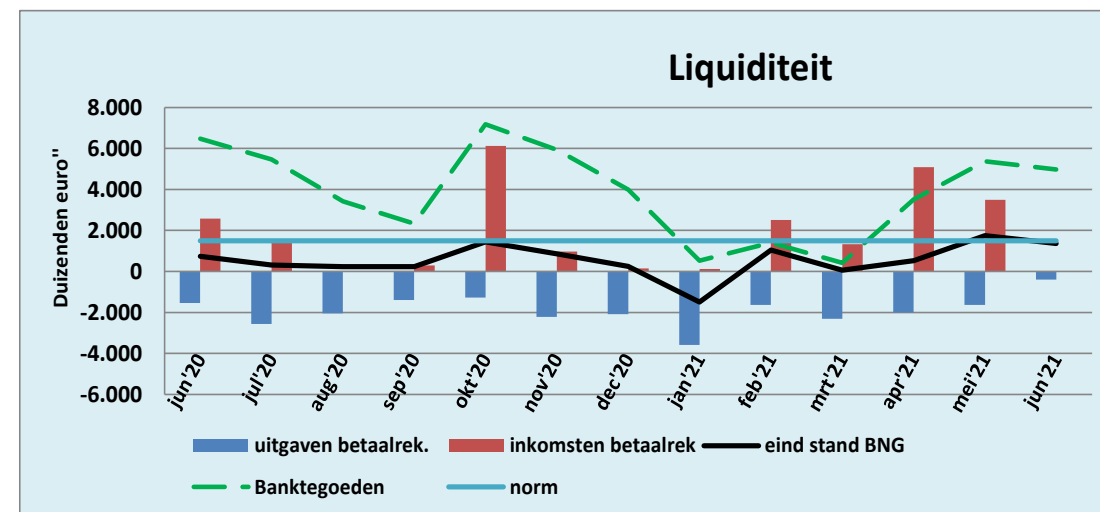

Toelichting op het verzuim t/m mei

Het verzuim neemt de laatste maanden weer toe. Dit wordt met name veroorzaakt door enkele medewerkers die nu een lange verzuim periode hebben. 33% van het verzuim is (middel)lang. Gemiddeld over 2021 is 4,1%

Het aantal verzuimmeldingen was tussen jan - mei gemiddeld 6 per maand.

& Liquiditeit

Liquiditeit x € 1.000	stand 1 jan '21	eind mei '21
- BNG	247	1.357
- Schatkist	3.747	3.621
Totaal	3.993	4.978
Debiteuren saldo	1.473	910

Toelichting op de kaspositie

Een groot aantal leveranciers hebben nog niet gefactureerd aan ODRA. De uitgaven (blauwe staven) zijn laag. Daardoor ontstaat een gunstige kaspositie.

Debiteuren: er zijn bijna geen betalingsachterstanden (meer) bij onze klanten.

Bijlagen

behorende bij dashboard bestuur

In de bijlagen worden de volgende specificaties gegeven:

- Klanttevredenheid vergunning verlening
- Klanttevredenheid toezicht en handhaving
- Tevredenheid klachten

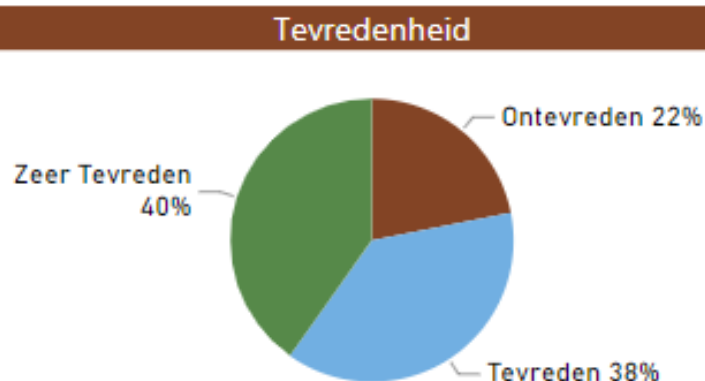
Bijlage: Klanttevredenheid

Omschrijving KPI: Inzicht verkrijgen in de manier waarom de organisatie met belanghebbenden omgaat. Klanttevredenheid (bij burgers en bedrijven als belanghebbenden) wordt gemeten met behulp van digitale uitvraag (enquête). Bij de volgende producten wordt momenteel de klanttevredenheid gemeten: Vergunningen – Advies, Melding, Vergunningaanvraag regulier, Vergunningaanvraag uitgebreid en Vooroverleg
Toezicht & Handhaving – Controle Bouw/Milieu/Vuurwerk/Bodem, Klachtmelding.

Definitie KPI: 80% van de burgers/bedrijven is tevreden of zeer tevreden over de dienstverlening van de ODRA. Deze norm is indicatief.

Heeft u vragen of opmerkingen over dit klanttevredenheidsonderzoek? Deel ze graag met Paula Hazewinkel via e-mail: paula.hazewinkel@odra.nl

Resultaat periode mei 2021

Toelichting Vergunningen:

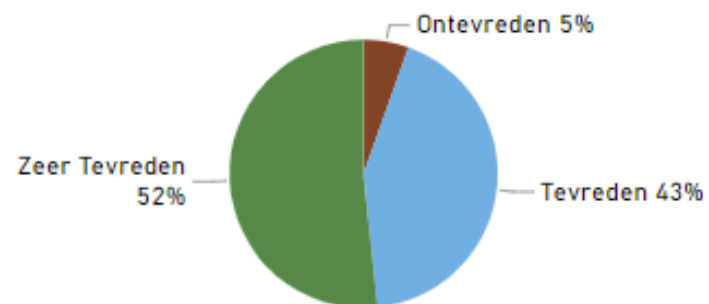
Respons: 29% (948 verzonden)

78% van de respondenten geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn over de dienstverlening van ODRA.

De reden die hiervoor gegeven wordt is de snelheid, goede bereikbaarheid, prettige communicatie en deskundige informatieversteking.

De respondenten die aangeven ontevreden te zijn (22%) noemen hierbij als redenen onduidelijke informatievoorziening (OLO) en de lange looptijd en ervaren bureaucratie wanneer er meerdere instanties betrokken zijn bij de totstandkoming van de vergunning.

Tevredenheid

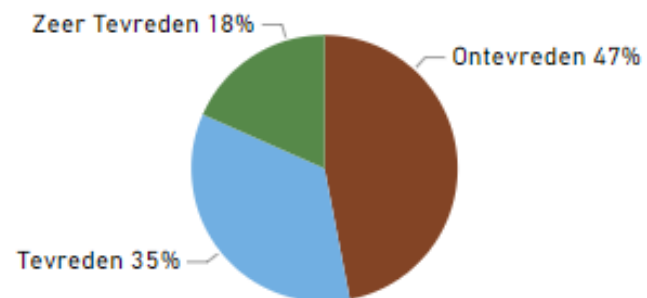

Respons: 29% (632 verzonden)

95% van de respondenten geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn over de dienstverlening van ODRA. De redenen die hiervoor gegeven worden zijn de professionaliteit van de controleur en het prettige persoonlijke contact.

De respondenten die aangeven ontevreden te zijn (5%) noemen hierbij als redenen dat ze verrast waren door de controle (onaangekondigd).

Tevredenheid

Toelichting Toezicht & Handhaving Klachtmelding:

Respons: 32% (151 verzonden)

53% van de respondenten geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn over de dienstverlening van ODRA. De reden die hiervoor gegeven wordt is de snelheid waarmee de klacht is opgepakt en dat het is opgelost.

De respondenten die aangeven ontevreden te zijn (47%) noemen hierbij als voornaamste reden dat de klacht nog bestaat ondanks genomen acties om het op te lossen.

Vergeleken met andere OD's in het stelsel die ook de klanttevredenheid meten rondom klachtmeldingen, scoort de ODRA niet afwijkend.

Actie

De relatief lage score van 53% is aanleiding voor nader onderzoek naar de verbeterpunten in het proces.

Vorig jaar was de score 60%

Tevens wordt er onderzocht of de norm (van 80%) een realistische norm is. Deze norm is ooit indicatief bepaald zonder veel referentie-materiaal.

Een nieuw voorstel voor een norm volgt.

Einde

Voor ODRA: -work in progress

KokxDeVoogd

Ontdek de staat van morgen

Toezicht en handhaving complexe gemeentelijke bedrijven

27 mei 2021

Bart Jan van Rossum en Norbert de Blaay

Inhoudsopgave

1. Context	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Aanleiding	3
1.3 Vraagstelling.....	4
1.4 Onderzoek verantwoording	5
1.5 Leeswijzer.....	5
2. Huidige situatie	7
2.1 De leidende principes van het Gelders Stelsel.....	7
2.2 Stelseltaken.....	7
2.3 Complexe bedrijven	8
2.4 Verdeling over omgevingsdiensten	8
2.5 Samenhang met complexe provinciale bedrijven.....	9
3. Bevindingen en beoogde doelstellingen	11
3.1 Inleiding.....	11
3.2 Bevindingen – vanuit de interviews.....	11
3.3 Relatie met het rapport van de commissie Van Aartsen	14
3.4 Rode lijnen	15
3.5 Beoogde doelstellingen.....	15
4. Programmatisch werken.....	16
4.1 Inleiding.....	16
4.2 Algemeen – wat is programmatisch werken	16
4.3 Criteria voor succesvol programmeren	17
5. Praktische uitwerking	18
5.1 Inleiding.....	18
5.2 Op hoofdlijnen	18
5.3 Nadere uitwerking	19
6. Implementatie voorstel	23
6.1 Opstellen en vaststelling.....	23
6.2 Uitvoering.....	23
6.3 Vaststelling.....	23
6.4 Incidenteel financieel effect / eenmalig budget.....	23
Bijlage 1: Bron documenten	24

Bijlage 2: Geïnterviewde functionarissen 25

1. Context

1.1 Inleiding

In opdracht van het AB-voorzittersoverleg van de Gelderse Omgevingsdiensten is onderzoek gedaan naar een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de gemeentelijke complexe bedrijven in Gelderland. Dit is het concepteindrapport van het onderzoek naar deze programmatische aanpak.

1.2 Aanleiding

Op 3 november 2009 hebben alle gemeenten en de provincie van Gelderland de intentieverklaring 'Gelderse Maat' ondertekend en daarmee de uitgangspunten voor het Gelderse Stelsel van Omgevingsdiensten vastgelegd. Leidende principes in de intentieverklaring waren: kwaliteit, nabijheid en efficiëntie.

In 2013 is het Gelderse Stelsel van Omgevingsdiensten van start gegaan. Hierin wordt de vergunningverlening, toezicht en handhaving van de WABO-taken door zeven omgevingsdiensten in de provincie Gelderland uitgevoerd. Binnen het Stelsel zijn de complexe, specialistische en bovenlokale taken zodanig verdeeld dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen en de eisen van robuustheid. Voor de gemeenten geldt dat met het Gelderse Stelsel van Omgevingsdiensten de nabijheid is geborgd. Dat is voor gemeenten van groot belang.

De taken van toezicht en handhaving van de complexe bedrijven van de provincie waren eveneens binnen het Stelsel van Omgevingsdiensten verdeeld. De provincie Gelderland liet de toezicht- en handhavingstaken door zeven omgevingsdiensten uitvoeren in plaats van door de eigen provinciale organisatie uitvoeren. Dit leidde tot verschillen in aanpak van toezicht en handhaving op provinciale bedrijven en toepassen van het provinciaal toezicht- en handavingsbeleid. Verder ontbrak een totaaloverzicht van de uitvoering van het provinciale takenpakket waardoor evaluatie en bijsturing binnen de huidige provinciale beleidscyclus maar beperkt mogelijk was. Als laatste werd de uitvoering van het toezicht en de handhaving van de complexe (provinciale) bedrijven binnen elke Omgevingsdienst - in plaats van binnen de totale provinciale opdracht - geprioriteerd.

In 2019 hebben de bovenstaande inzichten ertoe geleid dat de provincie voor een programmatische aanpak op het toezicht en de handhaving op complexe provinciale bedrijven heeft gekozen. Deze programmatische aanpak is gestart voor de circa 200 complexe provinciale bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is. Er is verder één pool van toezichthouders uit de verschillende omgevingsdiensten gevormd, onder de aansturing en mandaat van één directeur (Omgevingsdienst Regio Arnhem). In deze pool wordt ingezet op kennisuitwisseling, onderlinge afstemming, bundeling van kennis en roulatiemogelijkheden van de toezichthouders en handhavers. Dit leidt uiteindelijk tot een level-playing-field. De keuze van de provincie is destijds mede ingegeven doordat gemeentelijke bestuurders ook op termijn een programmatische

aanpak voor toezicht en handhaving op deze complexe gemeentelijke bedrijven willen onderzoeken¹. Op termijn, zo was de gedachte, zou toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven programmatisch ingevuld gaan worden. Dit zou extra kansen bieden om de complexe handhaving voor geheel Gelderland naar een (nog) hoger niveau te tillen.

Binnen het Gelderse Stelsel is eind 2020 door het AB-voorzittersoverleg besloten om - in navolging van het provinciale besluit om voor toezicht en handhaving op de complexe provinciale bedrijven een programmatische aanpak in te voeren – dat voor de complexe gemeentelijke bedrijven nader te onderzoeken. Het gaat daarbij om 172 complexe gemeentelijke bedrijven. In deze eindrapportage staan de resultaten van dit onderzoek opgenomen.

1.3 Vraagstelling

Het AB-voorzittersoverleg heeft voor het onderzoek de volgende hoofdvraag gesteld.

Stel een implementatie voorstel op voor de programmatische aanpak voor de gemeentelijke complexe bedrijven.

In ons onderzoek staan de volgende deelvragen centraal:

1. Wat willen gemeenten met de programmatische aanpak voor de complexe gemeentelijke bedrijven realiseren vanuit de rol als bevoegd gezag, opdrachtgever en eigenaar van een Omgevingsdienst? Wat is belangrijk voor de provincie?
2. Welke problemen binnen het Gelderse Stelsel worden op dit moment ervaren en welke kunnen met de programmatische aanpak van toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven opgelost? Welke aandachtspunten levert een programmatische aanpak op?
3. Hoe ziet een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven eruit? Wat betekent dat voor de werkprocessen?
4. Hoe past de aanpak binnen het Gelderse Stelsel? Hoe kan de nabijheid voor de bevoegde gezagen worden behouden dan wel versterkt? En op welke wijze wordt efficiency binnen het Gelderse Stelsel geborgd?
5. Op welke wijze wordt omgegaan met toekomstige ontwikkelingen? Hoe wordt omgegaan met veranderingen in het bedrijvenbestand, zoals bijvoorbeeld de overgang van bedrijven van het bevoegd gezag van gemeente naar provincie en vice versa?
6. Wat is ervoor nodig om een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven te realiseren?
7. Op welke wijze kunnen OD's zich over deze complexe gemeentelijke bedrijven naar bevoegde gezagen verantwoorden?

¹ Brief Complexe Handhaving in het Gelders Stelsel Omgevingsdiensten, AB-voorzitters Gelders Stelsel, 24 januari 2019

1.4 Onderzoek verantwoording

Het onderzoek is in opdracht van het AB voorzittersoverleg uitgevoerd. Voor de begeleiding van de onderzoek is een ambtelijke begeleidingsgroep ingericht. Deze bestond uit drie directeuren van omgevingsdiensten en twee vertegenwoordigers van opdrachtgeversoverleggen van omgevingsdiensten. In bijlage 2 staan welke personen in de ambtelijke begeleidingsgroep hebben deelgenomen.

Het onderzoek is - na een startbijeenkomst met het AB-voorzittersoverleg en de ambtelijke begeleidingsgroep – met een beperkte documentenanalyse begonnen. In bijlage 1 is een overzicht van alle gebruikte documenten opgenomen.

Vervolgens zijn – in overleg met de ambtelijke begeleidingsgroep - afzonderlijke interviews gehouden met de voorzitters van de zeven besturen van de Gelderse omgevingsdiensten, de zeven directeuren van de omgevingsdiensten en de voorzitters van de overdrachtgeversoverleggen. De opbrengsten zijn met name gebruikt om te bezien op welke onderdelen van het toezicht en de handhaving urgente problemen worden gesignaleerd, en op basis daarvan welke beoogde doelstellingen de bestuurders, de directeuren en de opdrachtgevers met een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving van complexe gemeentelijke bedrijven zouden kunnen hebben. Dit is vervolgens besproken met de ambtelijke begeleidingsgroep.

Vervolgens zijn vier varianten met de ambtelijke begeleidingsgroep besproken. Het betreft de volgende vier varianten voor een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven. Het betreft de volgende varianten:

- **Variant A: Geïntegreerd provincie breed programma**
- **Variant B: Twee afgestemde programma's provincie breed.**
- **Variant C: Verbonden gemeentelijk programma.**
- **Variant D: status quo.**

Op basis van de bespreking van de ambtelijke begeleidingsgroep is een alternatieve variant ontwikkeld. Het betreft een andere uitwerking van **variant B**. De alternatieve variant bestaat - op hoofdlijnen - uit **centrale programmering van de gemeentelijke complexe bedrijven en een decentrale uitvoering met afstemming tussen de gemeentelijke en provinciale programmering en uitvoering**. In deze eindrapportage staat deze alternatieve variant centraal. De overige varianten zijn daarmee komen te vervallen en zijn niet verder uitgewerkt.

1.5 Leeswijzer

In **hoofdstuk 2** staat een beschrijving van de huidige situatie. Hierin worden de leidende principes van het Gelderse Stelsel beschreven alsmede enkele feiten over toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven beschreven. In **hoofdstuk 3** staan de bevindingen vanuit de interviews en ook de resultaten van de commissie van Aartsen opgenomen. Op basis hiervan zijn enkele beoogde doelstellingen voor het programmatisch werken voor toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven

uitgewerkt. In **hoofdstuk 4** wordt dieper ingegaan op het programmatisch werken. In **hoofdstuk 5** staat een beschrijving van het programmatisch werken over toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven. In **hoofdstuk 6** staat een schets van het implementatieplan.

2. Huidige situatie

2.1 De leidende principes van het Gelders Stelsel

De drie leidende principes in het stelsel van omgevingsdiensten zijn: nabijheid, kwaliteit en efficiency.

Nabijheid bij het bevoegde gezag was en is één van de leidende principes voor de oprichting van de zeven omgevingsdiensten. Deze indeling van zeven omgevingsdiensten sluit aan bij de toenmalige 'samenwerkingsregio's maar niet bij de drie veiligheidsregio's van de provincie Gelderland. Gemeenten vonden de schaal van de Veiligheidsregio's te afstandelijk, kijkend naar de verschillen van de gebieden qua structuur, cultuur en type bedrijvigheid. Consequentie is dat er zeven omgevingsdiensten zijn gevormd.

Kwaliteit is een ander leidend principe van het Stelsel van Omgevingsdiensten. Het werk tussen de zeven omgevingsdiensten moet zo optimaal mogelijk georganiseerd kunnen worden. Dat leidde ertoe dat complexe, specialistische en bovenlokale taken werden verdeeld over de zeven omgevingsdiensten, zodat voldaan wordt aan de eisen van robuustheid. Hiervoor is afstemming nodig tussen de zeven omgevingsdiensten om deze eenduidige kwaliteit en kennis te kunnen blijven ontwikkelen en borgen. Het is daardoor mogelijk om als één stelsel van omgevingsdiensten te kunnen opereren.

Als laatste moesten de taken van de verschillende diensten zo *efficiënt* mogelijk worden uitgevoerd zodat het resultaat is: een goed draaiend stelstel dat in staat is tot 'topklasse dienstverlening' voor de bevoegde gezagen, burgers en bedrijven ten behoeve van een veilige en gezonde leefomgeving.

2.2 Stelseltaken

Stelseltaken kunnen zowel taken betreffen uit het primaire proces (complexe vergunningverlening / complexe toezicht en handhaving/ketentoezicht/ BOA coördinatie en BSBm) als taken van de bedrijfsvoering (coördinatie en kwaliteit,/HRM, bestuurlijk en juridisch / portaal en communicatie). De Omgevingsdienst die een stelseltaak uitvoert, zorgt ervoor dat de organisatie en de uitvoering van de betreffende taak uit het primaire proces, voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria en legt hier verantwoording over af.

De volgende primaire en bedrijfsvoeringstaken zijn stelseltaken:

• Complexe vergunningverlening	Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) ²
• Complexe toezicht en handhaving	Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)
• Ketentoezicht	Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)
• Portaal & kenniscentrum	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)

² De ODRN voert hiernaast nog alle dienstverlening uit voor de zogeheten BRZO-bedrijven in Gelderland en Overijssel. Dit is geen stelseltaak en aan deze taak zal in de rapportage verder niet worden gerefereerd.

• Coördinatie en kwaliteit	Omgevingsdienst De Vallei (OddV)
• HRM en Bestuurlijk & Juridisch	Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
• BOA coördinatie en BSBm	Omgevingsdienst Noord-Veluwe (ODNV)

Rondom complexe bedrijven zijn er twee stelseltaken benoemd die door twee diensten worden uitgevoerd. De eerste is de complexe vergunningverlening die als onderdeel van de afspraken als stelseltaak door ODRN wordt uitgevoerd. Als tweede is daar complexe toezicht en handhaving die als onderdeel van de stelselafspraken door ODRA wordt uitgevoerd.

2.3 Complexe bedrijven

De term complexe bedrijven wordt gebruikt voor bedrijven die door aard en omvang grote gevolgen kunnen hebben voor de leefomgeving, o.a. milieucategorie 4.2. en hoger. Dit geldt zowel voor de complexe vergunningverlening als toezicht en handhaving.

Voor elk complex bedrijf is er één bevoegd gezag aangewezen. Of dat een gemeente of de provincie is, is afhankelijk van de activiteiten van een complex bedrijf. Dat betekent dat een gemeente óf provincie verantwoordelijk is voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving van de deze complexe bedrijven.

De belangrijkste bevoegdheden zijn:

- Het verlenen van een omgevingsvergunning (Wabo). De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu;
- Het houden van toezicht op de Wabo (vergunning);
- Het inzetten van bepaalde handhavingsinstrumenten bij overtredingen. Hierbij kan gedacht worden aan een waarschuwingsbrief, dwangsom of bestuursdwang.
- Het behandelen van klachten

Het gaat om complexe bedrijven waaronder afvalverwerkers en mestvergisters. Het betreft bedrijven in een groot aantal verschillende branches.

2.4 Verdeling over omgevingsdiensten

Sinds 2013 voeren de zeven omgevingsdiensten in het Gelderse Stelsel in opdracht van de gemeentelijke bevoegde gezagen toezicht en handhavingstaken op gemeentelijke complexe bedrijven uit. In totaal gaat het over 172 gemeentelijke complexe bedrijven.

Drie omgevingsdiensten maken op dit moment bij de uitvoering van deze taak gebruik van de afspraken die in het Gelderse Stelsel zijn gemaakt. Dit is nodig om in de uitvoering op deze taken robuust te zijn. Het betreft Omgevingsdienst De Vallei, Omgevingsdienst Noord-Veluwe (toezicht complexe procesindustrie) en voor de Omgevingsdienst Veluwe IJssel (collegiale toets). De ODRA voert deze taak van toezicht en handhaving op de gemeentelijke complexe bedrijven – naast de eigen provinciale bedrijven - voor deze omgevingsdiensten uit. Het mandaat hiervoor ligt bij de betreffende OD.

	Aantal	VV	HH	Klachten	B&B
OVIJ	20			20	20
ODRN	16	172	16	16	16
ODRA	28		68	48	28
ODR	30		30	30	30
ODNV	22		20	20	20
ODDV	18				18
ODA	38		38	38	38
TOTAAL	172	172	172	172	172

De ODRA voert ook toezicht en handhaving van de provinciale complexe bedrijven uit. In totaal voert de ODRA de taak van toezicht en handhaving uit voor de 200 complexe provinciale bedrijven en 68 complexe gemeentelijke bedrijven. Voor de provincie en gemeenten wordt door ODRA respectievelijk 100% en 40% van deze taak uitgevoerd.

Naast de ODRA voeren dus vier andere omgevingsdiensten de taak van toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven zelfstandig uit. Deze zijn in de uitvoering van deze taak robuust. Het betreft Omgevingsdienst Rivierenland (ODR), Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) Omgevingsdienst Noord Veluwe (ODNV, exclusief procesindustrie) en de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN).

2.5 Samenhang met complexe provinciale bedrijven

Er zit samenhang tussen de complexe gemeentelijke en provinciale bedrijven. Zo is er weliswaar altijd één bevoegd gezag, maar de branches van complexe bedrijven komen zowel onder gemeentelijk als provinciaal bevoegd gezag voor. Veelal zit er een capaciteitsgrens in de wetgeving die bepaalt of een bedrijf valt onder het gemeentelijke dan wel het provinciale bevoegde gezag.

Dat betekent dus dat bedrijven ook kunnen veranderen van bevoegd gezag. Hiervoor zijn over het algemeen twee redenen. Als eerste reden kan het bevoegd gezag naar aanleiding van aanpassingen in de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten en provincies veranderen. Dat gebeurt overigens niet vaak maar dat heeft dan vaak direct effect op een groter gedeelte van het bedrijven- en inrichtingenbestand. Een tweede reden kan zijn dat de activiteiten van een bedrijf veranderen. Dit kan ertoe leiden dat een bepaalde capaciteitsgrens wordt overschreden waardoor een bedrijf van het ene naar het andere bevoegde gezag gaat. Elk jaar zijn er enkele bedrijven waar dat bij gebeurt. Dit komt slechts incidenteel voor. Mogelijk ontstaat in het kader van de Omgevingswet nog een verschuiving tussen het bevoegd gezag van gemeenten en provincie.

In het Gelderse Stelsel betekent een verandering van bevoegd gezag niet altijd dat een andere Omgevingsdienst de uitvoering gaat doen. De ODRA voert nu ruim 70% van alle toezicht en handhaving op de complexe bedrijven uit. Alleen bij die bedrijven waar toezicht en handhaving niet door de ODRA wordt

gedaan, zullen mutaties in de wetgeving of het inrichtingen bestand ervoor zorgen dat een andere Omgevingsdienst de werkzaamheden gaat uitvoeren.

Bij overgang van bevoegd gezag is het belangrijk dat een goede overdracht van het dossier en de aansprakelijkheid daarvan plaatsvindt. Afgelopen jaar zijn afspraken gemaakt tussen de omgevingsdiensten hoe te handelen bij wijziging bevoegd gezag. In de komende jaren zal in de uitvoering moeten worden bepaald of de afspraken die nu gemaakt zijn ook echt werken dan wel worden nagekomen.

3. Bevindingen en beoogde doelstellingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beantwoorden wij de volgende onderzoeksvragen:

1. *Wat willen gemeenten met de programmatische aanpak voor de gemeentelijke complexe bedrijven realiseren vanuit de rol als bevoegd gezag, opdrachtgever en eigenaar van een Omgevingsdienst? Wat is belangrijk voor de provincie?*
2. *Welke problemen binnen het Gelderse Stelsel worden nu ervaren en welke kunnen er met de programmatische aanpak van toezicht en handhaving van complexe gemeentelijke bedrijven worden opgelost? Welke aandachtspunten levert een programmatische aanpak op?*

Hieronder worden de bovenstaande twee vragen beantwoord. Eerst beantwoorden we vraag 2 vanuit de interviews en vanuit de analyse van de commissie van Aartsen en daarna vraag 1.

3.2 Bevindingen – vanuit de interviews

Ten aanzien van de huidige situatie maken wij een onderscheid naar bestuurders, directeuren en opdrachtgevers. Verder is een beeld opgenomen hoe de provincie aankijkt tegen de huidige situatie.

3.2.1 Bestuurders

Uit interviews met bestuurders komen geen acute problemen naar voren met toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven. Wat opvalt is dat alle bestuurders vooral vanuit de eigen dienst spreken, en eigenlijk weinig spreken over het Gelders Stelsel, en de ontwikkelingen die het stelsel doormaakt.

Het maakt daarbij niet uit of de taak door de ‘eigen’ Omgevingsdienst, of in lijn met de stelselafspraken, door de ODRA uitgevoerd wordt. Ongeacht wie de taak uitvoert, zijn bestuurders over het algemeen tevreden over de uitvoering van de taak van toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven. Beiden zien geen grote problemen in de uitvoering. Wel is opvallend dat de meeste bestuurders die de taak laten uitvoeren door de ‘eigen’ Omgevingsdienst aangeven dat de huidige nabijheid als een grote waarde wordt ervaren. Deze gemeenten ervaren het als een gemis dat de taken niet meer zelf kunnen worden uitgevoerd.

Met nabijheid wordt aan de ene kant bedoeld dat de toezichthouders en handhavers brede kennis van het dossier en de omgeving hebben. Aan de andere kant vinden de meeste bestuurders ook de korte lijntjes, kennis van de lokale context en bestuurscultuur belangrijk. Dit kan volgens de meeste bestuurders goed op het huidige uitvoeringsniveau van de huidige omgevingsdiensten, en heeft als belangrijk effect ook gehad dat verschillende gemeenten meer taken hebben ingebracht. Veranderingen in de uitvoering van de taken kan leiden tot nieuwe discussies over extra ingebrachte taken. Kijkend naar de andere bestuurders, waar de taak van toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven niet door de ‘eigen’ dienst wordt

uitgevoerd, dan geven deze bestuurders aan dat nabijheid ook voor hen belangrijk is, maar dat het in de uitvoering van de taken door de ODRA volgens hen voldoende aandacht krijgt.

Enkele bestuurders geven verder aan dat het lastig is om binnen een Omgevingsdienst te komen tot uniformering van het toezichts- en handhavingsbeleid terwijl hierover landelijke afspraken zijn gemaakt. Het lijkt er volgens deze bestuurders op dat de beperkte omvang van de huidige omgevingsdiensten het juist soms moeilijker maakt om te komen tot de afgesproken uniformering. Binnen het Gelderse Stelsel zijn daar verder ook geen aanvullende afspraken over gemaakt. Gezien de steeds grotere wordende claim cultuur voelen overigens meerdere bestuurders het belang van goede afspraken over toezicht en handhaven op de complexe gemeentelijke bedrijven.

3.2.2 Directeuren

Alle directeuren zijn over het algemeen tevreden over de huidige wijze van uitvoering binnen het Gelderse Stelsel. Ook hier komt geen verschil naar voren of de taak nu door de 'eigen' Omgevingsdienst wordt gedaan dan wel door de ODRA wordt uitgevoerd. Degene die de taken zelfstandig uitvoeren geven aan dat toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven belangrijk is voor de robuustheid van de 'eigen' Omgevingsdienst. Dat geldt met name voor de samenhang van de complexe bedrijven met de overige risicovolle bedrijven. Het zorgt binnen deze omgevingsdiensten ook voor de mogelijkheden om personeel te ontwikkelen. Daarnaast zorgt dit het voor een deel van de omzet van de dienst en dekking voor de overhead. Voor deze directeuren is het belangrijk dat het toezicht en handhaving binnen de eigen dienst wordt gehouden. Er wordt veelal geen directe urgentie gevoeld om het anders te organiseren.

Alle directeuren die de taken van toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven door de ODRA laten uitvoeren, zijn daarover tevreden. Het gaat voor de betreffende diensten veelal om een beperkt aantal complexe gemeentelijke bedrijven, waarvoor de ODRA de toezicht en handhaving uitvoert. Er is goede afstemming tussen de desbetreffende omgevingsdiensten en de ODRA. Over de kwaliteit van de uitvoering is men over het algemeen tevreden.

Directeuren geven – als een rode lijn door de gesprekken - drie aandachtspunten mee. Als eerste de overdracht van complexe bedrijven bij wisseling van het bevoegd gezag. Iedere directeur is ervan overtuigd dat dit goed geregeld moet zijn. Dit is volgens enkele directeuren in het verleden niet altijd goed geregeld geweest. Hierdoor is op verschillende dossiers, vaak na incidenten, discussie tussen bevoegde gezagen ontstaan. Het ging daarbij om de kwaliteit van de dossiers en de uitvoering van toezicht en handhaving op deze complexe bedrijven. Inmiddels zijn er volgens alle directeuren recente goede afspraken gemaakt o.a. over de overdracht en dossiervorming.

Een tweede aandachtspunt dat door enkele directeuren ingebracht is, betreft de uniformering van het beleid op de schaal van het Gelders Stelsel. Dat is binnen een Omgevingsdienst nog niet zo eenvoudig te realiseren. Als er al afspraken over gemaakt worden, bijvoorbeeld een branche gerichte aanpak, dan krijgen deze in de uitvoering toch nog vaak een 'eigen sausje' van de dienst. Verder geven enkele directeuren aan

dat er ten aanzien van toezicht en handhaving binnen de eigen Omgevingsdienst nog geen geüniformeerde afspraken zijn gemaakt. Dit terwijl hierover wel landelijke afspraken zijn gemaakt.

Verder geven enkele directeuren als een derde aandachtspunt (c.q. dilemma) mee het vraagstuk van de balans binnen het Gelders Stelsel bij het doorvoeren van de programmatische aanpak van de complexe gemeentelijke bedrijven. Binnen het Gelderse Stelsel zijn afspraken gemaakt over welke dienst welke stelseltaken uitvoert. De ODRA doet dat voor de toezicht en handhavingstaken van de complexe bedrijven. Inmiddels voert deze dienst deze toezichts- en handhavingstaken voor 100% van de provinciale complexe bedrijven en voor 40% van de gemeentelijke complexe bedrijven. Als daar nog de toezichts- en handhavingstaken van de overige complexe gemeentelijke bedrijven bijkomt dan vragen enkele directeuren zich af of er in het Gelderse Stelsel dan nog wel voldoende balans is tussen de zeven uitvoeringsdiensten.

3.2.3 Ambtelijke opdrachtgevers

Ambtelijke opdrachtgevers zien, ongeacht de wijze van organiseren binnen het Gelderse Stelsel, ook geen acute problemen bij de uitvoering van toezicht en handhaving van de complexe gemeentelijke bedrijven. In de ogen van al deze opdrachtgevers willen bestuurders namelijk vooral dat het goed geregeld is. Bestuurders willen voorkomen dat er gedoe is over een bepaald bedrijf. En als er iets speelt, dan willen bestuurders volgens de opdrachtgevers dat er door degene die het uitvoert duidelijk over gecommuniceerd wordt. Over het algemeen zijn de opdrachtgevers over de communicatie tevreden.

Omgevingsdiensten moeten verder volgens de opdrachtgevers deskundige mensen hebben die professioneel, zelfstandig en voldoende sensitief zijn in de uitvoering. De meeste opdrachtgevers staan daarom over het algemeen niet te trappelen om mensen fysiek uit de diensten te halen. Dat zou volgens deze opdrachtgevers tot een uitholling van de diensten kunnen leiden. Juist de medewerkers van de omgevingsdiensten met de meeste seniore ervaring gaan dan mogelijk weg naar een andere omgevingsdienst waardoor ook de interne ontwikkeling van andere medewerkers onder druk kan komen te staan.

3.2.4 Provincie

De provincie heeft een beperkte betrokkenheid bij vijf van de zeven omgevingsdiensten. Ze neemt actief deel bij twee omgevingsdiensten: ODRN en ODRA. Bij de overige omgevingsdiensten is de provincie agendalid in het AB.

Het zou volgens de provincie niet uit mogen maken wie bevoegd gezag is of wie er opdrachtgever is van een Omgevingsdienst. Desondanks ziet de provincie dat er verschillen zijn tussen omgevingsdiensten en binnen omgevingsdiensten. De provincie ziet bijvoorbeeld dat het toezichts- en handhavingbeleid tussen omgevingsdiensten verschilt, en dat er ook binnen enkele omgevingsdiensten geen uniform toezichts- en handhavingbeleid is. Dat zorgt ervoor dat er geen level-playing-field is binnen deze omgevingsdiensten en ook niet binnen de provincie als geheel.

Voor de provincie werkt een programmatische aanpak, en men is tevreden over de eerste resultaten. De werkwijze levert een verbetering van de kwaliteit van toezicht en handhaving op waardoor er uiteindelijk efficiënter door de omgevingsdienst gewerkt kan worden.

3.3 Relatie met het rapport van de commissie Van Aartsen

Alhoewel Van Aartsen het gehele stelsel onderzocht heeft, en niet specifiek gekeken heeft naar het Gelderse Stelsel dan wel individuele omgevingsdiensten, zijn de belangrijkste conclusies van de commissie hieronder op een rij gezet.

De commissie Van Aartsen³ is kritisch op de omgevingsdiensten, de toezichthouders van de omgevingsdiensten en de werking van het gehele stelsel. De commissie is van oordeel dat het stelsel van omgevingsdiensten in Nederland niet voldoet aan de bedoelingen van de commissie Mans. *‘De verbeteringen en uitvoering van het omgevingsrecht sinds de commissie Mans leveren onvoldoende resultaat op. Het stelsel wordt – nog steeds- gekenmerkt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg is dat omgevingsdiensten hun rol niet kunnen invullen zoals de bedoeling is’.*

De volgende conclusies trekt de commissie van Aartsen:

- Onafhankelijkheid van de omgevingsdiensten bij het uitvoeren van hun taak, is ten onrechte ondergeschikt gemaakt aan nabijheid bij het bevoegd gezag. Dat heeft consequenties voor de kwaliteit van de uitvoering en voor het level-playing-field.
- Omgevingsdiensten zijn onvoldoende robuust vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen, door een combinatie van een te kleine schaal van een aantal diensten, negatieve effecten van outputfinanciering op handhaving en kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering en te grote diversiteit in het takenpakket waardoor regionale handhavingsstrategie niet van de grond komt.
- Informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling zijn onder de maat voor het opbouwen van deskundigheid en voldoende specialisatie.
- Interbestuurlijk toezicht op een behoorlijke en rechtmatige uitvoering van medebewindstaken zoals VTH is over de gehele linie zwak ontwikkeld; de meest in het oog springend is het geheel ontbreken van (extern) toezicht op het functioneren van de omgevingsdiensten: het toezichtsgat. Het interbestuurlijk toezicht functioneert onvoldoende om de noodzakelijke ‘checks and balances’ te garanderen.
- Regie door het Rijk ontbreekt, stelselverantwoordelijkheid door bewindspersonen is in de huidige vorm een fictie.

Alhoewel over de conclusies van de commissie Van Aartsen nog veel te zeggen is, de bestuurlijke consultatie is namelijk bij het schrijven van deze eindrapportage nog niet afgerond, is het een belangrijk moment om problemen en/ of knelpunten bespreekbaar te maken, aan te pakken en te verbeteren. Het Gelders Stelsel is georganiseerd op het niveau van de lokale Omgevingsdiensten of op het niveau van heel

³ Om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur, commissie van Aartsen, 4 maart 2021

Gelderland en dat bestrijkt de schaal van drie veiligheidsregio's. De programmering van de complexe bedrijven in Gelderland is daarin een stap voorwaarts.

3.4 Rode lijnen

Als belangrijke rode lijn stellen wij vast dat de verantwoordelijken en stakeholders van de Gelders Omgevingsdiensten positief zijn over de huidige organisatie en gang van zaken van toezicht en handhaving op complexe gemeentelijke bedrijven, of deze nu bij de eigen dienst zijn ondergebracht of bij de ODRA.

Tegelijk zijn er kansen voor de toepassing van een betere synchronisatie en eenduidige toepassing van het normenkader voor deze activiteit, zonder de afzonderlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van omgevingsdiensten aan te passen. Ook de resultaten van de commissie van Aartsen leveren hiervoor kansrijke aanknopingspunten op, die juist de werking en professionele ontwikkeling van het Gelders Stelsel versterken. De kansen en aandachtspunten die meegegeven zijn, betreffen:

- Uniformering toezichts- en handhavingsbeleid, uniforme programmering en kennisontwikkeling daartoe
- Ontwikkeling van eigen personeel
- Zorgvuldigheid bij wisseling van bevoegd gezag
- Brede kennis van dossiers en lokale omgeving

3.5 Beoogde doelstellingen

Bovenal is het programmatische werken bedoeld om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Op basis van het bovenstaande zien wij voor het programmatische werken voor toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven de volgende doelstellingen:

- Zorg voor het vergroten van het level-playing-field voor toezicht en handhaving op de complexe bedrijven binnen het Gelderse Stelsel, ongeacht welk orgaan bevoegd gezag is en ongeacht wie opdrachtgever is.
- Zorg voor minder fragmentatie en vrijblijvendheid in de uitvoering van de betreffende taken, en versterking van de positie van de individuele diensten.
- Zorg voor een robuuste uitvoering voor toezicht en handhaving op de complexe bedrijven binnen de huidige afspraken van het Gelderse Stelsel. Houd daarbij oog voor de balans binnen het Gelderse Stelsel.

4. Programmatisch werken

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beantwoorden wij de volgende onderzoeksvragen:

Wat is ervoor nodig om een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving van de complexe gemeentelijke bedrijven te realiseren?

Hieronder worden op de bovenstaande vraag ingegaan.

4.2 Algemeen – wat is programmatisch werken

Programmamanagement is een brede aanpak voor complexe strategische doelen en maatschappelijke vraagstukken. Het wordt ingezet als bestaande organisatiestructuren voor de betreffende vraagstukken niet optimaal of belemmerend werken. Het is daarbij wel essentieel dat het maatschappelijk vraagstuk op zijn minst wel samen wordt (her)erkent. De vaststelling van een programma voor en door meerdere stakeholders, in dit geval de verbonden partijen in het Gelders Stelsel, vraagt meer en andere inspanningen, keuzes en wellicht offers dan de vaststelling van een programma binnen één organisatie. In een andere context kunnen de bestaande structuren op afstand worden gezet en kan een nieuwe samenwerking ontstaan.

Het programma is daarbij een specifieke vorm van organiseren met een bepaalde (besluitvorming)structuur. Hierin ligt ook een belangrijk onderscheid met een project en proces. Een programma is geen project, want daarbij is het resultaat vooraf specifiek duidelijk, dat binnen een bepaalde tijd moet worden gerealiseerd. Het is ook geen proces, want daarbij staan haalbaarheid en de opbouw van draagvlak centraal en is het uiteindelijk doel het realiseren van efficiënte stappen. Het programma bevat wel proceselementen: sturen in een netwerk van actoren met verschillende belangen die voor de realisatie van hun eigen doelen van elkaar afhankelijk zijn. Tegelijkertijd is het programma ook: een gezamenlijke ambitie en is verandergericht: meer nalevingsgericht, eenduidiger, efficiënter, gezonder, veiliger, schoner enzovoort. Het gaat om het programmeren en sturen van beweging, met daarbinnen diverse werkstructuren.

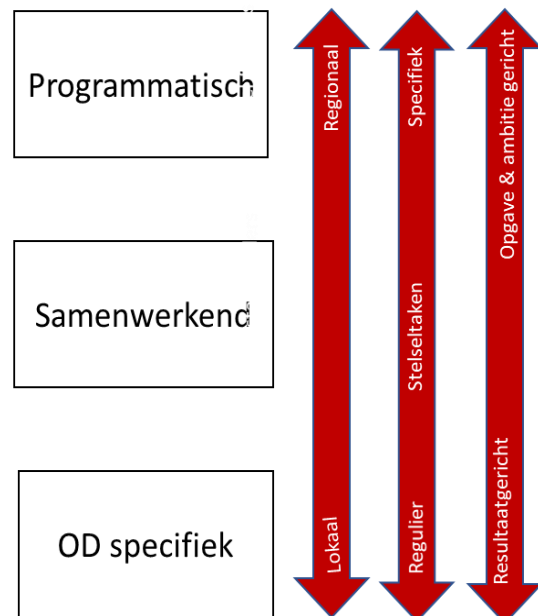
Een programma brengt ordening, samenhang en focus in het behalen van gewenste doelen. Het gaat vaak om complexe strategische doelen dan wel maatschappelijke opgaven, om (nalevingsgericht) tot een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland te komen, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van kennis, middelen en invloed van meerdere onafhankelijke omgevingsdiensten in het Stelsel van Omgevingsdiensten in Gelderland.

4.3 Criteria voor succesvol programmeren

De omgevingsdiensten zijn allemaal onafhankelijke entiteiten. Deze maken eigen keuzes voor de uitvoering van de taken als het gaat om uit te voeren taken (naast het basistakenpakket), wijze van uitvoering van producten en diensten, inrichting van werkprocessen en gebruik van ICT-systemen.

Het Gelders Stelsel van Omgevingsdiensten brengt de mogelijkheid om daar waar het lokaal niet kan toch te komen tot uitvoering. Het is als het ware een vangnet of paraplu. Het is nu de vraag of door middel van een programma datgene gedaan kan worden, wat niet in de samenwerking onderling tot stand komt. Programmatisch werken is dan vooral interessant:

- Als samenwerking in het Gelderse Stelsel versterkt, versterkt ook de kwaliteit van de uitvoering van een programma.
- Als maatschappelijke opgave niet zelfstandig te realiseren zijn, kan dat mogelijk wel als het samen met andere actoren wordt opgepakt.
- Als eigen belangen gediend, uitgelijnd en onderling versterkt worden is het programma effectief.
- Als expertises van de werkvloer bijeenkomen en verantwoordelijkheid krijgen stijgt de kwaliteit van output.
- Als offers gelijkelijk verdeeld worden ten behoeve van het doel is het commitment hoger.
- Als een programma niet te groot wordt, anders is het van niemand.
- Als aanspreekbaarheid stijgt, daalt onbehagen
- Logisch en uitlegbaar verband tussen opdracht-activiteiten-doel-ambitie.

5. Praktische uitwerking

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beantwoorden wij de volgende onderzoeksvragen:

1. *Hoe ziet een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving van de complexe gemeentelijke bedrijven eruit? Wat betekent dat voor de werkprocessen?*
2. *Hoe past de aanpak binnen het Gelderse Stelsel? Hoe kan de nabijheid voor de bevoegde gezagen worden behouden dan wel versterkt? En op welke wijze wordt efficiency binnen het Gelderse Stelsel geborgd?*
3. *Op welke wijze wordt omgegaan met toekomstige ontwikkelingen? Hoe wordt omgegaan met veranderingen in het bedrijvenbestand zoals bijvoorbeeld de overgang van bedrijven van het bevoegd gezag van gemeente naar provincie en vice versa?*
4. *Op welke wijze kunnen OD's zich over deze complexe gemeentelijke bedrijven naar bevoegde gezagen verantwoorden?*

Hieronder staat de variant van centraal programmeren en decentrale uitvoering uitgewerkt.

5.2 Op hoofdlijnen

Gezocht is naar een mogelijkheid om te komen tot een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de complexe gemeentelijke bedrijven, met een nauwe afstemming op het programma voor de provinciale complexe bedrijven. De leidende principes van nabijheid, kwaliteit en efficiency staan daarbij centraal alsmede de breed gedeelde ambitie om te komen tot een verdere verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. Op hoofdlijnen ziet een dergelijke programmering voor deze taak er als volgt uit.

Er komt één centrale programmering voor alle toezicht en handhavingstaken voor alle gemeentelijke complexe bedrijven in Gelderland. Deze programmering voor de gemeentelijke bedrijven wordt afgestemd op de programmering van de provinciale bedrijven. Dit betreft o.a. afstemming op:

- Risicoanalyse en prioritering
- Handhavings- en sanctiestrategie (LHS)
- Werkprocessen en kentallen
- Kennisontwikkeling
- Rapportage

Verder betekent dit dat het beleidskader voor de programmering van toezicht en handhaving op de complexe bedrijven op voor heel Gelderland wordt geüniformeerd. De coördinerende taken (programmamanagement) voor de beide programma's komen – conform de afspraken over de uitvoering van de stelseltaak toezicht en handhaving complexe bedrijven - bij de ODRA te liggen.

Dit is voor het uitvoeren van de toezicht- en handhavingstaken belangrijk voor het realiseren van een level-playing-field over de gehele provincie Gelderland. Dit vergroot naar verwachting de onafhankelijkheid van de omgevingsdiensten bij de uitvoering van hun taak ten opzichte van het bevoegd gezag.

De uitvoering van het programma vindt voor de gemeentelijke bedrijven decentraal bij de betreffende omgevingsdiensten plaats. Er komt in het programma veel aandacht voor kennisontwikkeling. Hiervoor is het nodig dat daarvoor gewerkt wordt aan kennisdeling tussen de diensten. Dat betreft wederom kennis over de gemeentelijke en de provinciale bedrijven. Eén jaar na invoering vindt er een audit over het programma 'Toezicht en Handhaving Complexe Gelderse Bedrijven' plaats. Daarna vinden er periodiek audits plaats die worden ondergebracht in een nog op te stellen Gelders auditprogramma.

De hoofdlijnen van deze variant worden hieronder nader uitgewerkt.

5.3 Nadere uitwerking

5.3.1 Uniformiteit in Gelderland

Beleidsmatige aspecten voor de complexe gemeentelijke bedrijven worden op het niveau van Gelderland afgestemd. Dat geldt zeker voor toepassing van de landelijke handavingsstrategie en de sanctie strategie voor de complexe gemeentelijke en provinciale bedrijven. Dit zorgt voor een verder gaande harmonisatie van beleid en daarmee tot een level-playing-field over de gehele provincie Gelderland. Dit gaat verder dan de conclusies van de commissie Van Aartsen.

5.3.2 Centrale programmering met decentrale uitvoering.

De uitvoering van het programma voor de gemeentelijke complexe bedrijven vindt decentraal plaats. De omgevingsdiensten die voor de taken van toezicht en handhaving van complexe gemeentelijke bedrijven robuust zijn voeren dit zelfstandig uit. Degene die dat niet robuust kunnen, laten de betreffende taken door de ODRA uitvoeren.

Dat betekent dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering decentraal blijft en niet zoals bij de complexe provinciale bedrijven komt te liggen bij de ODRA. Elke dienst is zelf gemandateerd en verantwoordelijk voor de uitvoering en de resultaten van het programma. Dat betekent ook dat de primaire verantwoording blijft zoals deze nu ook is.

5.3.3 Kentallen voor de uitvoering

De zeven omgevingsdiensten gebruiken nu niet dezelfde kentallen voor de uitvoering van toezicht en handhaving voor de complexe bedrijven. Voor de uitvoering van het programma worden voor het programma eenduidige kentallen opgesteld. Uitgangspunt is dat kentallen worden gemaakt voor de reguliere bedrijfsvoering.

Als de nieuwe kentallen voor toezicht en handhaving van de complexe gemeentelijke en provinciale bedrijven significant naar boven of naar beneden afwijken, dan wordt dit inzichtelijk gemaakt bij het opstellen van de eerste jaarschijf van het programma.

5.3.4 Kennisdeling en kennisopbouw

Binnen het programma komt de nadruk te liggen op kennisopbouw van de medewerkers. Hiervoor is het nodig dat omgevingsdiensten en medewerkers eerst zorgen voor een goede kennisdeling met elkaar. Dat betreft wederom kennis over de gemeentelijke en de provinciale bedrijven.

De kennisdeling is nodig op de inhoudelijke kennis van toezicht en handhaving van complexe bedrijven. De grote diversiteit van bedrijven en branches maakt dat kennis nu over verschillende diensten versnipperd is. Van belang is dat de huidige kennishouders van de gemeentelijke bedrijven en de provinciale bedrijven veel meer van deze inhoudelijke kennis met elkaar gaan delen, elkaar gemakkelijker gaan opzoeken en hun werkzaamheden afstemmen.

Uiteindelijk is het de ambitie om de verschillende kennishouders van de verschillende omgevingsdiensten op een gelijk kennisniveau te krijgen, zodat ze ook inhoudelijke kennis kunnen gaan opbouwen en kunnen gaan verdiepen met elkaar. Daarmee wordt elke Omgevingsdienst beter in de kwaliteit van de uitvoering van de taken, en daarmee wordt ook de kwaliteit van het gehele Gelderse Stelsel verbeterd. Bij de verdeling van de bedrijven over de toezichthouders wordt geborgd dat de medewerkers blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Rondom de complexe bedrijven zorgt dit voor kennisontwikkeling, opbouwen van deskundigheid en voldoende specialisatie borging. Daarmee wordt ingespeeld op de conclusies en aanbevelingen van de commissie Van Aartsen.

5.3.5 Registratie en rapportage

Registratie vindt decentraal plaats. De uitvoering van het programma wordt door de omgevingsdiensten geregistreerd in de eigen reguliere registratiesystemen. Vanuit deze systemen worden, conform de eigen afspraken van de betreffende dienst, de integrale rapportage aan de gemeentelijke opdrachtgevers, het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van de betreffende Omgevingsdienst verzorgd.

Naast de decentrale rapportage vindt ook centrale rapportage plaats. Voor de verantwoording van het programma worden op hoofdlijnen zowel over de voortgang als over resultaten van de uitvoering van het programma centraal – en op een eenduidige en vergelijkbare wijze - gerapporteerd. Elke Omgevingsdienst is zelf verantwoordelijk voor de tijdige, volledige en correcte aanlevering van gegevens voor de centrale rapportage. Deze rapportages worden opgenomen in de jaarverslagen van de omgevingsdiensten..

Rondom de complexe bedrijven zorgt dit voor borging van de informatie-uitwisseling. Daarmee wordt invulling gegeven aan de conclusies en aanbevelingen van de commissie Van Aartsen.

5.3.6 Verantwoording

De verantwoording over de uitvoering en resultaten van het programma vindt plaats langs drie lijnen:

- het bevoegd gezag van de betreffende complexe gemeentelijke bedrijven,
- het Algemeen Bestuur van de betreffende Omgevingsdienst/Bestuurlijke opdrachtgevers, en
- aan de AB voorzitters van het Gelders Stelsel vanuit een monitorrol.

Hieronder staat een korte toelichting.

De eerste lijn is de verantwoording die regulier naar de opdrachtgever toe van het bevoegde gezag van de betreffende complexe gemeentelijke bedrijven plaatsvindt. Periodiek wordt daarmee door de directeur verantwoording afgelegd over alle werkzaamheden die voor de betreffende opdrachtgever worden gedaan. Toezicht en handhaving van de complexe gemeentelijke bedrijven maakt daar ook onderdeel van uit.

De tweede lijn is de verantwoording van de werkzaamheden van de betreffende dienst langs de planning en control cyclus. Over de uitvoering en de resultaten van de werkzaamheden wordt periodiek door het Dagelijks Bestuur verantwoording afgelegd aan het Algemeen Bestuur van de betreffende dienst. Onderdeel van deze verantwoording zal de specifieke verantwoording zijn van de eigen gemeentelijke complexe bedrijven. Tevens zal op hoofdlijnen ook inzicht in de uitvoering en resultaten van het gehele programma 'Toezicht en Handhaving Complexe Gelderse Bedrijven' worden gegeven. Ter voorbereiding van de verantwoording naar Algemeen Bestuur wordt het opdrachtgeversoverleg betrokken.

De derde lijn is de verantwoording, c.q. monitoring over de uitvoering en de resultaten over het gehele programma 'Toezicht en Handhaving Complexe Gelderse Bedrijven'. Het betreft een verantwoording op hoofdlijnen van het programma van zowel de gemeentelijke bedrijven als de provinciale bedrijven. Het betreft in essentie een verantwoording van de zeven Algemeen Besturen over de uitvoering van het gehele programma.

5.3.7 Audit

Een jaar na de start vindt een audit over het programma plaats. Hiervoor wordt door het AB-voorzittersoverleg, op voordracht van het directeurenoverleg, een specifieke uitvoeringsopdracht opgesteld.

Het betreft een audit op de uitvoering en de resultaten van het gemeentelijke programma. Daarna worden periodieke audits uitgevoerd die ingebed worden in een nieuw in te richten auditprogramma voor de Gelderse Omgevingsdiensten.

5.3.8 Structureel financieel effect

Voor de structurele uitvoering van het programma is een raming gemaakt van het benodigde budget voor de complexe gemeentelijke bedrijven. De raming van het budget staat hieronder opgenomen.

Omschrijving	Structureel
Programmamanager (0,2 fte)	€ 25.000
Centraal rapportage	€ 10.000
Kennisdeling en kennisontwikkeling	€ pm
Consequenties eenduidige kentallen	€ pm
Audit	€ 15.000
TOTAAL	€ 50.000

6. Implementatie voorstel

6.1 Opstellen en vaststelling

Het programma wordt integraal opgesteld door de Gelderse Omgevingsdiensten en aangeboden aan de besturen. De directeuren van de omgevingsdiensten geven daarvoor één programmamanager opdracht om te komen tot het integrale programma. De ODRA voert de coördinatie van het programma 'Toezicht en Handhaving Complexe Gemeentelijke Bedrijven'. Gestreefd wordt om in 2022 met de programmatische aanpak te starten

Gezien de veelheid van het werk kan bij de start van het programma gekozen worden voor een afzonderlijke programmamanager die samen met de programmamanager voor de provinciale complexe bedrijven komt tot het opstellen van het programma voor de gemeentelijke complexe bedrijven.

6.2 Uitvoering

Er wordt voor het opstellen van het programma, ter ondersteuning van de programmamanager, een ambtelijke werkgroep ingericht met daarin vertegenwoordigers van de gemeentelijke opdrachtgevers, managers T&H en directeuren van de omgevingsdiensten. De ambtelijke werkgroep rapporteert aan het AB voorzittersoverleg.

6.3 Vaststelling

Het uiteindelijke programma dient te worden vastgesteld door elk van de afzonderlijke bevoegde gezagen. Dat betekent dat het programma ook een uitwerking dient te krijgen naar de verantwoordelijk bevoegde gezagen.

6.4 Incidenteel financieel effect / eenmalig budget

Voor de eenmalige kosten van het programma 'Toezicht en Handhaving Complexe Gemeentelijke Bedrijven' is een raming gemaakt van het benodigde budget. De kosten gaan voor de baat, een betere kwaliteit van de leefomgeving, uit. Dit is hieronder geraamd en als budget voor 2021 en 2022 bedoelt.

Voor kennisopbouw en kennisontwikkeling zal bij de implementatie een apart traject worden ontwikkeld. Het is van groot belang voor het laten slagen van dit traject dat dit op een professionele wijze wordt ingericht.

Omschrijving	Eenmalig
Programmamanager (0,4 fte)	€ 50.000
Kennisopbouw en kennisontwikkeling	€ 50.000
TOTAAL	€ 100.000

Bijlage 1: Bron documenten

1. **Eindrapport scenario's complexe handhaving Gelderse Omgevingsdiensten**, 30 januari 2019, KokxDeVoogd
2. **Brief AB voorzitters – Complexe handhaving in het Gelderse Stelsel**, 24 januari 2019
3. **Rapport om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur**, Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, 4 maart 2021

Bijlage 2: Geïnterviewde functionarissen

Voorzitters Algemeen Besturen

De heer van Oostrum	– Omgevingsdienst Achterhoek
Mevrouw Sneevliet	- Omgevingsdienst Noord-Veluwe
De heer Maouche	- Omgevingsdienst Regio Arnhem
De heer Verhulst	- Omgevingsdienst De Vallei
De heer Vergunst (plv.)	- Omgevingsdienst Regio Nijmegen
De heer Zondag	- Omgevingsdienst Rivierenland
De heer Scholten	- Omgevingsdienst Veluwe IJssel

Voorzitters Opdrachtgeversoverleg

De heer Lubbers	- Omgevingsdienst Achterhoek / gemeente Doetinchem
Mevrouw Bijker	- Omgevingsdienst Noord Veluwe / gemeente Harderwijk
Mevrouw Veenstra	- Omgevingsdienst Regio Arnhem / gemeente Rheden
De heer van Zanten	- Omgevingsdienst Regio Nijmegen
De heer Hoekstra	- Omgevingsdienst De Vallei / gemeente Barneveld
Mevrouw van Ginneken	- Omgevingsdienst Rivierenland / gemeente Buren
De heer Buitenhuis	- Omgevingsdienst Veluwe IJssel / gemeente Apeldoorn

Directeuren omgevingsdiensten

Mevrouw van Oosterbosch	- Omgevingsdienst Achterhoek
De heer Verhoeven	- Omgevingsdienst Noord-Veluwe
De heer Vlaander	- Omgevingsdienst Regio Arnhem
De heer Baakman	- Omgevingsdienst De Vallei
Mevrouw Prins	- Omgevingsdienst Regio Nijmegen
De heer Schipper -	- Omgevingsdienst Rivierenland
De heer van Dam	- Omgevingsdienst Veluwe IJssel

Ambtelijke begeleidingsgroep

Mevrouw Oosterbosch	- Omgevingsdienst Achterhoek
De heer Schipper	- Omgevingsdienst Rivierenland
De heer Vermeij	- Omgevingsdienst Veluwe IJssel / gemeente Apeldoorn
De heer Vlaander	- Omgevingsdienst Regio Arnhem
Mevrouw van Ginneken	- Omgevingsdienst Rivierenland / gemeente Buren

Overige

Mevrouw Toonders	- Programmamanager provinciale complexe bedrijven
De heer Steenmeijer	- Provinciaal opdrachtgever

SAMEN AAN DE SLAG VOOR EEN GEZONDE, VEILIGE EN DUURZAME LEEFOMGEVING

BEGROTING 2022
MEERJARENAMING
2023-2025

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

IN HO UD

Voorwoord De impact van 'ja, mits'	04
Dynamische jaren	06
. Ontwikkelingen in bedrijfsvoering	
Taakvelden en programma's	09
. Omgevingswet	
. Wet kwaliteitsborging	
. Bodemtaken	
. Maatschappelijke opgaven	
. Provinciale bedrijven	
. Reguliere ontwikkelingen - raming 2023- 2025	
Kaders voor begroting 2022 – 2025	013
. Werkprogramma's	
. Opzet projectsturing	
. Meerjarenraming	
. Begroting 2022 in hoofdlijnen	
. Programma's begroting en toelichting	
Toelichting op begroting en balans	017
. Programma begroting	
. Staat van baten en lasten	
. Overhead	
. Geprognostiseerde balans 2020	
. Bedrijfsvoeringsprocessen	
Meerjarenbegroting	030
. Bijlage 1 – Overzicht bijdragen per partner	
. Bijlage 2 – Overzicht van kengetallen en kostprijzen	
. Bijlage 3 - Overzicht van diensten	

Colofon

De Begroting 2022 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) is een weerslag van onze collectieve prestaties en is geschreven door teamleiders, management, staf en communicatie (eindredactie).

De foto's zijn van Karin Veenendaal (karinveenendaal.nl) en StudioBont (studio-bont.nl) heeft het jaarverslag vormgegeven.

We verspreiden ons jaarverslag naar onze partners, raadsleden en statenleden en publiceren dit verslag op odra.nl/overons Voor reacties of vragen communicatie@odra.nl.

DE IMPACT VAN 'JA, MITS'

Ruben Vlaander

Als we beginnen aan 2022, beginnen we aan een periode van nieuwe wetgeving voor de fysieke leef-omgeving. Wetgeving die ons en onze partners direct raakt. De Omgevingswet; van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Sceptici beweren dat het niet veel uitmaakt. Om een typisch Hollands gezegde aan te halen; *of je door de kat gebeten wordt of door de hond, gebeten word je toch*. Deze cynische opvatting past mij niet. De verandering die de wetgever voor ogen heeft, gaat verder dan het geciteerde gezegde.

We kunnen de impact van de Omgevingswet niet afdoen met 'het zal wel' en 'we zien wel' of varianten van deze zes woorden. De bedoeling is minder verstikkende regelgeving en bureaucratie en meer vrijheid voor de initiatiefnemer van bijvoorbeeld een bouwproject. De initiatiefnemer zal minder last hebben van het 'ambtelijk meedenken', en meer ruimte voor zijn initiatief gaan ervaren. Maar meer vrijheid is niet hetzelfde als minder verantwoordelijkheid.

De Omgevingswet verlegt de verantwoordelijkheid van de overheid naar de initiatiefnemer. Je zou kunnen zeggen dat de emancipatie die in andere delen van het overheidsbeleid en de samenleving verder is, nu ook in

het fysieke domein zijn intrede doet. Hoe dan ook. De Omgevingswet heeft impact op onze organisatie en de rol die medewerkers hebben in vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Enigszins populair en wat plat gezegd verandert de rol van ODRA-medewerkers van afvinken, via meedenken en adviseren, in vonken. Dat doet een beroep op een andere houding en andere vaardigheden van medewerkers. In opleiden en coachen hebben we afgelopen jaar veel energie gestoken. We zijn er klaar voor, al zullen we in de praktijk nog best diepe- en minder diepe valkuilen tegenkomen. Dat is niet erg, dat hoort bij de dynamiek van deze tijd, zolang de ladder maar binnen handbereik is, komen we uit de kuil.

Het gaat om de kwaliteit van de leefomgeving. Dat bedenken wij niet alleen, dat vinden we ook prominent terug in het rapport van de commissie Van Aartsen (Om de leefomgeving). Van Aartsen onderzocht de stand van zaken in milieutoezicht en handhaving. De staatssecretaris van Milieu, mevrouw Van Veldhoven wil verbeteringen en daarin hebben de omgevingsdiensten een cruciale rol in. De zorg voor een gezonde en veilige leefomgeving is de kern van onze activiteiten.

Voor het milieu, voor de natuur, voor de stedelijke omgeving, maar vooral voor de volgende generatie, voor omwonenden, medewerkers van bedrijven, kamerbewoners en bezoekers van horeca en evenementen. Dat is onze primaire opdracht. Wij zullen ons inzetten om daar duurzaamheid, via bijvoorbeeld energie-advies en het project circulaire economie, aan toe te voegen.

We weten ons gesteund in deze ambitie door onze partners en opdrachtgevers. We werken met en voor hen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. De verwachting is dat het nieuwe Kabinet de adviezen van Van Aartsen c.s. mee zal nemen in het beleid voor de komende jaren. Wij zullen actief meedenken over de toekomstbestendigheid van het Gelders Stelsel en de verbeteringen in milieu-toezicht en handhaving.

Samenwerken zit in ons DNA en is, naast vertrouwen, verantwoordelijkheid en vakmanschap, een van onze vier kernwaarden. Samenwerken doen we met onze partners, maar zeker ook met andere stakeholders in het Gelders Stelsel, en met omwonenden via omgevingsdialogen en participatie, in de veiligheidsketen met Openbaar Ministerie, politie, inspecties en bij voorkeur ook met andere opsporings- en uitvoeringsdiensten. Wij denken in ketens als het om veiligheid en de aanpak van ondermijning gaat, wij denken in dialoog als het om de leefomgeving gaat. ODRA wil van maatschappelijke meerwaarde zijn. Hoe we dat doen, staat in de Begroting 2022 beschreven.

Daarom zullen we nog meer dan voorheen informatie willen en moeten delen. We investeren in ICT-systemen die dat mogelijk maken. Maar met systemen alleen zijn we er niet. Bellen, elkaar opzoeken, feedback geven en -vragen, sparren, disciplines en deskundigheid bij elkaar brengen is minstens zo belangrijk om de kwaliteit van onze diensten en producten naar een hoger niveau te tillen.

In deze processen is online vergaderen niet meer weg te denken, want we zullen niet langer vijf dagen per week van negen tot vijf op kantoor aan een 'eigen bureau' zitten. Die tijd is voorbij. Thuiswerken is niet meer weg te denken en levert ook veel op voor onze medewerkers.

Thuiswerken heeft bijvoorbeeld consequenties voor onze nieuwe huisvesting die we in 2023 hopen te betrekken. Het kantoor van de toekomst, de mobiliteit van onze medewerkers, de software en hardware, nieuwe manieren van werken in het kader van de Omgevingswet; het zijn veranderingen die we in 2022 invoeren.

De impact van 'ja, mits' vraagt om nieuw en persoonlijk leiderschap. Van onze organisatie, van onze medewerkers. We gaan voort op de doorontwikkeling die we in maart 2020 hebben ingezet. In 2022 komen we een paar stappen dichterbij ons einddoel: een betrouwbare partner met zichtbare toegevoegde maatschappelijke waarde en omgevingsbewuste professionals op wie omwonenden, ondernemers en partners kunnen bouwen en vertrouwen. We zijn altijd uit op verbinding en zetten 'de bedoeling' centraal - een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving -, van binnen naar buiten en van buiten naar binnen.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst regio Arnhem

DE INITIATIEFNEMER ZAL
MINDER LAST HEBBEN VAN
HET 'AMBTELIJK
MEEDENKEN', EN MEER
RUIMTE VOOR ZIJN
INITIATIEF GAAN ERVAREN.

DYNAMISCHE JAREN

We gaan een aantal dynamische jaren tegemoet. In de Begroting 2022 maken we dat zichtbaar. Het is voor ons soms nog moeilijk om exact in te schatten wat de structurele effecten zijn op de begroting van die ontwikkelingen. Neemt niet weg dat we een sluitende begroting presenteren. De Begroting 2022 is vooral gebaseerd op actualiseren van de Begroting 2021.

De dynamiek van het werkveld vraagt van ons nog meer dan normaal om flexibiliteit en wendbaarheid. Samen met onze partners staan we voor een aantal belangrijke veranderingen, zoals de implementatie en borging van de Omgevingswet, de Wet Kwaliteitsborging voor de bouw (Wkb), de aanpak van ondermijning en bijdragen leveren aan energietransitie en circulaire economie. Niet alleen een gezonde en veilige leefomgeving, maar liefst ook een duurzame, als het aan ons ligt.

Daarnaast hebben we de opgave om binnen de financiële kaders te blijven. Onze partners, de tien gemeenten, zijn daar duidelijk over. Zij voelen de gevolgen van de coronapandemie alle dagen. Van ons wordt verwacht een bijdrage te leveren aan hun besparingsdoelstellingen door de kosten te reduceren en de tariefstelling. Met deze begroting laten wij zien hoe wij deze opgave invullen. Dit is zichtbaar in het tarief dat wij hanteren voor 2022; we verhogen ons tarief niet. We passen geen indexering toe en in de meerjarenbegroting zal de kostenreductie op de overhead zichtbaar worden.

De Begroting 2022 en de Meerjarenbegroting is opgesteld met de kennis van nu en in onzekerheid over de effecten van de coronapandemie en de geschetste ontwikkelingen (met name de Omgevingswet). In de hoofdstukken waar wij alle ontwikkelingen verder toelichten, is expliciet aandacht besteed aan de financiële risico's en onzekerheden die nog niet zijn uitgekristalliseerd.

Naast risico's die samenhangen met de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving, staan we samen voor de uitdaging om de grote maatschappelijke opgaven en de transitie naar duurzame energie en circulaire economie mede vorm te geven. Maar ook klimaatadaptatie, woondeal, criminaliteit en ondermijning brengen dynamiek met zich mee. We werken deze taken en verantwoordelijkheden verder uit in de werkpakketten, maar veel van deze taken zijn vooraf moeilijk exact te plannen en te begroten. Dat betekent dat we met voortschrijdend inzicht in de projecten die we opstarten, te maken hebben met financiële onzekerheden.

Maar ook aan onze reguliere taken zijn risico's verbonden. De belangrijkste risico's zijn de volume-fluctuaties bij de levering van producten en diensten. Vanwege de aanhoudende coronapandemie zijn deze moeilijker in te schatten dan in voorgaande jaren. We verwachten dat corona voor de Begroting 2022 geringe effecten heeft en dat we teruggaan naar een productieniveau van vóór de pandemie. De Begroting

2022 is vooral gebaseerd op actualiseren van de Begroting 2021. We hebben de realisatie van de werkpakketten in 2020 zijdelings betrokken.

2020 was een bijzonder jaar. We hebben reguliere VTH-A activiteiten stop gezet. Dat is de impact van de lockdown. Denk aan evenementen toezicht, horecacontroles, vuurwerk. We hebben in 2020 echter een toename van het aantal aanvragen voor bouwvergunningen gezien. Dat is een positief effect van de BENG-norm (Bijna Energie Neutraal Gebouw).

We gaan in deze begroting uit van een economie die herstelt en opgang komt. Dat zullen we onder meer zien in (blijvend hoge) aantallen vergunningaanvragen (bouw) en een verwachte toename van het aantal meldingen (milieu) als gevolg van bedrijvigheid in de regio, zowel door burgers als bedrijven. We zullen het ook merken in het aantal meldingen van overlast en klachten, aantekenen van bezwaren en Wob-verzoeken.

Ontwikkelingen in bedrijfsvoering

In 2021 zijn we gestart met het vormgeven van nieuwe regelingen en zoeken naar nieuwe huisvesting. Op hoofdlijnen zijn deze ontwikkelingen in de begroting gekwantificeerd, maar zijn nog niet volledig uitgewerkt. Als deze ontwikkelingen in de loop van 2021 leiden tot meer duidelijkheid over de financiële consequenties én als dit leidt tot substantiële veranderingen in de begroting 2022, dan wel de bijdragen van partners, stellen wij voor om in het late najaar 2021 nog eens naar deze begroting te kijken, aan te passen of te wijzigen.

Organisatieontwikkeling

Wij borduren ook in 2022 voort op de in 2020 in gang gezette ontwikkeling naar oplossingsgerichte dienstverlener met maatschappelijke meerwaarde. We investeren continu in samenhang bij vraagstukken die zich in de praktijk voordoen en acteren zoveel mogelijk integraal. Dat doen we door intensivering van contacten met opdrachtgevers,

instellingen en bedrijven, operationeel en bestuurlijk en in opleiding van onze medewerkers.

Kwaliteit VTH

Per 1 juli 2019 zijn nieuwe VTH-kwaliteitscriteria (VTH-KC) vastgesteld. We hebben tijd om deze criteria te internaliseren, van inzicht en overzicht in 2020, naar organisatielust in 2021. Dat houdt niet op. In 2022 blijven we investeren in de ontwikkeling van medewerkers en het eigen maken van de kwaliteitsnormen. Voldoen aan de VTH-KC heeft een directe relatie met in-, door-, en uitstroom van medewerkers. Mensen gaan en komen. Het wel of niet kunnen voldoen aan de gestelde normen is een flexibel gegeven.

Onze scholingsinspanningen en ons wervingsproces hebben effect. We zijn steeds beter in staat te voldoen aan zowel de robuustheids- als procesnormen van de VTH-kwaliteitscriteria. Verder hebben we volop aandacht voor de kwaliteit van de gegevens in de systemen door digitalisering, toetsing en actualisatie van het inrichtingenbestand. Processen worden gestroomlijnd, zowel voor de uitvoering als voor de ondersteuning. We werken actief samen met de zes omgevingsdiensten in Gelderland.

Samen Sterk

De provincie Gelderland heeft in 2019 gevraagd om toezicht en handhaving op de provinciale complexe inrichtingen programmatisch te organiseren en bij ODRA te beleggen. In 2020 is op initiatief van de provincie samen met ODRA en ODRN, het totale provinciale takenpakket (VTH) onder de loep genomen en onder gebracht in het programma Samen Sterk voor verdere professionalisering van de VTH-taken. Wij maken in 2021 de start met het toezicht en handhaving op Aandachtbedrijven (PAB). Vergunningverlening complexe bedrijven valt onder aansturing van ODRN.

Rijker verantwoord

Met ingang van 2020 zijn wij overgegaan op een beheerste vorm van outputfinanciering. In de jaarrekening 2020, die tegelijk met deze

begroting wordt gepubliceerd, zijn de resultaten weergegeven. In februari 2021 is een onderzoek gestart naar de risico's van output-financiering. We willen weten welke van de vooraf onderkende risico's hebben zich voorgedaan en hoe zijn (en worden) deze gemitigeerd? Onderdeel van het onderzoek is een kwantitatieve analyse op kengetallen van producten. Circa twee-derde van de omzet is de levering van producten tegen een vast tarief. Op basis van een jaar ervaring, kan er aanleiding zijn om deze bij te stellen.

In de zomer 2021 stellen we een nieuwe PDC op, waarin zowel de uitkomsten van dit onderzoek, als de veranderingen voortkomende uit de Omgevingswet worden verwerkt. In principe is dit input voor de begroting 2023 - bij geringe wijzigingen - of voor een aangepaste begroting 2022 - bij majeure veranderingen.

Ook is in 2021 een studie opgestart naar de mogelijkheden om meer op de beoogde effecten - de bedoeling - van onze taken te kunnen sturen. Dit onderzoek draagt de titel 'Rijker verantwoord', een verandertraject dat andere omgevingsdiensten in Gelderland ook oppakken. Als dit onderzoek en de pilots succesvol zijn, zal dit worden opgenomen in onze planning -en control cyclus.

Sluitende Begroting

Wij presenteren voor 2022 een sluitende begroting. In februari 2021 is samen met de partners de omvang van de werkprogramma's 2022 op hoofdlijnen vastgesteld. Dit hebben we gedaan door extrapolatie van

de omvang werkpakketten 2021 en realisatie 2020, in combinatie met inhoudelijke trendanalyses en geschetste ontwikkelingen.

Wij hanteren in onze uitgangspunten een maximale indexering die gelijk is aan de CPB-index van gemiddeld 1,5%. Deze indexering passen we toe op de kostenontwikkeling in de begroting, maar niet op het tarief dat wordt berekend voor de producten. Dat is onze manier om bij te dragen aan de financiële positie van onze partners. Wij vinden hiervoor de ruimte in de exploitatie, door besparingen op huisvesting en ICT, maar ook door een evenwichtiger personeelsbeleid (andere verhouding interne medewerkers en externe inhuur).

Daarnaast hebben we een aantal trajecten in gang gezet die structureel de overheadkosten verlagen: project herhuisvesting, ICT en 'in the cloud' werken. Op termijn behoort een substantiële besparing tot de mogelijkheden.

We nemen aan dat de beschreven ontwikkelingen geen grote financiële gevolgen hebben, daarmee is het meerjarig beeld 2023 - 2025 dat ODRA een positief saldo (> 2%) op de begroting kan bereiken.

TAAKVELDEN EN PROGRAMMA'S

We hebben de zeven omgevingsdiensten

in Gelderland afgesproken dat onze werk-

zaamheden onder verdelen in programma's

en taakvelden. We kennen drie taakvelden

(milieu, bouw en algemeen) en vijf

programma's (vergunningverlening, toezicht

en handhaving, advies, stelseltaken, projecten

en programma's). De Omgevingswet confron-

teert ons met deze historisch vastgestelde

indeling. En dat wringt soms, want deze

indeling is steeds minder valide vanwege de

integrale aanpak die wij voorstaan. Bij de

uitwerking van de *Producten en Diensten-*

catalogus 2022, die naar verwachting in de

zomer 2021 af is, kan het zijn dat we met een

aangepast voorstel komen. Vooralsnog is voor

de begroting 'de matrix' van programma's en

taakvelden gebruikt.

Omgevingswet

Aan de slag met Omgevingswet: het vergt van ons de nodige voorbereidingen en is de grootste uitdaging voor de komende jaren. Zowel voor onze partners, als voor onze eigen organisatie: het is een gezamenlijke opgave. Onze partners werken aan een omgevingsvisie en een omgevingsplan. Deze plannen zijn voor ons in de uitvoering belangrijke kaders. We leiden toezichthouders op voor risico- en informatie gestuurd toezicht en vergunningverleners voor integraal afhandelen van een aanvraag. De samenwerking met de collega's binnen ODRA en met collega's van de gemeentelijke afdelingen Ruimtelijke Ordening en Economische zaken wordt intensiever.

Binnen ODRA loopt het *Programma Omgevingswet* met als doel dat we klaar zijn als de wet van kracht wordt en onze partners kunnen bedienen. Uitgaande van inwerkingtreding op 1 januari 2022, zetten we in 2022 in op:

- Evalueren van werkafspraken (extern en intern);
- Adviseren over omgevingsplan en adviseren over verplichte programma's;
- Betrokken zijn bij toepasbare regels en vragenbomen t.b.v. dienstverlening.

Risico's voor begroting

Op het moment van schrijven van deze begroting is nog veel in ontwikkeling en onvoldoende concreet om de effecten voor onze partners volledig te kwantificeren. Denk aan de effecten van het DSO op de efficiency van de werkprocessen of de invloed van méér integraal werken.

Het financiële risico voor onze partners bestaat vooral uit 'verschuivingen'; producten en diensten (PDC) veranderen in aard en omvang.

We gaan er voorlopig vanuit dat we budgetneutraal de overstap maken. In de zomer van 2021 herzien wij onze PDC op de dan bekende inzichten in de effecten van de Omgevingswet. Die worden meegenomen in de werkpakketten voor 2022.

In 2020 is budget gereserveerd voor opleidingen Omgevingswet. Dit budget zal grotendeels worden aangewend in 2021. De opleidingen die in 2022 doorlopen bekostigen we uit bovengenoemde budget.

Wet kwaliteitsborging

De Wet kwaliteitsborging (Wkb) gaat naar verwachting vanaf 1 januari 2022 stapsgewijs in. De Wkb heeft gevolgen voor ons en onze partners. We bereiden ons samen met de vier omgevingsdiensten in Gelderland die ook bouwtaken hebben, voor op de Wkb. We kijken onder meer naar wat de invloed van privatisering is op capaciteit en taken van ODRA.

We hebben berekend dat onze capaciteit met 0,5 fte afneemt op de werkzaamheden in de privatisering voor gevolgklasse 1 - eenvoudige bouwwerken, woningbouw, industriebouw met maximaal twee woonlagen. We verwachten een toename van de capaciteit, omdat taken terugkomen. De omvang daarvan is op dit moment moeilijk in te schatten en moeilijk te kwantificeren.

Ook voor de betreffende gemeenten heeft de Wkb gevolgen en dan met name voor de leges. De leges voor vergunningen voor bouwactiviteit in gevolgklasse 1 vervalt naar verwachting deels. De taken die erbij komen voor de omgevingsdiensten kunnen niet direct door de leges worden gedekt.

Voor bouwwerken in deze gevolgklasse 1 moet vanaf de inwerkingtreding van de Wkb een private kwaliteitsborger worden ingeschakeld. Een mogelijk aandachtspunt is dat deze meer kost dan het tarief van ODRA.

De gemeenten blijven bevoegd gezag en blijven verantwoordelijk voor de handhaving, toezicht bestaande bouw, monumenten en omgevingsveiligheid. Dat zijn taken die wij in de regel uitvoeren.

Risico's voor begroting

De berekende capaciteitsafname hebben we, waar deze concreet te definiëren is, meegenomen in de begroting. Maar ook hier geldt dat uit de verdere voorbereiding en het onderzoek de concrete effecten duidelijk gaan worden, zoals omvang van de overheveling naar de private sector en de effecten van de andere werkwijze bij ODRA. De verwachte teruglopende legesinkomsten zijn voor partners van invloed op de financiering voor de uitvoering van bouwtaken door ODRA.

Bodemtaken

Met ingang van de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging van provincie naar gemeenten (dan wel OD's). Dit heeft impact op het Wbb-bodemtoezicht (Wet bodembescherming) en de beoordeling van sanerings-evaluaties die wij voor de provincie uitvoeren.

De gemeenten in ons werkgebied krijgen in het kader van de Omgevingswet taken over van de provincie. ODRA zal in dit taakveld blijven opereren, maar dan met de gemeenten als opdrachtgever. Niet alles verandert, want de provincie blijft bevoegd gezag voor de gevallen van grondwaterverontreiniging en afhandeling van de spoedlocaties.

1 januari 2022 is nog sprake van overgangsrecht, waardoor de provincie bevoegd gezag blijft voor de op dat moment beschikte saneringsplannen/BUS-meldingen waarvan de sanering in uitvoering is. Daarnaast zal de transitie van de bodemtaken met name in het eerste jaar leiden tot een sterke stijging van informatie verzoeken (door het nieuwe bevoegd gezag). Wij verwachten in 2022 nog geen daling van de capaciteit aan bodemexpertise.

Risico's overgang

Voor uitvoeren van bodemadviestaken kunnen gemeenten kiezen dit in eigen beheer te doen of de taken over te dragen aan een omgevingsdienst. Bodemtoezichttaken zijn een basistaak en worden uitgevoerd door een omgevingsdienst. In 2021 wordt de 'warme' overdracht van taken verder voorbereid.

In de begroting (bijlage 'Bijdrage per klant') is de post voor de overdracht bodemtaken apart gelabeld bij de provincie en bij derden. Op dit moment is niet in te schatten welk deel waar terecht komt, evenals dat het onzeker is of het totaal van activiteiten voor ons afneemt.

Maatschappelijke opgaven

We hebben met elkaar een paar stevige maatschappelijke opgaven te verhapstukken. Dat is voor 2022 niet anders. Denk aan energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, woondeal en ondermijning. Dat werken we uit in de werkpakketten en lichten we hierna toe.

Energietransitie

Vanuit het Rijk en binnen de provincie Gelderland (Gelders Energieakkoord – GEA) wordt richting gegeven aan de energietransitie. In Gelderland wordt met het GEA ingezet op 'klimaatneutraal zijn' in 2050. Voor de doelgroep 'bedrijfsleven' is de doelstelling geformuleerd

dat per jaar 1,5% energiebesparing met een totale energiebesparing van 7,5% in 2020 gerealiseerd moet zijn. Wij hebben de voorbije jaren met onze partners aan de uitvoering van het GEA gewerkt.

De EML-controles hebben we separaat in de werkprogramma's opgenomen. Binnen het project vallen ook de werkzaamheden voor de bedrijven die zich in het kader van de informatieplicht (van kracht per 1 juli 2019) na 2020 nog niet hebben gemeld. Over deze 'achterblijvers' hebben alle gemeenten medio februari een brief van het Rijk ontvangen. De oproep is om vooral toezicht te blijven houden.

Klimaatadaptatie

Ook de komende jaren blijven de implicaties van de klimaatopgave en de groei van de circulaire economie onze aandacht vragen. Vraagstukken zijn bijvoorbeeld de initiatieven die duurzame energie met behulp van biomassa installaties willen opwekken, de impulsen om te komen tot energie neutrale gebouwen, de ontwikkelingen rondom de duurzame recycling van elektrische apparaten (zogenoeten "Wheel-abex") en de mogelijkheden in de wet- en regelgeving om afvalstoffen als grondstof te gebruiken.

Circulaire economie

Naast energie zetten we in 2022 expliciet in op circulaire economie. Gekoppeld aan de (beleids)opgaven van onze partners. Het doel van dit project is gericht op de structurele inbedding van circulaire economie in onze dienstverlening. Het exacte doel gaan we in de loop van 2021 formuleren. Ook de precieze resultaten moeten we nog formuleren. Denk hierbij aan aanpassing van bestaande, of vormgeven van nieuwe producten en diensten.

Ondermijning en Theseus

Met het Project Theseus beogen de deelnemende partners ondermijning op bedrijventerreinen te ontdekken en/of te voorkomen, en/of tegen te gaan. Dit gebeurt door een flexteam in te zetten dat:

- gemeenten en ketenpartners actief ondersteunt met het uitvoeren van preventieve controleacties op bedrijventerreinen;
- gemeenten een beeld geeft van de bedrijventerreinen door de preventieve controles en data-analyses;
- gemeenten ondersteunt bij het integraal werken bij de aanpak en preventie van ondermijning op bedrijventerreinen;
- gemeenten helpt bij het vergroten van de weerbaarheid en bewust wording bij ondernemers.

Provinciale bedrijven

Per 1 januari 2020 is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van het programmaplan 'Toezicht en handhaving provinciale complexe bedrijven' met de provincie als bevoegd gezag. Begin 2021 hebben we ook het programma 'Aandachtsbedrijven' onder onze hoede. Beide programma's leiden tot substantiële verandering in kosten en omzet bij ODRA, voornamelijk vanwege intensivering (op de kwaliteit) en omdat activiteiten die voorheen bij andere omgevingsdiensten waren begroot, nu via de begroting van ODRA lopen.

Complexe handhaving

Met ingang van 1 januari 2020 is Omgevingsdienst Regio Arnhem binnen het Gelders Stelsel volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma *Toezicht en handhaving provinciale complexe bedrijven* (niet BRZO). Doelen van het programma zijn:

Programma Complexe handhaving

1. Kwaliteit van de uitvoering verbeteren

- Professionaliseren uitvoering
- Gelijk behandelen van bedrijven
- Toepassen Landelijke handhavingsstrategie (LHS)
- Rouleren toezichthouders

2. Kwaliteit van de informatie verbeteren

- Provinciale toezichtstaak scherp in beeld
- Prioriteren provinciale toezichttaken
- Bijstellen Uitvoeringsprogramma en handhavingsbeleid op basis van ervaringen

3. Efficiency verbeteren

- Specialistische aanpak per branche
- Intensiever contact met vergunningverleners
- Intensiever contact opdrachtgever en uitvoerders

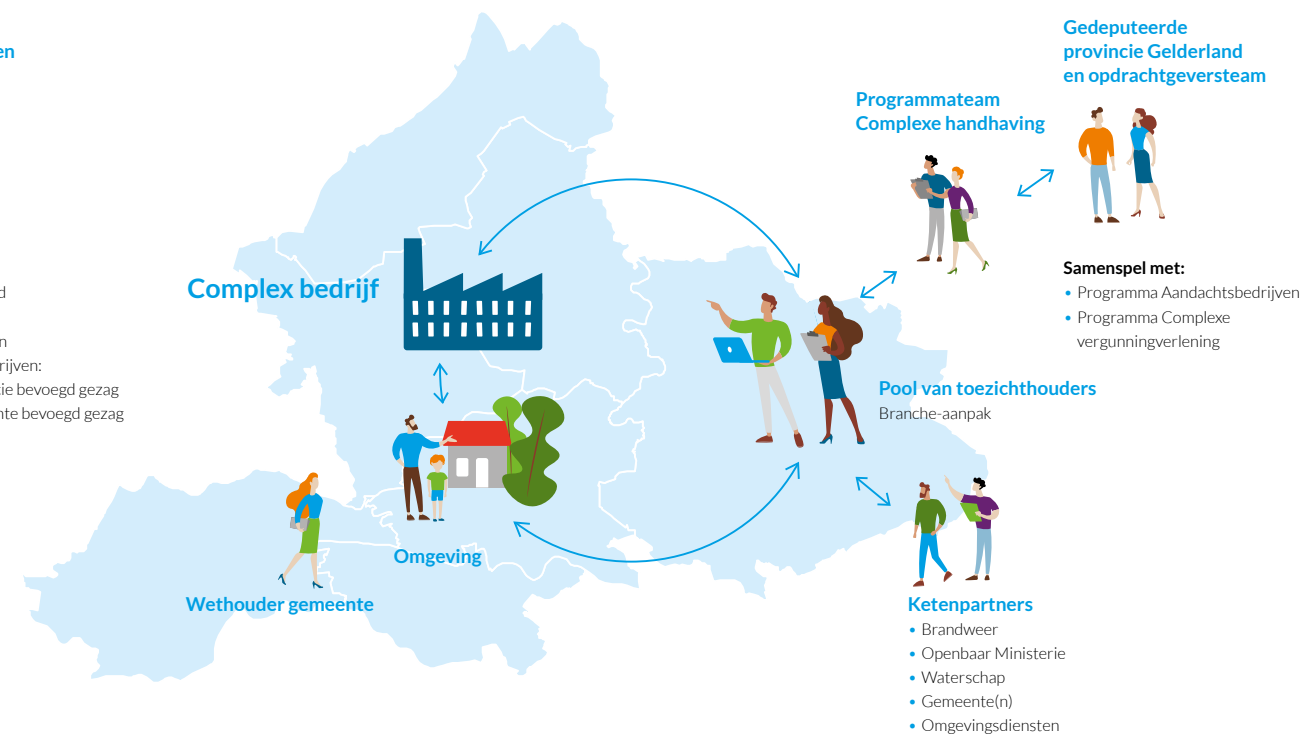
Complexe bedrijven

Bijvoorbeeld:

- Afvalbedrijf
- Vergister
- IJzergieterij
- Papierfabriek
- Kleinchemie

In het kort

- Provincie Gelderland
- 51 gemeenten
- 7 omgevingsdiensten
- ± 400 complexe bedrijven: bij 60% is de provincie bevoegd gezag bij 40% is de gemeente bevoegd gezag

- Verbeteren kwaliteit toezicht en handhaving;
- Verbeteren effectiviteit en efficiency;
- Uniformiteit /level-playing-field;

Deze zijn uitgebreid beschreven in een separaat programmaplan.

De programmamanager is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. Binnen dit programma valt het toezicht en de handhaving op 170 provinciale bedrijven (niet BRZO).

De toezichthouders 'complex' van de Gelderse Omgevingsdiensten vormen de medewerkerspool. Zij staan aan de lat voor de daadwerkelijke uitvoering van de taken binnen het uitvoeringsprogramma. Een schil van specialisten binnen ODRA adviseert en ondersteunt hen bij de uitvoering van de taken.

Voor de begroting van 2022 is gekozen voor het extrapoleren van het programmaplan van 2021, waarbij wel rekening is gehouden met de autonome groei van het aantal bedrijven maar nog niet met de effecten van de Omgevingswet (omdat deze effecten op de bevoegdheid bij bedrijven, evenals de inwerkingtredingsdatum) nog niet zeker zijn.

Aandachtsbedrijven

Aandachtsbedrijven zijn bedrijven met complexe (meervoudige) problematiek, die niet binnen de reguliere uitvoering van VTH-taken kunnen worden opgelost. In 2020 heeft provincie Gelderland samen met ODRA en ODRN besloten om voor het provinciale takenpakket programmatisch samen te werken. Deelprogramma *Aandachtsbedrijven*

IN 2021 IS GESTART MET EEN NIEUW PROGRAMMA AAN-DACHTBEDRIJVEN ONDER AANSTURING VAN ODRA.

is een van de pilotprogramma's. In 2021 is gestart met een nieuw programma *Aandachtbedrijven* onder aansturing van ODRA. ODRA is verantwoordelijk en werkt voor uitvoering samen met ODRN. In opdracht van provincie Gelderland.

Doelen van het programma zijn:

- Aandachtsbedrijven terug naar regulier proces (minder problematiek rondom aandachtsbedrijven);
- Geen voorkombare problematiek en bestuurlijke zorgen over aandachtsbedrijven.

Dit bereiken we met de volgende activiteiten(diensten):

- Omgevingsscans;
- Projectmatige aanpak aandachtsbedrijven;
- Professionaliseren met projectleiders: procesregie, integraliteit en bestuurlijke advisering.

Deelprogramma Aandachtsbedrijven

Doelen

- Aandachtsbedrijven terug naar regulier proces (minder problematiek rondom aandachtsbedrijven)
- Geen voorkombare problematiek en geen voorkombare bestuurlijke zorgen over aandachtsbedrijven

Aanpak

1. Omgevingsscans
2. Projectmatige aanpak aandachtsbedrijven
3. Professionaliseren met projectleiders: procesregie, integraliteit en bestuurlijke advisering

Deelprogramma Aandachtsbedrijven

Omgevingsdienst Regio Arnhem is verantwoordelijk en werkt voor uitvoering samen met Omgevingsdienst Regio Nijmegen. In opdracht van Provincie Gelderland.

Reguliere ontwikkelingen (raming 2023- 2025)

De afgelopen jaren hebben we een forse groei doorgemaakt in het aantal medewerkers en omzet. Naast de realisatie van de werkprogramma's is een groot aantal aanvullende opdrachten bij ons neergelegd. Zowel incidenteel (projecten) als structureel. We houden er rekening mee dat ook in 2022 aanvullend werk wordt gevraagd.

Een groot deel van de omzetgroei ten opzichte van 2020 wordt veroorzaakt door het programma *Aandachtsbedrijven*. Evenals bij het programma *Complexe handhaving*, zijn de geldstromen van de provincie Gelderland en de betrokken omgevingsdiensten omgebogen. De geldstromen voor beide programma's lopen via ODRA.

Voor de meerjarenbegroting gaan we ervan uit dat de groei in de reguliere activiteiten zich stabiliseert ten opzichte van 2021, rekening houdend met eerder geschetste onzekerheden.

Hieronder is aangegeven welke impact, in kwantitatieve zin, bovenstaande ontwikkelingen hebben voor ons en onze meerjarenbegroting.

- Het aantal initiatieven (vergunningaanvragen, ruimtelijke initiatieven etc.) is sterk conjunctuur afhankelijk. Afgelopen jaren hebben we een groei gezien door het gunstige economische tij. Voor de periode 2022 – 2025 is dit onzeker;

- De aanvragen vragen om een multidisciplinaire aanpak (ook met het oog op de Omgevingswet). Dit leidt tot een andere aanpak, maar niet persé tot verhoging van de werkpakketten. We zien wel een trend waarbij sprake is van een groei van het aantal complexe/maatschappelijke relevante dossiers. Deze vragen om een projectmatige- en integrale benadering;

- Ook brengt de Omgevingswet met zich mee dat meer nadruk gaat komen op onze kennis en expertise vooraan in de beleidscyclus. Denk aan signalen vanuit toezicht over wat zich in gebieden afspeelt. Of inbreng van adviseurs externe veiligheid, geluid of bodem;

- De verwachting is dat het aantal meldingen van overlast en milieu-klachten groeit. Het is moeilijk om te voorspellen wat de groei is in 2022. Maar als de evenementenbranche weer open mag, is een inhaalslag met het aantal evenementen best reëel;

- Het aantal zienswijzen, bezwaar- en beroepzaken zal in lijn zijn met de ontwikkeling van de economie. We weten uit ervaring dat het aantal Wob-verzoeken stijgt.

KADERS VOOR BEGROTING 2022 - 2025

In de vorige hoofdstukken hebben we de uitgangspunten en ontwikkelingen voor de begroting 2022 geformuleerd. In dit hoofdstuk zijn deze uitgewerkt en vertaald in concrete kaders, normen en bedragen voor de (meerjaren)begroting en voor bedrijfsvoering.

Werkprogramma 2022

Sinds 2020 wordt het reguliere werkprogramma gefinancierd door een 'beheerste output financiering'. Beheerst, omdat niet al onze activiteiten worden gefinancierd op basis van productprijzen. Circa één derde van de begroting bestaat uit de levering van diensten op basis van uren (nacalculatie) en circa twee derde is gebaseerd op vaste productprijzen.

Binnen de reguliere werkprogramma's nemen de gezamenlijke diensten een bijzondere positie in. Hierover is afgesproken dat de kosten op vaste prijsbasis via een verdeelsleutel (in 2019 vastgesteld) worden doorbelast. De verdeelsleutel is voor 2022 ongewijzigd.

We hebben wel een aantal inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de realisatie 2020 en Begroting 2021 ingevoerd.

Naast de reguliere activiteiten zijn in de Begroting 2022 de twee provinciale programma's *Complexe handhaving* en *Aandachtsbedrijven* opgenomen. Deze programma's vallen buiten het systeem van onze outputfinanciering. Deze twee programma's worden als dienst bij de provincie in rekening gebracht.

Daarnaast kennen wij inkomsten uit de doorbelasting van materiële kosten. Het gaat dan om kosten die veelal niet voortkomen uit ons eigen productieproces, maar uit de inkoop van goederen en diensten bij andere partijen. Dat zijn onder meer de kosten voor Wabo, voor Meten & advies, diensten van andere omgevingsdiensten voor toezicht en handhaving provinciale complexe bedrijven, complexe vergunningen en piketdiensten (opruimen – en schoonmaakkosten).

Opzet projectsturing

Eind 2020 en begin 2021 hebben wij in samenspraak met een werkgroep van partners samenwerkingsafspraken gemaakt over programma's, projecten en innovatie. 2 februari 2021 is met onze partners afgesproken dat zij periodiek (vier keer per jaar) in een themagericht overleg vergadert over de programma's en projecten. Tijdens deze overleggen adviseren de partners ons over programma's en projecten en volgen zij de voortgang.

We programmeren volgens een vaste cyclus, op basis (of als onderdeel) van de P&C-cyclus.

- Wij doen voorstellen voor programma's en projecten, inventariseren voorstellen van partners en stellen een totaalpakket voor;
- In februari van jaar 1 worden de contouren voor het volgende jaar gedeeld met het Algemeen Bestuur;
- In de zomermaanden volgt de detaillering:
 - uiterlijk half september jaar 1 worden begrotingen en projectplannen concreet voor jaar 2;
 - uiterlijk 1 november is de deadline voor werkplannen, waar programma's en projecten onderdeel van uitmaken;
 - vanaf 1 november organiseren wij de benodigde capaciteit.
- In de projectplannen staat het hoe, en hoe de partners betrokken zijn in een project.

Hiernaast werken wij vanaf 2022 met een innovatiebudget van 100K, waarmee wij flexibel kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. Over de besteding van het budget leggen we tijdens het begrotingsjaar en achteraf verantwoording af.

Meerjarenraming

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces en we zijn daar maar gedeeltelijk in geslaagd. Het blijft moeilijk om de ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet, Wet kwaliteitsborging en de overdracht van bodem-taken exact te kwantificeren voor 2022. Laat staan voor de jaren na 2022. De batenkant van onze begroting is daarom een extrapolatie van 2020-2021 op basis van de reguliere trends.

- Aan de kostenkant is wel een gedeeltelijke kwantificering van het ingezette beleid op te stellen. Wij bedoelen:
- Voornemen rond herhuisvesting (eind 2022-medio 2023 een ander pand);
 - ICT-transitie (systemen in 'the cloud' – en mobiele apparatuur);
 - Duurzamer personeelsbeleid (onder meer reizen en thuiswerken);
 - Structurele COVID19 effecten.

Tijdens het opstellen van deze begroting is het rapport *Om de leef-omgeving – Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur* (commissie Van Aartsen) over het functioneren van de omgevings-diensten uitgebracht. Indien aanbevelingen uit het rapport worden overgenomen en geïmplementeerd, kan dat effect hebben op hoe we nu werken en georganiseerd zijn. Misschien wel zodanig dat de gepresenteerde Meerjarenbegroting volledig moet worden herzien.

Tarief, kostprijs, indexering

Voor het vaststellen van de kostprijzen van de producten en het uurtarief voor diensten, hanteren wij consistent de methodiek op basis van outputfinanciering en vastgestelde kostprijsmethodiek. Vanaf de begroting 2020 werken wij voor het bepalen van de kost-prijs met een referentiemethodiek voor het uurtarief. Vanuit deze benchmark de 'handleiding overheidstarieven' ontstaat inzicht in de tariefsopbouw op onderdeelniveau, bijvoorbeeld de huisvesting- en ICT kosten en de kosten van het salarisgebouw. Wij richten ons beleid zo in dat we de komende jaren toegroeien naar deze benchmark. In 2022 wordt dat bereikt door kostenbesparing in de overhead.

Toelichting op de tariefontwikkeling

- Personeelskosten: wij zitten gemiddeld boven de benchmark qua directe personeelskosten. Eén van de oorzaken is dat wij relatief meer specialisten in dienst hebben dan benchmark breed. Daarnaast geldt dat we meer 'vergrijsd' zijn, waardoor de gemiddelde anciënniteit hoog is, veel medewerkers zitten aan het einde van hun schaal;

Tarief opbouw	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Benchmark
Personeelskosten direct	€ 64	€ 63	€ 67	€ 56
Personeelskosten indirect	€ 14	€ 14	€ 14	€ 15
Materieel				
- huisvesting & facilitair	€ 4	€ 5	€ 4	€ 8
- ict	€ 6	€ 6	€ 4	€ 4
- overige kosten	€ 2	€ 4	€ 3	€ 4
Overhead	€13	€16	€11	€16
Beleidsruimte				€5
Totaal	€ 90	€ 92	€ 92	€ 92
- aantal productieve uren	1.401	1.395	1.400	1.418

- Beleidsruimte: dit deel van de benchmark wordt door ons feitelijk ingevuld bij direct personeel. In de benchmark is dit geoormerkt voor specifiek organisatie-gebonden werk;
- Materieel: de effecten van het ingezette beleid om de overhead-kosten - met name huisvesting en ICT - te reduceren worden hier zichtbaar. Vooral bij ICT ramen we een kostenreductie waardoor we op de benchmark norm uitkomen;
- Productieve uren: de landelijke benchmark gaat uit van 1.418 uur productie per fte. Wij gaan in de begroting uit van 1.400 uur declarabel voor internen en 1.600 uur declarabel voor externe inhuur.

Tarieven producten

De kostprijs van een product wordt bij ons bepaald door het zoge-naamde kengetal (= verwachte gemiddelde tijdsbesteding voor de realisatie van een product) te vermenigvuldigen met het uurtarief. De vastgestelde productprijzen en de begrote aantallen producten zijn in de bijlage opgenomen. Onze kengetallen zijn voor de begroting 2022 ongewijzigd ten opzichte van 2020 en begroting 2021. Wij zijn gestart met een analyse op de gerealiseerde kengetallen 2020. De uitkom-sten daarvan verwachten wij medio 2021 duidelijk te hebben. Indien dit leidt tot grote aanpassingen, zal dit in een aanvullende begroting worden aangeboden.

Wij passen in 2022 nog geen tariefdifferentiatie toe. De hierboven genoemde analyse biedt ook aanknopingspunten voor een extra onderzoek hiertoe. We verwachten dat dit een plaats kan krijgen in de begroting 2023.

Gezamenlijke diensten

Wij hebben drie groepen van activiteiten waarvoor een gezamenlijke financiering door de partners (en andere participanten) is afgesproken. Voor alle drie groepen geldt dat deze op basis van een vaste product-prijs met de afgesproken verdeelsleutel in rekening wordt gebracht. De sleutel is in 2019 vastgesteld: 60% inwoneraantal en 40% stem-verhouding zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling. De stemverhouding hebben we niet aangepast. De inwoneraantallen zijn geactualiseerd (CBS-cijfers). Dat betekent dat een herverdeling is ingevoerd.

- De groepen gezamenlijke activiteiten betreffen:
- Projecten: projecten en programma's die wij uitvoeren kennen veelal een individueel onderdeel en activiteiten die voor de betreffende deelnemers relevant zijn. Het individuele gedeelte is opgenomen in de werkpakketten (bijvoorbeeld EML-controles bij programma energie).

Het algemene gedeelte onder de noemer van het project;

- Gezamenlijke diensten: dit zijn onze structurele activiteiten met een gezamenlijk karakter, veelal al van oudsher een onderdeel van de begrotingen (ketentoezicht, strafrecht, piketdienst, enz.);

- Innovatie: voor 2022 hebben we afgesproken dat een innovatie-budget werkelijkheid wordt. Met dat budget kan onderzoek gedaan worden naar nieuwe ontwikkelingen en kunnen we eventuele pilots bekostigen. Deze pilots worden niet vooraf in kaart gebracht (in deze begroting of werkprogramma's), maar gedurende het begrotingsjaar voorgelegd en verantwoord aan het bestuur. Het gaat in 2022 om maximaal € 100.000.

Indeling begroting

In vervolg op bovenstaande, hanteren we voor de totstandkoming van de Begroting 2022 de volgende uitgangspunten en normeringen:

- Ons financieringssysteem (outputfinanciering) leidt tot drie standaard productgroepen in deze begroting: producten, diensten en gezamen-lijke diensten (waaronder een apart budget voor innovatie). Output-financiering geldt voor de reguliere werkzaamheden, met als basis de concept werkpakketten van de partners;

- Twee programma's wijken af, die worden gefinancierd op basis van nacalculatie en gemaakte uren. Dat betreft het programma *Complexe Handhaving* (PCH) en programma *Aandachtsbedrijven* (PAB). Onze opdrachtgever heeft nog geen besluit genomen of en wanneer deze programma's worden omgezet in outputfinanciering;

- Programma-indeling van de Gelderse Omgevingsdiensten is nog steeds leidend. Daarnaast wordt per programma onderscheid gemaakt per taakveld. We zien wel een ontwikkeling (door de integraliteit van de Omgevingswet) dat dit minder goed past als indeling en dus als begrotings- en verantwoordingsprincipe;

- De BBV-Richtlijnen zijn toegepast. Dat wil zeggen:
 - personele- en materiële kosten worden direct toegerekend aan programma's en taakvelden op basis van verrichte activiteiten;
 - kosten voor overhead (kosten van het stafbureau en team bedrijfs-voering en management) worden separaat in de begroting vermeld en toegerekend aan de programma's op basis van de verhouding van de bestede tijd.

- We hanteren een normering voor de kosten:
 - loonkosten zijn gebaseerd op de gemiddelde loonkosten per functie, uitgaande van de gemiddelde werkelijke periodiciteit. Daarmee is een relatie aangebracht tussen het werkprogramma en benodigde capaciteit, kwaliteit, functieniveau en loonkosten;
 - opleidingskosten en algemene personeelskosten zijn begroot als percentage van de loonsom, respectievelijk 2% en 3,5%;
 - overheadkosten (huisvesting, facilitair en ICT) zijn begroot op basis van de werkelijke contractwaarde (voornamelijk met de gemeente Arnhem/De Connectie en ICT-leveranciers), met de verwachte indexering én de verwachte veranderingen in huisvesting -en ICT beleid.

Begroting 2022 in hoofdlijnen

Hieronder werken we de initiële Begroting 2022 uit in productie-
doelen, conform ons systeem van outputfinanciering. We geven vanaf
paragraaf 3.3 een toelichting op de indeling van de programma's en
taakvelden.

Begroting 2022 op hoofdlijnen x € 1.000	Aantallen	Realisatie 2020		Aantallen	Begroting 2021		Aantallen	Begroting 2022	
Baten									
- levering producten in aantallen	13.251	10.264	54%	13.905	10.762	59%	12.589	9.962	48%
- levering diensten in uren	70.055	6.375	33%	*52.810	4.918	27%	91.775	8.443	41%
- collectieve diensten		1.621	8%		1.600	9%		1.529	7%
- overige diensten		898	5%		1.066	6%		650	3%
Totaal baten		19.158			18.347			20.584	
Lasten	aantal fte			aantal fte			aantal fte		
- lasten programma's	126,6	13.653		130,7	12.749		152,8	15.400	
- lasten overhead	28,7	5.335	28%	31,8	5.598	31%	32,3	5.184	25%
Totaal lasten	155,3	18.988		162,5	18.347		185,1	20.584	
Saldo		170			0			0	

* excl. Uren PCH

Kerntabel productiedoelen

We hebben voor 2022 een sluitende begroting. We begroten een
omzet (en kosten) van €20,6 miljoen.

- 48% van de omzet wordt gegenereerd met een levering van bijna
12.600 producten aan onze klanten. Hiervoor geldt een gemiddelde
prijs van €791 per product (kengetal 8,6 gemiddeld). Dit is exclusief
de geleverde producten binnen het programma complexe handhaving,
daar zijn 3.036 producten begroot, maar worden op uur-basis
afgerekend;

- 41% van de omzet is gekoppeld aan de levering van diensten. In de
91.775 uur zijn afgerond 38.000 uur voor het programma's *Complexe
handhaving* (PCH) en 11.500 uur voor programma *Aandachtsbedrijven*
(PAB) opgenomen.

Voor de realisatie van de (werk)programma's verwachten wij afgerond
220.000 uur nodig te hebben, dat wil zeggen 153 fte.

Toelichting: De begrote cijfers 2022 zijn niet geheel vergelijkbaar met
de begroting 2021 en realisatie 2020. In de begroting 2021 zijn de
uren van de programma's PCH en PAB nog niet opgenomen.
Het betreft namelijk de initiële begroting 2021, die begin 2020 is
opgesteld, zonder zicht te hebben op deze programma's. Dit zal nog
in een begrotingsactualisatie worden bijgesteld.

WE BEGROTEN EEN OMZET
(EN KOSTEN) VAN
€20,6 MILJOEN.

PROGRAMMA'S - BEGROTING
EN TOELICHTING

In dit hoofdstuk werken we per programma

verder uit wat we willen bereiken, wat we daar

voor doen, welke indicatoren we hanteren en

welke kosten dit alles met zich meebrengt.

We hebben in totaal vijf programma's:

Vergunningverlening, Handhaving, Advies,

Stelseltaken en Algemeen & projecten.

Toelichting:
Productiedoelen
De belangrijkste producten in dit programma zijn:

- Omgevingsvergunningen (eenvoudig tot complex) - 46% van het totaal;
- Sloopmeldingen - 31% van het totaal;
- Beoordeling melding activiteiten besluit - 11% van het totaal;

We verwachten dat de productie in het programma Vergunningen stabiel is ten opzichte van 2021. Iets lager dan de realisatie 2020. In 2020 waren er incidenteel veel bouw aanvragen. Dat is een gevolg van de invoering van de BENG norm.

De belangrijkste diensten in het programma zijn:

- Vooroverleg op vergunningen - 42% van het aantal uren: (bouw 28%, milieu 14%);
- Beoordeling Briks aspect - 25% van het totaal;
- Bezwaren en beroepen behandelen - 17% van het totaal;

We verwachten een toename van het aantal te leveren diensten, mede gebaseerd op de realisatie 2020.

Programma Vergunningen	Beoogd resultaat	Realisatie 2020	Initiële begroting 2021	Doel 2022
Productie	95-105% van de werkprogramma's + aanvullende opdrachten gerealiseerd	prod. 4.254 uren 10.515	prod. 4.062 uren 8.102	prod. 4.083 uren 9.337
Tijdigheid	Verlenen vergunningen (Wabo) binnen de wettelijke termijn	86%	90%	90%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria	95%	90%	90%
Klanttevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening	85%	80%	80%
Financiële realisatie	Binnen budget - kosten (x € 1.000) - baten(x € 1.000)	Ja Saldo € 300 € 4.273 € 4.573	Ja Saldo € 131 € 4.131 € 4.263	Ja Saldo € 117 € 4.450 € 4.567

* In de bijlage zijn ale begrote producten en diensten opgenomen

Vergunningverlening reguliere activiteiten

Voor alle partners van ODRA verzorgen we de vergunningverlening milieu. Het is een basistaak. Vergunningaanvragen en meldingen beoordelen we op juistheid en volledigheid. We zorgen ervoor dat ze binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld. Wabo-procedures behandelen we zoveel mogelijk integraal. Als schakel in de keten zoeken wij daarbij nadrukkelijk aansluiting op de 'loketten' van de partners.

In 2022 is – naar verwachting – de Omgevingswet van kracht. Onder de Omgevingswet worden minder activiteiten vergunning-plichtig. Het accent ligt derhalve niet op het 'toetsen', maar veelal op het 'adviseren'. Dit leidt tot verschuivingen tussen producten en diensten, niet tot substantiële veranderingen qua hoogte van de begroting.

Bouwtaken

Voor de gemeentes Arnhem, Lingewaard, Renkum en provincie Gelderland verzorgen wij de meldingen en vergunningverlening die te maken hebben met bouwen. Daarbij geven we ook adviezen op het gebied van constructietechniek, welstandstoets en monumentenzorg.

Bij planologische afwijkingen zoeken we afstemming met de partners. Voor de gemeenten Renkum en Lingewaard behandelen we ook de bezwaar- en beroeps-procedures.

Ons uitgangspunt is dat we de burger en ondernemer professioneel en effectief willen ondersteunen bij de voorbereiding van zijn (bouw)planontwikkeling. In de voorbereiding leveren we advies over de te zetten stappen. Hierbij zullen wij, mede door de implementatie van de Wet kwaliteitsborging (Wkb), nog nadrukkelijker de samenwerking zoeken met de initiatiefnemers en de kwaliteitsborger.

Ons doel is om de aanvraagfase zo kort en soepel mogelijk te laten verlopen. De aanvragen worden vervolgens beoordeeld op juistheid en volledigheid. We zorgen ervoor dat deze aanvragen binnen de wettelijke termijnen afgehandeld zijn, meldingen beoordelen we op juistheid en volledigheid.

Vergunningen voor complexe bedrijven worden uitgevoerd door de ODRN. Wij werken samen met ODRN om de vergunningen en toezicht op elkaar af te stemmen. De kosten voor de vergunningen complexe bedrijven belasten wij een op een door aan onze partners.

Binnen het programma vergunningen valt 81% van de producten en 54% van de diensten in het taakveld bouw. Dus 19% respectievelijk 46% in de taakvelden milieu en algemeen.

Toezicht en Handhaving: reguliere activiteiten

Voor al onze partners voeren we milieutoezicht- en handhaving bij bedrijven uit en behandelen we klachten over bedrijven. Het toezicht-programma, zoals opgenomen in de werkprogramma's, is leidend. Naast het toezicht op bedrijven wordt door ons ook toezicht uitgeoefend op bodemactiviteiten. Hier gaat het om toezicht op de uitvoering van bodemsaneringen en het toepassen van grond.

Preventief toezicht op (bedrijfsmatige) activiteiten in de leefomgeving verkleint de kans op ongevallen, incidenten of zelfs rampen aanzienlijk. Onze toezichthouder is ook zichtbaar, daarmee ziet de omgeving dat wij verantwoordelijkheid nemen en dat draagt bij aan vertrouwen bij bedrijven en omgeving. Toezicht en handhaving is daarom ook een cruciale schakel in de reguleringsketen.

Onze inzet is erop gericht om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren en overtredingen ongedaan te maken. Veelal door controles op wettelijke voorschriften, maar ook steeds meer door informeren en adviseren. Wij zijn transparant, oplossingsgericht én autonoom. Bij een overtreding volgen we de vastgestelde sanctiestrategie (Landelijke handhavingsstrategie). Ook zullen we resultaten meer delen; het toezicht meer zichtbaar maken zodat daar een preventieve werking van uit kan gaan.

Behalve toezicht, leveren we ook juridische producten en diensten: het sluitstuk van de VTH-keten. Het gaat hier om juridische vraagstukken en de juridische component van handhavingssystemen. Door in gesprek te blijven met de verzoekers (mediation) proberen we de best mogelijke oplossing te bewerkstelligen.

Te bereiken resultaten- output en kosten / baten

We werken in overeenstemming met de in 2020 vastgestelde risico-analyse voor toezicht, zo kunnen we efficiënt en effectief onze middelen inzetten. Daarnaast volgen we de strategie voor handhaving

Programma Toezicht &	Beoogd resultaat	Realisatie 2020	Initiële begroting 2021	Doel 2022
Productie	95-105% van de werkprogramma's + aanvullende opdrachten gerealiseerd	prod. 8.999 uren 5.357	prod. 9.773 uren 9.311	prod. 11.396 uren 14.715
Tijdigheid	% van de klachtmeldingen is binnen 2 weken afgehandeld	53%	80%	80%
Kwaliteit	- % medewerkers. voldoen aan VTH - % volledige naleving - % opgegeven overtredingen	95% 72% 91%	90% 60% 85%	90% 60% 85%
Klanttevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening - controles - klachtafhandeling	77% 89% 60%	80% gemiddeld	80% gemiddeld
Financiële realisatie	Binnen budget - kosten (x € 1.000) - baten (x € 1.000)	Nee Saldo € 956 € 6.888 € 7.844	Nee Saldo € 0 € 8.313 € 4.263	Nee Saldo € -272 € 10.029 € 9.757

van onze partners (LHS). We staan voor het zoveel mogelijk bevorderen en realiseren van spontaan naleefgedrag bij bedrijven die onder toezicht staan. Door branche- en gebiedsgericht te werken zorgen we op een zo efficiënt mogelijke wijze voor uniformiteit, maar ook voor meer kwaliteit van toezicht.

We zorgen ervoor dat we zorgvuldig informatie registreren. De informatie gebruiken we voor het maken van analyses voor het verder verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid van de leefomgeving. We volgen trends en ontwikkelingen, zodat we voldoende geëquipeerd zijn om bedrijven aan te spreken en/of te adviseren.

Binnen het programma toezicht en handhaving valt 19% van de producten en 28% van de diensten in het taakveld bouw. Dus 81% respectievelijk 72% in de taakvelden milieu en algemeen.

Advies reguliere activiteiten

Wij beschikken over bijzondere expertises om partners en andere opdrachtgevers gericht en gedegen te adviseren. Wij leveren adviezen

Toelichting: De doelen van de KPI's hebben ten opzichte van 2020 en 2021 een kleine aanpassing. Er waren nog geen kwaliteitsdoelen ten tijde van de begroting 2021 en enkele kpi's zijn vervallen.

Productiedoelen
De belangrijkste producten in dit programma zijn:

- Klachtafhandelingsrapporten - 24% van het aantal producten;
- Controle rapporten preventief milieutoezicht - 17% van het totaal;
- Controle rapporten Briks - 12% van het totaal;
- Bodem gerelateerde producten - 12% van het totaal;
- Juridische producten, handhavingsrapporten tot invordering besluiten - 8%;

Van alle producten worden 2.940 producten binnen het programma PCH gerealiseerd in 2022. In de realisatie 2020 en begroting 2021 waren deze nog niet meegenomen.

De belangrijkste diensten in het programma zijn:

- Controle Briks bestaande bouw - 28% van het aantal uren;
- Bezwaren en beroepen behandelen - 30% van het aantal uren;
- Inzet toezichthouders (PCH) - 18% van het aantal uren;
- Strafrecht complex - 9% van het aantal uren.

op basis van expertise op het gebied van geluid, trillingen, licht, emissies naar lucht, luchtkwaliteit, externe veiligheid, bodem en integrale omgevingsadvies. Onze expertise is zowel bij concrete initiatieven, bij vergunningprocedures of handhavingstrajecten, als bij de start van de beleidscyclus van belang voor onze partners. Dat draagt bij aan integrale planvorming.

Naast advies op genoemde gebieden, voeren wij als het gaat om lucht, licht, geluid en trillingen, zowel binnen de provincie als daarbuiten, metingen uit en beoordelen wij op verzoek rapporten van derden.

Het programma advies valt geheel (100%) binnen het taakveld milieu.

Stelseltaken

Wij zijn de coördinerende omgevingsdienst als het gaat om de complexe handhaving binnen het Gelders Stelsel. Daarnaast participeren wij in werk- en expertgroepen binnen het Gelders Stelsel op het gebied van ketenhandhaving, ondermijning en BSBm.

Programma Advies	Beoogd resultaat	Realisatie 2020	Initiële begroting 2021	Doel 2022
Productie	90% uren is aangeleverd	uren 15.813	uren 19.616	uren 18.718
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria Jaarlijks wordt team meten & advies geaccrediteerd	100% geaccrediteerd	90% Accreditatie	90% Accreditatie
Financiële realisatie	Binnen budget - kosten (x € 1.000) - baten(x € 1.000)	Nee Saldo € 227 € 1.228 € 1.455	Nee Saldo € 16 € 1.753 € 1.769	Nee Saldo - € 22 € 1.787 € 1.764

Programma Stelseltaken	Beoogd resultaat	Realisatie 2020	Initiële begroting 2021	Doel 2022
Productie	Programma PCH Programma PCH Coördinatie PCH Overig stelseltaken	prod. 2.833 uren 32.995 uren 61	De reguleren diensten PCH zijn ondergebracht in de reguliere programma's uren 4.100 688	PCH is ondergebracht in de reguliere programma's (t&h en advies) uren 3.300 597
Kwaliteit	Programma PCH of criteria in programmaplan	Doelen gehaald		
Financiële realisatie	Binnen budget - kosten (x € 1.000) - baten(x € 1.000)	Nee Saldo- € 1.001 € 4.133 € 3.132	Ja Saldo - € 109 € 289 € 179	Ja Saldo - € 41 € 363 € 322

Toelichting: De cijfers van 2020, Begroting 2021 en Begroting 2022 zijn niet geheel vergelijkbaar. In 2020 is de gehele realisatie van het programma opgenomen onder stelseltaken, dit is gedaan omdat ook de aanvullende begroting hierover in dat programma was opgenomen (zie jaarrekening ODRA 2020). Voor 2022 passen we de reguliere begrotingssystematiek toe. De coördinatie valt onder stelseltaken, de reguliere activiteiten onder de betreffende programma's. De overige stelseltaken betreffen de uren voor de (door)ontwikkeling van DAT (diepgaand administratief toezicht) en LMA (landelijk meldpunt afval).

Toelichting: Binnen het programma advies is één kpi gedefinieerd, namelijk dat de medewerkers voldoen aan de kwaliteitseisen. Specifiek geldt dat onze medewerkers van de 'meetdienst' jaarlijks worden geaccrediteerd.

Productiedoelen
Binnen het programma advies worden geen producten geleverd. De begroting van de diensten is substantieel hoger dan in 2020; oorzaak zijn de uren voor de programma's PCH en PAB. De belangrijkste diensten bestaan uit:

- Meetadviesrapport - 43% van de uren;
- Adviesrapport milieu-activiteit - 41% van de uren.

Algemeen en projecten

De in dit programma opgenomen projecten zijn toegelicht in paragraaf 2.2. De belangrijkste zijn: Energie, Circulaire economie, Ondernijning, Omgevingswet.

Programma Projecten	Beoogd resultaat	Realisatie 2020	Initiële begroting 2021	Doel 2022
Productie	90% van het aantal begrote producten én 90% uren is geleverd	prod. 0 uren 5.503	prod. 70 uren 14.993	prod. 146 uren 26.176
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria	90%	90%	90%
Financiële realisatie	Binnen budget	Nee	Nee	Nee
	- kosten (x € 1.000)	Saldo - € 312 € 2.465	Saldo - € 38 € 3.860	Saldo € 218 € 3.956
	- baten(x € 1.000)	€ 2.153	€ 3.823	€ 4.174

Toelichting: Binnen dit programma is één kpi gedefinieerd, nl. medewerkers voldoen aan de kwaliteitseisen.

We hebben 146 producten begroot, bestaande uit vuurwerk – en EPTR rapporten.

De belangrijkste diensten in dit programma zijn:

- Programma- en Projectleiding - 44% van de begrote uren;
- Project-ondersteuning - 17% van de begrote uren;
- Kennisontwikkeling in programma aandachtsbedrijven;
- Beleidsondersteuning - 9% van de begrote uren.

Het programma projecten valt geheel (100%) binnen het taakveld milieu en algemeen.

TOELICHTING OP BEGROTING EN BALANS

In dit hoofdstuk belichten we de Begroting

2022 vanuit een aantal invalshoeken. Achter-

eenvolgens is dat de invalshoek programma

begroting, waarin we de opbrengsten per

programma en project weergegeven in relatie

tot de realisatie 2019 en de Begroting 2020.

Het betreft een totaaloverzicht van de in

hoofdstuk 3 vermelde productie en kosten

per programma. Daarna gaan we in op de

staat van baten en lasten en de toelichting op

de categoriale begroting. Verder komen aan

de orde overhead en de geprognosticeerde

balans ultimo 2022 - en de toelichting op de

reserves, andere balansposten en kengetallen.

Programma begroting

De in hoofdstuk 2 en 3 vermelde uitgangspunten en ontwikkelingen en beoogde productieresultaten hebben we op basis van de uitgangspunten van output-financiering vertaald in onderstaande tabellen. Ook geven we de taakvelden weer en maken we een vergelijking met de realisatie 2020 en initiële Begroting 2021.

Drie taakvelden

Wij hanteren in de begroting drie taakvelden: bouw en milieu en algemeen. Het taakveld algemeen betreft producten en diensten die voor beide taakvelden gelden, zoals de juridische diensten (handhaving) en projectleiding. De bekostiging van de programma's vindt plaats door de partners en overige klanten.

Wij hanteren daarbij een aantal contracttypen:

- Reguliere werkprogramma: gesplitst in milieu, bouw en algemeen. Voor 2022 zijn met alle partners concept werkprogramma's 2022 op dit niveau (combinatie taakveld/ programma) opgesteld;

- Aanvullende opdrachten: gedurende het begrotingsjaar kunnen door onze partners in overleg met ons extra opdrachten worden ingepland die niet waren voorzien in het werkprogramma. Deze zijn niet meegenomen in de begroting;

- Programma's: *Complexe handhaving* en *Aandachtsbedrijven*. De afspraken zijn gemaakt op basis van extrapolatie van de projectplannen 2021.

Baten x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Specificatie taakveld		
				Bouw	Milieu	Algemeen
1. Vergunningverlening	4.573	4.263	4.567	3.105	1.250	212
2. Toezicht en Handhaving	7.843	8.313	9.756	2.501	4.836	2.419
3. Advies	1.455	1.769	1.764		1.764	
4. Stelseltaken	3.132	179	322		55	269
5. Algemeen en Projecten	2.155	3.823	4.174	368	1.215	2.591
Baten	19.158	18.347	20.584	5.975	9.120	5.489
- Verhouding				29%	44%	27%
Kosten x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Specificatie taakveld		
				Bouw	Milieu	Algemeen
1. Vergunningverlening	4.273	4.131	4.435	3.015	1.214	206
2. Toezicht en Handhaving	6.888	8.313	10.023	2.570	4.968	2.485
3. Advies	1.228	1.753	1.794		1.794	
4. Stelseltaken	4.133	289	363		62	301
5. Algemeen en Projecten	2.466	3.860	3.969	350	1.155	2.464
Kosten	18.988	18.347	20.584	5.935	9.193	5.456
- Verhouding				29%	45%	27%
Saldo	170	0	0	40	- 73	33

Baten x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022		Specificatie taakveld		
					Bouw	Milieu	Algemeen
Partners	14.736	14.565	13.968	68%	5.540	6.098	2.805
Provinciale programma's	3.142	2.527	5.307	26%	232	2.624	2.451
Omgevingdiensten	510	568	408	2%	111	168	129
Derden	107	217	427	2%	92	230	104
overig/balans							
- doorberekende kosten	567	469	475	2%			
- overig	96						
Baten	19.158	18.347	20.584		5.975	9.120	5.489
- Verhouding					29%	44%	27%

Voor de omgevingsdiensten en enkele gemeenten (derden) geldt dat wij ook met hen een werkprogramma afspreken. Dat gebeurt in het najaar van 2021. Deze werkprogramma's bestaan op hoofdlijnen uit twee onderdelen: complexe toezicht en handhavingsactiviteiten voor gemeentelijke bedrijven (voor OVIJ- OddV – ODNV) en specifieke advisering en dienstverlening. De begroting is gebaseerd op extrapolatie van 2020.

Staat van baten en lasten

Onze elf partners dragen voor 70% bij aan de omzet voor de reguliere dienstverlening. De provinciale programma's 26%. Hierin is rekening gehouden met de kosten die de omgevingsdiensten voor de medewerkerspool in rekening brengen bij ons. De dienstverlening aan derden kunnen we op dit moment moeilijk inschatten. Dit betreft veelal ad-hoc en incidentele opdrachten, zoals metingen. We hebben geen rekening gehouden met een toename door specifieke projecten, zoals project Theseus.

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	% t.o.v. begroting 2021
Totaal baten	19.158	18.347	20.584	12%
Personeel				
- medewerkers ODRA	11.170	11.353	12.598	11%
- externe inhuur	2.357	1.660	1.495	-10%
- uitbesteed werk	317	335	352	5%
- inhuur complex en AB	922		1.495	
- opleidingen	148	258	281	9%
- alg. personeelskosten	517	516	563	9%
- dotatie personeelsvoorzieningen	278	100	100	
- harmonisatie/ detachering	-103	-100	-100	
Totaal personeel	15.607	14.121	16.784	19%
Huisvesting en facilitair	814	975	833	-15%
ICT	1.230	1.113	881	-21%
Stelselkosten	340	378	383	1%
Advieskosten	275	306	203	-34%
Overige kosten		51	76	49%
Dotatie onvoorzien		37	43	14%
Programma kosten	723	1.365	831	-39%
Overdracht bodemtaken			550	
Totaal kosten	18.988	18.347	20.584	12%
Saldo	170	0	0	

Toelichting: Wij hebben voor 2022 een sluitende begroting. Er is een kleine post onvoorzien opgenomen van € 43.000 euro. Dit is feitelijk de marge tussen kosten en baten.

ONZE ELF PARTNERS DRAGEN
VOOR 70% BIJ AAN DE OMZET
VOOR DE REGULIERE
DIENSTVERLENING.

Personeelskosten

De capaciteit van onze werkprogramma's bepaalt de personeelskosten. Voor elk product uit de PDC is bepaald welke functies dit product realiseert. Deze functies corresponderen met onze loonschalen.

Salariskosten

Op basis van onze concept werkprogramma's 2021 is geraamd dat wij circa 220.000 uur (declarabele) capaciteit nodig hebben. Dit is gesplitst naar internen 127 fte en een aandeel externe inhuur van omgerekend 15,6 fte (11%). Voor het programma *Complexe handhaving* en *Aandachtsbedrijven* wordt 10,2 fte ingeleend uit collega omgevingsdiensten.

Het aandeel externen is ingeschat op basis van de arbeidsmarkt en de vaste onderdelen in de werkpakketten. ODRA voert het beleid om zoveel mogelijk medewerkers intern aan te stellen, op te leiden, met uitzondering van de piekbelastingen en incidenteel werk. Helaas blijkt dat bij uitzondering een aantal specialistische expertises (milieu vergunningverleners en bodemspecialisten) alleen via inhuur binnen te halen is. Een deel van de externe capaciteit bestaat uit 'uitbesteed werk'. In deze 'contractvorm' wordt geen capaciteit ingehuurd, maar wordt de realisatie van producten aanbesteed.

Formatie bezetting en personele kengetallen	Realisatie 2020			Begroting 2021				Begroting 2022				
	intern	extern	totaal	intern	extern	uitbesteed	totaal	intern	extern	uitbesteed	compl./AB	totaal
Formatie bezetting												
- productief	112,0	19,4	131,4	113,4	13,8	3,5	130,7	127,0	12,0	3,6	10,2	152,8
- niet productief	31,5	4,3	35,8	31,8			31,8	32,3				32,3
Totaal bezetting en formatie	143,5	23,7	167,2	145,2	13,8	3,5	162,5	159,3	12,0	3,6	10,2	185,1
Loonkosten x €1.000	11.027	2.267	13.294	11.353	1.660	335	13.347	12.598	1.495	352	1.495	15.939
Gemiddelde kosten / fte (in €)	76.843	95.654	79.510	78.182	119.988	96.765	82.136	79.067	124.272	97.470	147.200	86.101
% van de loonsom	83%	17%		85%	12%	3%		79%	9%	2%	9%	
% stijging gemid. loonkosten t.o.v. realisatie 2020				2%	20%	18%	3%	3%	23%	18%		8%

Ontwikkelingen

- Ten opzichte van 2020 en begroting 2021 zien wij de volgende ontwikkelingen:
- Formatie 2022 neemt toe in omvang. Vooral door de 'eigen' inzet in de provinciale programma's;
 - Formatie voor 'niet productief' (staf/bedrijfsvoering/management) is nagenoeg gelijk aan begroting 2021;
 - Gemiddelde loonkosten per fte stijgen ten opzichte van 2020 en 2021 met respectievelijk 2% en 3%. Dit is het verwachte effect van de nog af te sluiten CAO;
 - Wij gaan uit bij de raming voor de externe inhuur van een kostenverhoging ten opzichte van 2021. Omdat de in te huren capaciteit zich meer richt op de 'echte specialisten' stijgt het gemiddelde tarief.

De loonkosten zijn inclusief de bedragen die wij uitbetalen aan medewerkers die recht hebben op een harmonisatietoelage. Deze toelagen worden conform afspraak of bij de in 2013 latende organisaties in rekening gebracht, dan wel onttrokken uit de daarvoor ingestelde voor-

ziening. Deze kosten zijn separaat geraamd (€ 100.000 begroot in 2022).

Opleidingskosten

De opleidingskosten begroten wij als percentage van de loonsom. Sinds de oprichting van ODRA wordt een percentage van 2% aangehouden. Afgelopen jaren is gebleken dat dit voldoende is om de reguliere opleidingskosten te dekken. De reguliere kosten bestaan uit het op peil houden van de VTH-kwaliteitseisen (circa 45%) en kosten voor persoonlijke (of groep) ontwikkeling buiten de VHT-A vakgebieden om. In 2020 is een extra opleidingsinspanning begroot voor de Omgevingswet. Met het Algemeen Bestuur is afgesproken dat dit wordt overgeheveld naar 2021. Dit is niet in de tabellen zichtbaar gemaakt.

Algemene personeelskosten

Onze algemene personeelskosten bestaan uit een variabel gedeelte gekoppeld aan het aantal medewerkers (zoals vergoedingen, woonwerk reiskosten) en vaste componenten (Arbo-contracten, werving en selectie). Onze variabele loonkosten worden begroot als percentage van de loonsom, namelijk 3,5%. De vaste component wordt op verplichtingenbasis begroot.

Materiële kosten

Huisvesting en facilitaire kosten

Wij zijn gehuisvest in het Stadskantoor van de gemeente Arnhem. In de dienstverleningsovereenkomst geldt een bedrag per vierkante meter (met een standaard van 19,6 m2 per werkplek). De kosten voor huisvesting vallen in 2022 structureel lager uit dan in voorgaande jaren. Per 1 november 2020 zijn we teruggegaan naar 102 (i.p.v. 128) werkplekken. In 2021 ontwikkelen we een thuiswerk beleid vanuit de ervaringen die voortkomen uit de Covid19 crisis. Eventuele kostenverlaging door andere huisvesting is nog niet aan de orde in 2022.

Er is een huurcontract voor technische ruimtes op de Markt in Arnhem voor team meten & advies. De kosten hiervan worden doorbelast aan provincie Gelderland en zijn begroot onder de post 'projectkosten'.

De facilitaire diensten betrekken we van de Connectie. Dit betreft de inrichting van de werkplekken (meubilair), postafhandeling en gebouw faciliteiten (beveiliging, receptie ed.).

ICT

De kosten voor ICT, zoals de standaard werkplek, licentiekosten (MS-office), hardware en technisch applicatiebeheer worden op basis van een DVO met De Connectie bij ODRA in rekening gebracht. Daarnaast hebben we ook ‘eigen’ kosten ICT. Dit betreft afschrijfkosten en licenties voor onder meer het zaaksysteem OpenWave en het bedrijfsvoeringssysteem SAP/SAC. Ook maakt ODRA gebruik van ICT systemen (licenties) die het primaire proces ondersteunen, zoals Digitale Checklisten (vuurwerk, bodem, asbest), Cyclomedia (lucht-foto's) en digitaal toezicht portaal.

In 2021 zetten we in op de facilitering van mobiele thuiswerkvoorzieningen in de vorm van laptops en telefoons en gelijktijdige hervorming van de kantoorwerkplekken. De vaste opstellingen op kantoor zullen plaatsmaken voor flexibele werkplekken met een dockingstation en scherm. Zo kan er optimaal hybride gewerkt worden; zowel op kantoor als thuis.

Stelselkosten

In het Gelders Stelsel is afgesproken dat iedere omgevingsdienst een stelseltaak uitvoert. Wij voeren het programma toezicht en handhaving provinciale complexe bedrijven uit. De andere omgevingsdiensten voeren veel taken uit die het (gezamenlijke) primaire proces (zoals ketentoezicht en BSBm) en bedrijfsvoering faciliteren. De kosten van deze taken worden opgebracht (via een verdeelsleutel) door alle Gelderse Omgevingsdiensten. De bedrijfsvoeringactiviteiten betreffen: Portaal en communicatie, HRM Coördinatie stelsel, kwaliteit en I-GO.

Afgelopen jaren zijn de kosten van de stelseltaken toegenomen. Ook voor 2022 wordt wederom een kostenstijging verwacht, deels omdat er ook kosten voor landelijke activiteiten (via ODNL) bijkomen.

Overige kosten

Onder de overige kosten vallen:

- Advieskosten: hier vallen de structurele kosten voor de accountant onder € 35.000. Daarnaast wordt het budget besteed aan organisatie- en doorontwikkeling van de bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld voor adviezen voor bijzondere juridische- HR en/of communicatiediensten,

en het verder ontwikkelen (vooronderzoeken) voor de bedrijfsvoeringssystemen (SAP, Open Wave en BI). Het bedrag is in 2022 lager dan voorgaande jaren, omdat voorheen de organisatieontwikkeling en projectleiding voor de implementatie Open Wave hier begroot waren.

- Overige uitgaven: betreft alle reguliere kosten die niet direct onder bovenstaande categorieën valt.

- De programmakosten betreffen de materiële kosten die worden doorbelast. Begroot zijn de kosten voor de partners Arnhem en Lingewaard in het kader van de Wabo en voor de provincie voor het bureau milieumetingen (team meten & advies) en kosten voor het programma toezicht en handhaving provinciale complexe bedrijven (kosten van de OD's).

Onvoorzien

Conform de richtlijnen (BBV) kunnen we een post onvoorzien opnemen in de begroting, ter dekking van kosten in de bedrijfsvoering of tegenvallers in het primaire proces.

Voor 2022 is 0,2% van de omzet marge beschikbaar.

Overhead

In onderstaande tabel zijn de overheadkosten weergegeven. De overhead bestaat uit personele - en materiële overhead. De personele overhead bestaat uit de kosten voor de indirecte (niet of gedeeltelijk productieve afdelingen en teams, namelijk bedrijfsvoering, staf, ICT/ administratieve ondersteuning en management).

De materiële overhead bestaat uit kosten voor de huisvesting, ICT en overige uitgaven, voor zover deze geen 100% causaal verband hebben met de directe activiteiten.

De overhead daalt in absolute zin (van € 5,3 miljoen in 2020 naar € 5,2 miljoen in 2022). Omdat de omzet fors stijgt, wordt het percentage overhead 3% lager. Een deel van de omzet bestaat uit doorbelaste kosten (waar de overhead al in zit) vanuit de omgevingsdiensten naar de provincie Gelderland in verband met de provinciale programma's. (NB: gecorrigeerd hiervoor is de overhead conform 2020, namelijk 28%)

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	Realisatie overhead 2020	Begroting overhead 2021	Begroting overhead 2022	Directe kosten 2022	Totaal kosten 2022
Personeel	2.791	2.201	2.878	13.905	16.784
Overige overhead					
- huisvesting & facilitair	814	975	833		833
- ict	1.230	1.113	881		881
- advieskosten	275	306	203		203
- stelselkosten	225	265	269	114	383
- onvoorzien		37	43		43
- overige kosten *)		51	76	1.381	1.457
Subtotaal overige overhead	2.544	2.748	2.306	1.495	3.800
Totaal	5.335	4.949	5.184	15.400	20.584
Totale kosten	18.988	18.347	20.584		
% van de totale kosten	28%	27%	25%	75%	

*) inclusief overdracht bodemtaken

Geprognostiseerde balans 2020

De onderstaande balans (prognose ultimo 2022) is gebaseerd op de jaarrekening 2020, aangevuld met de verwachte balansmutaties boekjaar 2021 en met de in deze begroting opgenomen afschrijvingen en investeringen voor 2022.

Activa x € 1.000	Realisatie 31-12-2020	Prognose 31-12-2021	Prognose 31-12-2022
Vaste activa			
- immateriële vaste activa			
- materiële vaste activa	254	218	181
- financiële vaste activa			
Vaste activa	254	218	181
Vlottende activa			
- voorraden			
- uitzettingen met looptijd <1 jaar	5.270	3.500	3.500
- liquide middelen	247	556	376
- onderhanden werk		250	250
Vlottende activa	5.517	4.306	4.126
Totaal activa	5.771	4.524	4.307

Passiva x € 1.000	Realisatie 31-12-2020	Prognose 31-12-2021	Prognose 31-12-2022
Vaste passiva			
- algemene reserve	470	483	483
- bestemmingsreserves	293	293	216
- resultaat boekjaar	170	0	0
- voorzieningen	823	559	419
Vaste passiva	1.756	1.334	1.117
Vlottende activa			
- vlottende schulden <1 jaar	3.569	2.600	2.600
- overlopende passiva	-1	190	190
- overige schulden	447	400	400
Vlottende passiva	4.015	3.190	3.190
Totaal passiva	5.771	4.524	4.307

Vaste activa

De implementatiekosten van SAP en VTH-systeem zijn in 2020 geactiveerd. De afschrijfkosten zijn opgenomen bij de ICT-kosten. De kosten worden in 5 jaar afgeschreven.

De materiële vaste activa betreffen de bedrijfsauto's. De bussen voor het team meten & advies worden in 5 en 10 jaar afgeschreven, de overige bedrijfsauto's niet. We zijn in 2018 overgegaan op leasing van personenauto's. We beschikken over 10 bedrijfsauto's.

Categorie	Subcategorie	Afschrijftermijn
Vervoer	Personenauto's Materieel voertuigen	5 jaar 10 jaar
Apparatuur	Hardware Meetapparatuur Inventaris	4 jaar 5 tot 10 jaar 5 jaar
Software	Immateriële activa	5 jaar

Flottende activa

Eind 2020 was er een hoog debiteurensaldo (onderdeel van de uitzettingen < jaar) in verband met de afrekening met de partners. Dit hoge saldo aan het eind van het jaar is structureel; De bevoorschotting is gebaseerd op de afspraken in het werkpakket. Veel partners geven gedurende het jaar aanvullende opdrachten die (nog) geen bevoorschotting kennen.

Onderhanden werk

In de systematiek 'outputfinanciering' worden producten pas afge-rekend nadat ze volledig zijn voltooid. De systematiek die wordt gehanteerd: van elk onderhanden product wordt de status bepaald (intake, voorbereiding, in onderzoek, enz.). Er is een norm bepaald per status van de gemiddelde tijdsbesteding op dat moment. Deze tijdsbesteding wordt gekwantificeerd via het uurtarief.

Vaste passiva

De Algemene Reserve zal door het positieve resultaat in 2020 (afgerond € 170) iets stijgen. We hebben voorgesteld aan het algemeen bestuur dit saldo aan een te vormen bestemmingsfonds voor de opleidingen omgevingswet te doteren. Eind 2021 zal dit besteed zijn.

Reserves x € 1.000	Realisatie 31-12-2020	Mutaties 2021	Prognose 31-12-2022	Mutaties 2022	Prognose 31-12-2022
Algemene reserve	470	12	483	0	483
- bestemming opleidingen omg. wet		158			
BR Provincietaken	92		92		92
BR Bureau milieumetingen	201		201	-77	124
Reserves	763	170	775	-77	698

In de bestemmingsreserve Bureau milieumetingen (team meten & advies) vinden mutaties plaats in verband met de afschrijvingskosten van de investeringen, gepland in 2021 en 2022.

De harmonisatievoorziening, die de toelagen van medewerkers die bij de oprichting in 2013 zijn overgekomen van de provincie Gelderland dekt, heeft een looptijd tot na 2030.

Voorzieningen x € 1.000	Realisatie 31-12-2020	Mutaties 2021	Prognose 31-12-2022	Mutaties 2022	Prognose 31-12-2022
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	443	-40	403	-40	363
Bovenmatig verlof	124	-124	0		0
Personele kosten	256	-100	156	-100	56
Reserves	823	-264	559	-140	419

Vooruit ontvangen middelen

Op de balans staat ultimo 2020 een bedrag van afgerond € 0,15 miljoen (onder de post 'vlottende schulden < jaar'). Dit bedrag betreft niet gebruikte budgetten voor 'asbestdaken' en RvmK. Het bestuur zal nog bepalen op welke wijze deze middelen worden aangewend, dan wel worden gerestitueerd.

De resterende middelen betreffen vooral crediteuren en te betalen BTW. Dit is structureel elk jaar vrij hoog.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate we in staat zijn tegenvallers op te vangen. Hiervoor is een risico-inventarisatie

opgesteld. In de jaarstukken 2020 is een risico beschrijving in algemene zin opgenomen op basis van het type risico dat kan optreden. Hieronder een samenvatting.

Vier type risico's

Er is onderscheid te maken in vier type risico's:

- Risico's met betrekking tot de exploitatie: Dit betreft tegenvallers uit de normale bedrijfsvoering, door onvoorziene gebeurtenissen, prijsstijgingen die uitstijgen boven de toegepaste indexering in de begroting, dan wel tegenvallende inkomsten. De transitie naar outputfinanciering valt onder deze laatste categorie; minder afname van producten dan begroot en/of een te lage kostprijs. Medio 2021 ronden we een analyse af naar de risico's en kostenontwikkeling van outputfinanciering. De geschatte omvang van het risico is € 200.000;

- Risico's met betrekking tot de taakuitvoering: We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de reguliere taakuitvoering en bedrijfsvoering. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imago risico. ODRA is verzekerd voor maximaal 2 keer € 2,5 miljoen per jaar voor beroepsfouten;

- Het risico van frictiekosten ontstaat bij majeure aanpassingen in de organisatie (structuur), ingegeven door wetwijzigingen of majeure wijzigingen in de werkpakketten voor partners. De omvang van het financiële risico kan oplopen van € 0,1 tot € 0,5 miljoen. We hebben in deze begroting € 100.000 gereserveerd als dotatie aan personeelsvoorziening;

- Het risico om niet te voldoen aan algemene wet- en regelgeving, zoals belastingwetten, AVG en internationale verordeningen. Het risico is vooral bestuurlijk en imago, en niet zozeer kwantitatief.

We hebben op basis van bovenstaande een weerstandsvermogen nodig van € 0,4 tot € 0,8 miljoen. In onderstaande tabel is aangegeven dat de Algemene Reserve ultimo 2022 naar verwachting circa € 483.000 bedraagt. Samen met de bestemmingsreserves is het weerstandsvermogen genoeg voor de benoemde risico's. Door de stijgende omzet neemt het percentage vermogen wel af.

Weerstandsvermogen x € 1.000	Stand 31-12-2020	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Algemene reserve	470	483	483
- onverdeeld resultaat	170	0	0
Bestemmingsreserves			
- provincietaken	92	92	92
- bureau milieumetingen	201	201	124
Totaal bestemmingsreserves	293	293	216
Onvoorzien	0	0	0
Totaal	932	775	698
Omzet	19.158	18.347	20.584
- percentage omzetReserves	4,9%	4,2%	3,4%

Kengetallen

Het doel van de financiële kengetallen is inzicht te geven in de balanspositie en/of de begroting structureel en duurzaam in evenwicht is.

De netto schuldquote geeft inzicht in de verhouding van het vrije vermogen (+ reserves minus vaste activa) ten opzichte van de omzet. Het vermogen en de bestemmingsreserves zijn ultimo 2022 € 0,7 miljoen. De investeringen in activa € 0,2 miljoen. De schuldquote afschrijvingen neemt verder af.

Kengetallen	Prognose 2021	Realisatie 2020	Prognose 2022
Netto schuldquote	1,3%	1,2%	0,9%
Netto schuldquote (verstekte leningen)	1,3%	1,2%	0,9%
Solvabiliteit	16,2%	17,1%	16,2%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%
Liquiditeit (current ratio)	137,4%	135,0%	129,3%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is relatief laag. Dit komt met name door een hoog bedrag aan kortlopende passiva. Voor de beoordeling van het structurele- en reële evenwicht van de begroting is het onderscheid gemaakt tussen structurele- en incidentele lasten. Door de outputfinanciering en het jaarlijks vaststellen van een werkpakket door de partners in de Gemeenschappelijke Regeling, is er geen meerjarige toezegging van omzet. Er is wel een verplicht wettelijk basispakket van activiteiten dat door de partners bij ons moet worden neergelegd.

HET FINANCIERINGS-VRAAGSTUK WAS DE AFGELOPEN JAREN VAN ONDERGESCHIKT BELANG.

Financiering, liquiditeit

Het financieringsvraagstuk was de afgelopen jaren van ondergeschikt belang. Door de aanwezigheid van vermogen en voorzieningen, en door de voorschotrekningen aan de partners aan het begin van het kwartaal, is er vrijwel altijd voldoende saldo om lopende verplichtingen te betalen.

Rente risicobeheer

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op korte- als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Schatkistbankieren is eind 2013 in werking getreden. Decentrale overheden dienen vanaf december 2013 banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Voor ons bedraagt de drempelwaarde in principe € 250.000, maar middels een specifieke afspraak met het ministerie van Financiën en de BNG is dit opgehoogd naar € 1,75 miljoen. We gaan in 2022 geen leningen of deposito's uitzetten die de renterisiconorm van de wet Fido zal overschrijden.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering

met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. We komen niet boven deze norm uit.

Bedrijfsvoeringprocessen

Deze paragraaf gaat over de sturing en beheersing van onze primaire- en ondersteunende processen. Van belang zijn onder andere: organisatie-structuur, huisvesting, medewerkers, medezeggenschap en ICT.

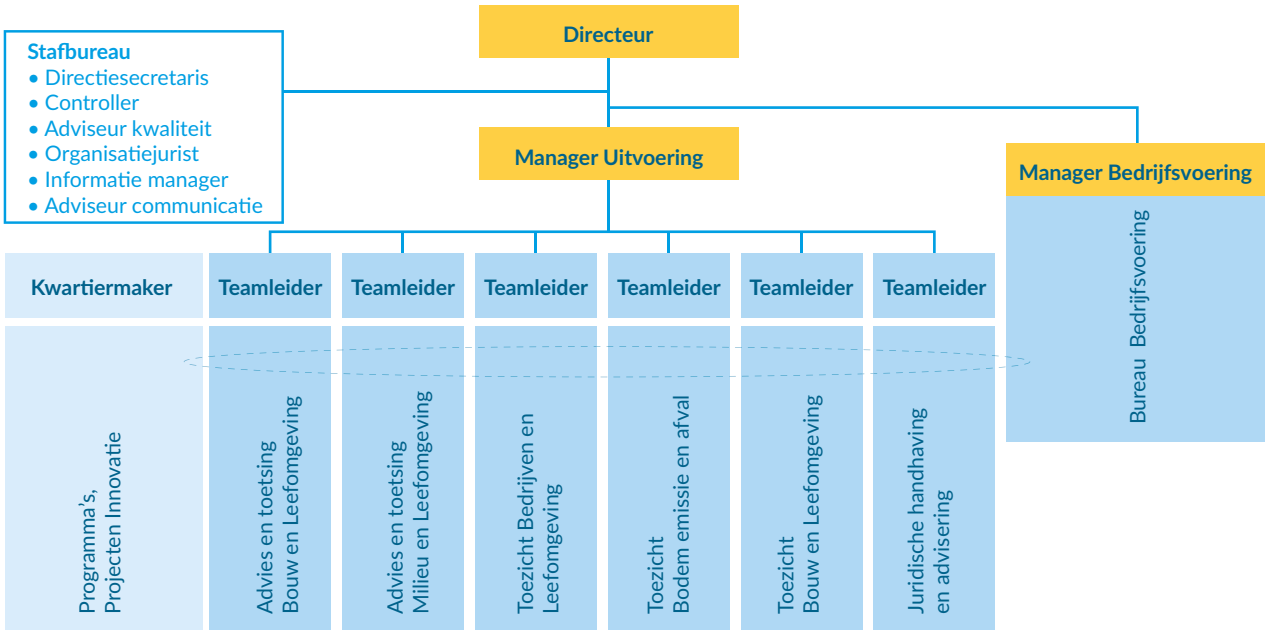
Organisatiestructuur per 1 maart 2020

We zijn sinds 1 maart 2020 georganiseerd in zes teams voor de reguliere VTH-taken, aangestuurd door 1 manager Uitvoering. Daarnaast opereert een team PPI: 'projecten, programma's en innovatie', een bureau Bedrijfsvoering en de Staf.

Het team PPI functioneert als een matrixorganisatie. Tot het team behoren projectleiders die de capaciteit (tijdelijk) uit de reguliere teams betrekken. Bedrijfsvoering ondersteunt het primaire proces middels administratie, HR, communicatie, control en ICT en post\archief. Ook intake-registratie en gegevensbeheer voor het primaire proces worden vanuit bedrijfsvoering vormgegeven. De staf ondersteunt de hele organisatie (inclusief management) en heeft ook een beleidsmatige- kader-stellende functie.

Bestuurlijk

Er worden in 2022 op bestuurlijk vlak geen grote veranderingen verwacht. Wisselingen in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur zijn

het laatst in 2019 gerealiseerd na de gemeenteraad – en provinciale verkiezingen. M.u.v. de gemeente Rozendaal, daar is in 2021 sprake geweest van een wisseling binnen het Algemeen Bestuur ODRA.

Verbonden Partijen

We hebben geen bestuurlijke- en financiële belangen in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties. We zijn wel lid van ODNL.

Medezeggenschap

Voor de medezeggenschap is een Ondernemingsraad (OR) ingesteld met daarbij een gemandateerde WOR-bestuurder. Tussen de gemandateerde bestuurder en de OR vindt eens per drie weken overleg plaats. De OR behartigt de personele belangen in de context van de (ontwikkelingen) binnen de organisatie. De OR is betrokken bij de organisatie. Er is sprake van constructief overleg.

Medewerkers

Onze medewerkers vormen de stuwende kracht van de organisatie. In hun dagelijkse werk worden ze in meer of mindere mate geconfronteerd met de complexiteit van de leefomgeving, waarbij het werk binnen een politiek-bestuurlijke omgeving voor een extra dimensie zorgt. Medewerkers zijn productverantwoordelijk. Vakmanschap, vertrouwen, verantwoordelijkheid en samen vormen de kernwaarden van onze organisatie.

Het is dan ook van belang dat de taken in een veilige- en professionele omgeving uitgevoerd kunnen worden. De kwaliteit van de medewerkers vormt de basis voor het functioneren van de organisatie. Medewerkers moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria. In 2021 wordt een medewerkers onderzoek uitgevoerd. Eventuele verbeteracties worden lopende 2022 uitgezet.

In het jaarverslag 2020 is te lezen dat de opbouw van het personeelsbestand nog niet evenwichtig is. De gemiddelde leeftijd is ruim 46 jaar, waarbij veel uitstroom is te verwachten de komende jaren vanwege pensionering. Ons beleid is gericht op verjonging van de organisatie, door schoolverlaters, trainees of startende professionals aan zich te binden en zelf op te leiden. Hiermee wordt ook bereikt dat de druk die ontstaat doordat schaarse expertise die via inhuur moet worden aangetrokken, vermindert.

Kwaliteit

De scholingsinspanningen en het selectieve wervingsproces leiden ertoe dat we in toenemende mate voldoen aan zowel de robuustheids- als procescriteria van de kwaliteitscriteria. Eind 2020 is nagenoeg aan alle eisen voldaan. Verder is er volop aandacht voor de kwaliteit van de gegevens in de systemen door digitalisering, toetsing en actualisatie van het inrichtingenbestand. Op de kwaliteit verbeteracties wordt integraal regie gevoerd vanuit een Gelders kwaliteitsprogramma.

Het Nieuwe Werken

We zijn gehuisvest in het stadskantoor van de gemeente Arnhem. Een centrale locatie is belangrijk voor de herkenbaarheid en identiteit, voor zowel de medewerkers als voor de opdrachtgevers en externe partijen. Huisvesting moet daarbij een bijdrage leveren aan het werkproces en méér zijn dan een kostenpost. De ambitie is om tijd-, plaats- en apparaat-onafhankelijk werken (TPAW) zoveel mogelijk te stimuleren en mogelijk te maken.

Er is eind 2020 een huisvestingsprofiel aan het bestuur gepresenteerd voor herhuisvesting. Dit wordt in 2021 uitgewerkt, resulterende in een mogelijke verhuizing eind 2022 / begin 2023.

ICT en I-GO

ICT-architectuur is belangrijk voor een doelmatige bedrijfsvoering. Voor ons primaire proces maken we sinds 6 januari 2021 gebruik van het zaakstelsel Open Wave (van REM). Op moment van schrijven is de implementatie enkele maanden geleden succesvol afgerond. Zoals bij veel ICT-systemen zal het (eerste) gebruik veel wensen met zich meebrengen. Die fine tuning en verbetering zal tot in 2022 doorlopen. Voor de bedrijfsvoering wordt gebruik gemaakt van SAP-ByDesign (sinds medio 2019). Voor de BI (bedrijfsinformatie -> sturing en verantwoording) wordt SAP analytics gebruikt. Ook hiervoor geldt dat de komende jaren verbetering en doorontwikkeling belangrijk is. In onze architectuur visie is opgenomen dat we migreren naar ict-applicaties die in 'the cloud' werken. Daarmee wordt plaats- en tijd-onafhankelijk werken beter mogelijk en kunnen we efficiënter, en met lagere kosten de bedrijfsvoering vormgeven.

Binnen het Gelders Stelsel wordt het centraal raadpleegbare bedrijvenbestand doorontwikkeld (kernregistratie I-GO). Deze Gelderse kernregistratie is de bron voor het aanleveren van bedrijfsgegevens aan Inspectieview Milieu (inclusief informatie over handhaving en vergunningverlening). De bijdrage van de Gelderse Omgevingsdiensten bestaat voor een deel uit het beschikbaar stellen van capaciteit en voor een deel uit het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage.

MEERJARENBEGROTING

In de vorige hoofdstukken zijn zo goed mogelijk de meerjarige ontwikkelingen beschreven. In de onderstaande tabel zijn deze gekwantificeerd voor ODRA. Het is nog niet mogelijk de ontwikkelingen op partner-niveau uit te werken.

Berekening

- Bij de berekening is uitgegaan van de volgende aannames (deels ontleend aan de kerncijfers CPB) en beleidslijnen:
- De volume-ontwikkelingen zijn als totaal nagenoeg neutraal ten opzichte van het concept werkpakket 2021. Op onderdelen verwachten we verschuivingen. Zo is er een toename te verwachten van werkzaamheden rond ondermijning en energie. In het kader van de Omgevingswet is er een toename te verwachten van advies-diensten. Ook is een daling van het aantal (kleine) vergunningen niet uitgesloten. Er wordt meer naar de omgeving als geheel gekeken en er is meer ruimte voor het ontwikkelen van initiatieven. Een toename aan vooroverleggen is te verwachten;
 - Mogelijke effecten van de intensivering van de complexe handhaving (met name aandachtsbedrijven) zijn nog niet in de meerjarenbegroting opgenomen;
 - Aan de kostenkant heeft ODRA-rekening gehouden met de mogelijke besparingen op huisvesting en ICT, door de overgang naar flexibelere, mobiele- en thuiswerkplekken;
 - Eventuele nieuwe huisvesting is nog niet meerjarig meegenomen. De plannen zijn nog niet concreet genoeg om dit cijfermatig te duiden;
 - De tarieven en de materiële kosten zijn geïndexeerd met de vastgestelde CPB -index.

Baten per programma	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Toelichting
1. Vergunningverlening	4.567	4.430	4.297	4.168	4.043	Invloed Omgevingswet Invloed Omgevingswet Invloed Omgevingswet
2. Toezicht en handhaving	9.756	10.147	10.553	10.975	11.414	
3. Advies	1.764	1.835	1.908	1.985	2.064	
4. Stelseltaken	322	322	322	322	322	
5. algemeen en projecten	4.174	4.174	4.174	4.174	4.174	
	20.584	20.908	21.254	21.624	22.017	
% verandering		1,6%	1,7%	1,7%	1,8%	Volume- en prijsindex

Kosten	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Toelichting
Personeelskosten	16.784	17.081	17.398	17.736	18.094	Bezuinigingen partners Loonindex
- volume		-0,4%	-0,3%	-0,3%	-0,2%	
- prijspeil		2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	
Bedrijfsvoering	2.420	2.230	2.320	2.320	2.220	
- huisvesting & facilitair	883	783	783	783	733	
- ict	881	831	831	831	781	o.b.v. marktverkenning o.b.v. business case VTH
- overige kosten	705	705	705	705	705	
Programmakosten	831	831	831	831	831	
Overdracht bodemtaken	550	550	550	550	550	
	20.584	20.782	21.099	21.436	21.694	

Resultaat	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Toelichting
Baten ODRA						
- bijdragen partners	14.442	14.766	15.112	15.482	15.875	
- baten overige klanten	6.142	6.142	6.142	6.142	6.142	
Baten ODRA	20.584	20.908	21.254	21.624	22.017	
Kosten						
- personeelskosten	16.784	17.081	17.398	17.736	18.094	
- bedrijfsvoering	2.420	2.320	2.320	2.320	2.220	
- overig	1.381	1.381	1.381	1.381	1.381	
Kosten	20.584	20.782	21.099	21.436	21.694	
Saldo	0	126	155	188	323	
Fin. resultaat		0,6%	0,7%	0,9%	1,5%	

We ramen vanaf 2023 een positief saldo. Het is ter besluitvorming aan het bestuur, hoe dit kan worden aangewend.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 15 april 2021.

De voorzitter
Joa Maouche

De secretaris,
Ruben Vlaender

Toelichting op bijlage 1: De bijdragen van de partners zijn gebaseerd op de concept werkprogramma's per partner. Vanuit de realisatie 2020 blijkt dat gedurende het jaar er diverse opdrachten bovenop het werkpakket aan ons worden gevraagd. Er zijn echter geen stelposten opgenomen voor deze aanvullende opdrachten, omdat omvang lastig is in te schatten.

De producten en diensten die we leveren, zijn verdeeld in viergroepen: producten, diensten en collectieve diensten.

- De producten worden afgerekend op de kostprijs. Deze zijn in bijlage 2 opgenomen.
- Diensten worden op nacalculatie basis afgerekend, conform de bestede uren. Het tarief is vast en bedraagt € 92,- per uur.
- Onverdeeld; dit betreffen stelposten. De negatieve bedragen worden gezocht binnen het werkprogramma van de betreffende partner.

BIJLAGE 1: OVERZICHT BIJDRAGEN PER PARTNER

Baten per klant x € 1.000	Bouw- producten x tarief	Milieu- producten x tarief	Algemeen producten x tarief	Totaal producten x tarief	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Algemeen uren x tarief	Totaal uren x tarief		Alle partners)	Gezamenlijke diensten			Baten)	Totaal	%	Aantal producten	Uren diensten	Begroting 2021	Verskil bg 22>21
											Deel partners)	Algemeen)	Totaal							
Arnhem	2.511	994	695	4.201	376	277	154	807		162	277	154	593	35	5.634	29%	5.177	8.768	5.563	72
Doesburg	2	72	7	82	9	14	3	26		14	2	14	30	11	149	1%	116	287	135	14
Duiven	10	223	13	246	4	58	40	102		24	4	15	43		392	2%	310	1.113	310	82
Lingewaard	1.079	488	212	1.779	186	358	528	1.072		68	84	66	217	117	3.185	16%	2.190	11.657	3.182	2
Overbetuwe	19	562	61	641	41	124	51	216		51	9	49	109	26	992	5%	809	2.349	1.029	-37
Provincie regulier		317	3	320		309	385	694		65		21	85	214	1.313	7%	341	7.543	1.444	-131
Provincie Bodemtaken	182	368		550											550	3%	645		660	-110
Provincie Complexe Handhaving		1.299	443	1.742	48	676	932	1.655						107	3.504	18%	3.036	17.990	2.527	977
Provincie Aandachtsbedrijven						174	847	1.021						45	1.066	5%		11.095		1.066
Provincie Samen Sterk						35	153	187							187	1%		2.035		187
Renkum	659	188	129	976	50	52	168	270		48	57	47	152		1.398	7%	1.198	2.933	1.398	9
Rheden	51	254	40	344	10	45	25	80		48	8	46	103	-4	523	3%	760	864	483	39
Rozendaal	2	7	1	11	1	1	1	3		8	1	8	17		31	0%	20	35	28	2
Westervoort	2	52	6	60	1	16	2	19		17	3	10	20		110	1%	85	211	88	22
Zevenaar	17	375	37	428	29	145	28	202		48	8	30	86	-1	715	4%	534	2.197	722	-7
Subtotaal partners	4.533	5.199	1.647	11.379	755	2.283	3.316	6.355		553	454	459	1.466	549	19.748	100%	15.221	69.078	17.562	2.187
% van de omzet				58%				32%					7%	3%						
OD Achterhoek		0	3	3	110		6	117		9			9		129		9	1.270	154	-25
OD De Vallei		61	9	70		6	9	15		9			9		94		70	163	132	-38
OD Nijmegen	1			1		6	81	86		9			9		96		3	940	126	-30
OD Noord-Veluwe		11	5	15		9	3	12		9			9		36		15	126	54	-18
OD Rivierenland										9			9		9				32	-22
OD Veluwe IJssel		15	4	19		6	10	16		9			9		44		21	171	71	-27
Subtotaal Omgevingsdiensten	1	87	20	107	110	26	109	246		55			55		408		118	2.670	568	-160
Montferland													7		7				8	0
Nijmegen		50	2	52		1	1	2							54		36	17	59	-5
TMA						99		99							99			1.072	51	48
Staf	92	74		166										101	267		250		100	167
Subtotaal derden*****	92	124	2	218		99		100					7	101	427		286	1.089	217	210
Totaal klanten	4.625	5.409	1.670	11.704	866	2.409	3.425	6.701		608	454	459	1.529	650	20.583		15.625	72.837	18.347	2.237
% van de omzet				57%				33%					7%	3%						

*) Betreft gegevensbeheer, ketentoezicht, ontwikkeling en afstemming strafrecht, klantadvies, milieu en piketdienst
**) Betreft RIVMK en klantadvies BRIKS
***) Betreft projectleiding/ondersteuning Omgevingswet, energie, GUOV, ondermijning, circulariteit en innovatiebudget
****) Specificatie tabel overige baten
*****) Inclusief 166 duizend euro continueren intensivering bodemtaken

gemiddeld kengetal (inclusief PCH) 8,1
gemiddeld kengetal (exclusief PCH) 8,6

Baten per klant x € 1.000	Uitbesteed complexe VV en HH	Out of pocket	Wabo, meetdienst en piket **)	Onverdeeld ***)	Totaal overige baten
Arnhem	5		30		35
Doesburg				11	11
Duiven					
Lingewaard	21		96		117
Overbetuwe	14			12	26
Provincie Gelderland			214		214
Provincie Complexe Handhaving		107		0	107
Provincie Aandachtsbedrijven		45			45
Rheden	7			-10	-4
Westervoort					
Zevenaar	14			-15	-1
Subtotaal partners	60	152	340	-3	549
Subtotaal derden			101		101
Totaal klanten	60	152	441	-3	650

**) Betreft Wabo (Arnhem en Lingewaard), meetdienst (provincie), piket en overige baten (derden)

***) Betreft baten die niet kunnen worden gespecificeerd naar producten n diensten

Collectieve diensten

Voor de collectieve diensten/producten geldt een algemeen geldende verdeelsleutel. Dit betreft een mix van de verhouding tussen inwoner-aantallen (60%) en stemverhouding (40%).

Voor de diensten waar niet alle partners aan meedoen (bv. klanten-service Bouw) geldt dat de kosten worden gedragen door de deelnemende partners op basis van de verhouding inwonersaantal. De kosten worden als materiële kosten in rekening gebracht (in tegenstelling tot voorgaande jaren, waarin ze als uren zichtbaar waren).

Klant	Inwoners		Stemverhouding		Sleutel 60% inwoners - 40% stemverhouding	Sleutel briks
Arnhem	161.965	34%	22	22%	29%	67%
Doesburg	11.036	2%	3	3%	3%	
Duiven	25.075	5%	3	3%	4%	
Lingewaard	46.698	10%	16	16%	12%	19%
Overbetuwe	48.056	10%	8	8%	9%	
Provincie Gelderland	42.851*	9%	16	16%	12%	
Renkum	31.414	7%	12	12%	9%	13%
Rheden	43.603	9%	8	8%	9%	
Rozendaal	1.701	0%	3	3%	1%	
Westervoort	15.005	3%	3	3%	3%	
Zevenaar	43.954	9%	8	8%	9%	
Totaal	471.358	100%	102	100%	100%	100%

* Gemiddelde van 10 partners

Projecten & Gezamenlijke diensten	Begroting 2022	Begroting 2021
Projecten	358.800	308.824
- circulariteit	46.000	
- energie	138.000	108.646
- GUOV	23.000	28.124
- omgevingswet	128.800	149.054
- ondermijning	23.000	23.000
Gez. Diensten (alle partners)	553.292	538.660
- gegevensbeheer	81.420	133.676
- ketentoezicht	152.260	149.776
- klantadvies milieu	65.412	109.572
- ontwikkeling strafrecht	147.200	43.608
- piket	107.000	102.028
Gez. Diensten (voor een deel v/d partners)	461.307	605.890
	0	0
- klantadvies Briks	368.000	471.040
- ORM		36.876
- RVMK	93.307	97.974
Innovatie	99.999	
Totaal	1.473.398	1.453.375

Toelichting:

- De kosten voor de projecten betreft het gezamenlijke gedeelte; individuele activiteiten zijn in de werkpakketen opgenomen. Inhoudelijk zijn de projecten in hoofdstuk 2 toegelicht.
- Nieuw is het project 'circulariteit' Dit wordt in 2021 opgestart. Voor de GUOV geldt dat er in tegenstelling tot voorgaande jaren geen subsidie meer is.
- De raming voor de gezamenlijke diensten is bijgesteld op basis van de realisatie van voorgaande jaren. Met name voor strafrecht is een ophoging nodig (zie ook adviescommissie Van Aartsen);
- Klantadvies (helpdesk bouw en milieu); i.h.k.v. van de omgevingswet zullen deze integraler worden. Wat dit concreet betekent voor de raming zal in de loop van 2021 duidelijk worden
- ORM is geen onderdeel van de gezamenlijke diensten meer. ODRA voert nog wel de administratie hiervoor tbv de partners.

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN KENGETALLEN EN KOSTPRIJZEN

Productnaam	Taakveld	Kengetal 2022	Kostprijs 2022	Aantal producten 2022	Baten '22 per product x € 1.000	%	Aantal producten PCH
Programma 1. Vergunningverlening							
- actualisatierapport omgevingsvergunning milieu	Milieu	12	€ 1.104	21	€ 23	1%	-
- beoordeling melding Activiteitenbesluit en BLBI	Milieu	10	€ 920	452	€ 416	11%	-
- beoordeling melding brandveilig gebruik	Bouw	2	€ 184	133	€ 24	3%	-
- beoordeling melding slopenBouw	Bouw	1	€ 92	1.250	€ 115	31%	-
- beoordeling melding vuurwerk	Milieu	6	€ 552	100	€ 55	2%	-
- besluit m.e.r.-plicht	Milieu	28	€ 2.576	7	€ 18	0%	-
- besluit ontbrandingstoestemming	Milieu	19	€ 1.748	72	€ 126	2%	-
- intrekingsbesluit omgevingsvergunning bouw	Bouw	4	€ 368	40	€ 15	1%	-
- intrekingsbesluit omgevingsvergunning milieu	Milieu	13	€ 1.196	8	€ 10	0%	-
- maatwerkvoorschriften milieu	Milieu	14	€ 1.288	60	€ 77	1%	-
- omgevingsvergunning BRIKS regulier enkelvoudig	Bouw	9	€ 828	1.368	€ 1.133	34%	-
- omgevingsvergunning BRIKS regulier meervoudig en uitgebreid	Bouw	23	€ 2.116	484	€ 1.024	12%	-
- omgevingsvergunning BRIKS uitgebreid en ruimtelijke component	Bouw	80	€ 7.360	25	€ 184	1%	-
- omgevingsvergunning milieu regulier	Milieu	28	€ 2.576	27	€ 70	1%	-
- omgevingsvergunning milieu uitgebreid	Milieu	100	€ 9.200	25	€ 230	1%	-
- overige vergunningen BRIKS	Bouw	11	€ 1.012	11	€ 11-	0%	-
Totaal (+ gemiddelden)		9,4	€ 865	4.083	€ 3.531	100%	-
		Aandeel bouw		3.311	€ 2.506	71%	
		Aandeel milieu/alg		772	€ 1.025	29%	
Programma 2. Toezicht en Handhaving							
- beoordeling milieumelding bedrijf	Milieu	2	€ 184	838	€ 154	7%	798
- beoordeling rapportageverplichting milieu	Milieu	4	€ 368	825	€ 304	7%	520
- beoordelingsrapport saneringsevaluatie bodem	Bouw	5	€ 460	596	€ 274	5%	
- besluit handhavingsverzoek	Algemeen	15	€ 1.380	94	€ 130	1%	10
- controlerapport asbest	Bouw	9	€ 828	226	€ 187	2%	
- controlerapport bodemsanering	Milieu	16	€ 1.472	413	€ 608	4%	
- controlerapport BRIKS Cat. 1 bouwsom < € 100.000	Bouw	8	€ 736	1.036	€ 762	9%	
- controlerapport BRIKS Cat. 2 bouwsom > € 100.000 < € 1.000.000	Bouw	23	€ 2.116	29	€ 485	2%	
- controlerapport BRIKS Cat. 3 bouwsom > € 1.000.000	Bouw	48	€ 4.416	93	€ 411	1%	
- controlerapport grondstromen & bodem	Milieu	9	€ 828	291	€ 241	3%	
- controlerapport milieu complexe inrichting	Milieu	25	€ 2.300	404	€ 929	4%	351
- controlerapport preventief milieutoezicht	Milieu	9	€ 828	1.922	€ 1.591	17%	85
- controlerapport toezicht vuurwerkevenement	Milieu	12	€ 1.104	115	€ 127	1%	
- handhavingsbesluit	Algemeen	22	€ 2.024	340	€ 688	3%	57
- handhavingscontrolerapport	Algemeen	10	€ 920	158	€ 145	1%	60
- intrekingsbesluit handhaving	Algemeen	3	€ 276	187	€ 52	2%	10
- invorderingsbesluit	Algemeen	7	€ 644	85	€ 55	1%	4
- klachtafhandelingsrapport	Algemeen	2	€ 184	2.781	€ 512	24%	894
- vervolgccontrolerapport milieu	Milieu	6	€ 552	763	€ 421	7%	151
Totaal (+ gemiddelden)		7,7	€ 709	11.396	€ 8.076	100%	2.940
		Aandeel bouw		2.180	€ 2.119	26%	
		Aandeel milieu/alg		9.216	€ 5.957	74%	
Programma 5. Algemeen en Projecten							
- rapportbeoordeling afsteeklijst vuurwerk	Milieu	2	€ 184	50	€ 9	34%	
- EPTR	Algemeen	10	€ 920	96	€ 88	66%	96
Totaal (+ gemiddelden)		7,3	€ 668	146	€ 98	100%	96
Subtotaal producten		8,2	€ 749	15.625	€ 11.704		3.036
		Aandeel bouw		5.491	€ 4.625	40%	
		Aandeel milieu/alg		10.134	€ 7.079	60%	

BIJLAGE 3: OVERZICHT VAN DIENSTEN

Naam dienst	Taakveld	Aantal uren 2022	Baten '22 per dienst x € 1.000	%	Aanvullend PCH	
Programma 1. Vergunningverlening						
- advies vergunningen en meldingen milieu	Milieu	292	€ 27	3%	-	
- adviesrapport zienswijze vergunning	Algemeen	785	€ 72	8%	-	
- beoordeling BRIKS aspect	Bouw	2.290	€ 211	25%	-	
- beoordeling deelaspecten	Bouw	100	€ 9	1%	-	
- beroep vergunning	Algemeen	664	€ 61	7%	-	
- besluit op bezwaar vergunning	Algemeen	966	€ 89	10%	-	
- omgevingsvergunning milieu complex ODRA	Milieu	184	€ 17	2%	-	
- voorlopige voorziening vergunning	Algemeen	109	€ 10	1%	-	
- vooroverleg BRIKS	Bouw	2.633	€ 242	28%	-	5.023 54% aandeel bouw
- vooroverleg milieu	Milieu	1.315	€ 121	14%	-	4.315 46% aandeel milieu/alg
Totaal		9.337	€ 859	100%	-	
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
- adviesrapport zienswijze handhaving	Algemeen	415	€ 38	3%	-	
- beoordeling milieumelding bedrijf	Milieu				1.596	
- beoordeling rapportageverplichting milieu	Milieu				2.080	
- beroep handhaving	Algemeen	1.076	€ 99	7%	-	
- besluit handhavingsverzoek	Algemeen				150	
- besluit op bezwaar handhaving	Algemeen	3.064	€ 282	21%	-	
- bestuursdwanguitvoering	Algemeen	250	€ 23	2%	-	
- controlerapport BRIKS bestaande bouw	Bouw	4.192	€ 386	28%	-	
- controlerapport milieu complexe inrichting	Milieu				8.775	
- controlerapport preventief milieutoezicht	Milieu				765	
- controlerapport specialistisch milieutoezicht	Milieu	204	€ 19	1%	-	
- handhavingsbesluit	Algemeen				1.254	
- handhavingscontrolerapport	Algemeen				600	
- inbreng en afstemming ODRA-expertises	Milieu	1.415	€ 130	10%	-	
- inning	Algemeen	65	€ 6	0%	-	
- intrekingsbesluit handhaving	Algemeen				30	
- invorderingsbesluit	Algemeen				28	
- inzet toezichthouders	Algemeen	2.585	€ 238	18%	-	
- klachtafhandelingsrapport	Algemeen				1.788	
- strafrecht complex	Algemeen	1.350	€ 124	9%	-	
- vervolgccontrolerapport milieu	Milieu				906	4.192 28% aandeel bouw
- voorlopige voorziening handhaving	Algemeen	100	€ 9	1%	-	10.523 72% aandeel milieu/alg
Totaal		14.715	€ 1.354	100%	17.972	
Programma 3. Advies						
- adviesrapport milieu-activiteit	Milieu	7.442	€ 685	40%	-	
- beheer kaarten en zones milieuexpertise	Milieu	474	€ 44	3%	-	
- EPTR	Algemeen				960	
- geluidssaneringen wegverkeer	Milieu	1.130	€ 104	6%	-	
- meetadviesrapport	Milieu	8.027	€ 738	43%	-	
- omgevingsadviesrapport	Milieu	1.645	€ 151	9%	-	
Totaal		18.718	€ 1.722	100%	960	
Programma 4. Stelseltaken						
- coördinatie complexe handhaving	Algemeen	3.300	€ 304	85%	-	
- ontwikkeling en afstemming DAT	Milieu	92	€ 8	2%	-	
- ontwikkeling en afstemming LMA	Milieu	505	€ 46	13%	-	
Totaal		3.897	€ 359	100%	-	
Programma 5. Algemeen en Projecten						
- beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.445	€ 225	9%	-	
- besluit WOB-verzoek	Algemeen	350	€ 32	1%	-	
- communicatie	Milieu	1.000	€ 92	4%	-	
- detachering	Algemeen	768	€ 71	3%	-	
- kennisontwikkeling	Algemeen	4.410	€ 406	17%	-	
- omgevingsscans	Milieu	200	€ 18	1%	-	
- partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	1.000	€ 92	4%	-	
- programmamanagement	Milieu	2.265	€ 208	9%	-	
- programma-ondersteuning	Algemeen	690	€ 63	3%	-	
- projectleiding en -ondersteuning	Algemeen	9.283	€ 854	35%	-	
- project-ondersteuning	Algemeen	3.765	€ 346	14%	-	
Totaal		26.176	€ 2.408	100%	- 9.215 13% aandeel bouw	
Subtotaal uren		72.843	€ 6.702		18.932	63.628 87% aandeel milieu/alg

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Omgevingsdienst Regio Arnhem Accountantsverslag 2020

Rapportage aan het algemeen bestuur

deJong&Laan

Ondernemende Accountants

Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem
Postbus 9200
6800 HA ARNHEM

Elst, 23 maart 2021

Accountantsverslag 2020

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van Omgevingsdienst Regio Arnhem (hierna 'ODRA'). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- Kernpunten uit onze rapportage;
- Uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- Kwaliteit beheersorganisatie;
- Onafhankelijkheid en controleproces.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening 2020. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van ODRA.

Het concept van dit verslag is afgestemd met de directie op 23 maart 2021.

Indien gewenst lichten wij dit accountantsverslag graag toe. U kunt dan contact met mij opnemen.

Tot slot maken wij u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen en dagelijks bestuur van ODRA. Indien ons verslag onderdeel is van een verzoek uit hoofde van de Wet Openbaarheid Bestuur, verzoeken wij u met ons contact op te nemen.

Hoogachtend,
de Jong & Laan accountants belastingadviseurs

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA

Inhoudsopgave

- Kernpunten uit onze rapportage
- Uitkomsten jaarrekeningcontrole
- Kwaliteit beheersorganisatie
- Rechtmatigheidsbeheer

Bijlage

- Onafhankelijkheid en controleproces

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle De jaarrekening voldoet aan de vereisten van het BBV De baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn rechtmatig Resultaatbestemming	<i>De door ons geconstateerde controle- en presentatieverschillen voor getrouwheid vallen binnen de door u vastgestelde toleranties. Wij hebben geen controleverschillen ten aanzien van rechtmatigheid geconstateerd.</i> <i>Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2020 van ODRA. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2020 zijn ingericht in overeenstemming met de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de in de jaarrekening opgenomen balans en toelichting en staat van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van ODRA.</i> <i>Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2020 van ODRA met betrekking tot het aspect rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020 in overeenstemming zijn met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader van ODRA.</i> <i>Het te bestemmen resultaat over 2019 is overeenkomstig het bestuursbesluit verwerkt in de algemene reserve (€ 28k) en deels in de bestemmingsreserve RVMK (€-3,5K).</i>
Financiële positie	Presentatie resultaat	<i>De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen, de capaciteit van middelen en mogelijkheden die ODRA heeft om niet geraamde kosten op te vangen. De deelnemers aan de regeling hebben bepaald dat ODRA een algemene reserve kan aanhouden van maximaal € 500k of 5% van de jaarlijkse exploitatiebaten, indien dit lager is. Daarnaast kan het Algemeen Bestuur besluiten tot het vormen van bestemmingsreserves. Over 2020 is een saldo van baten en lasten gerealiseerd van € 169,7k. Het dagelijks bestuur stelt voor om een deel van het batig saldo te reserveren voor opleidingen met betrekking tot de omgevingswet (€ 157,3k). Hierdoor bedraagt het gerealiseerde resultaat over 2020 € 12,4k. Als het Algemeen bestuur definitief besluit tot deze resultaatbestemming bedraagt de algemene reserve € 482,6k en voldoet daarmee aan de norm.</i>
Interne beheersing	Tussentijdse controle	<i>Vanaf 2020 wordt met een nieuwe manier van outputfinanciering gewerkt. Bij onze tussentijdse controle hebben wij de administratieve organisatie en interne controle beoordeeld (opzet en bestaan), voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole (zie pagina 8).</i>

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2020

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerde resultaat (saldo van baten en lasten na resultaatbestemming) bedraagt over het jaar 2020 € 169,7k, ten opzichte van een begroot saldo van €-162K. Het resultaat over 2020 kan als volgt ten opzichte van de begroting worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Realisatie 2020	Afwijking
Baten programma's	18.412	19.158	746
Lasten programma's	13.439	13.653	-214
Overhead & programma's	5.135	5.335	-200
Saldo van baten en lasten	-162	170	332
Mutaties in bestemmingsreserves	-	-157	-157
Gerealiseerd resultaat	-162	13	175

Resultaat

Over 2020 is een positief resultaat van € 13k gerealiseerd. Overeenkomstig Artikel 30 van de regeling ODRA wordt voorgesteld dit bedrag ten gunste van de algemene reserve te brengen.

Begrotingsbeheer

Uit het schema blijkt dat de werkelijke lasten hoger zijn dan de door het algemeen bestuur geautoriseerde lasten, maar dat hier extra gerealiseerde baten tegenover staan.

Doordat er sprake is van overschrijdingen die passen binnen het beleid en/of extra baten die hiermee samenhangen, is geen sprake van overschrijdingen die van invloed zijn op ons oordeel ten aanzien van de (begrotings-)rechtmatigheid.

In het hoofdstuk rechtmatigheidsbeheer gaan wij verder in op dit onderwerp, waarbij ook de gevolgen van Covid-19 aan bod komen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2020 heeft uw gemeenschappelijke regeling een analyse uitgevoerd van topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Uit onze controle zijn beperkte correcties voortgekomen, die verwerkt zijn in de WNT-verantwoording van de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting na wijziging voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichting in de jaarrekening.

Schatkistbankieren

De centrale overheden zijn verplicht om hun overvloedige middelen in 'Rijks schatkist' aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle bedragen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

In het BBV zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag in de jaarrekening. In de toelichting bij de balans moet worden gerapporteerd over het drempelbedrag en het gebruik daarvan in elk kwartaal. ODRA heeft in de toelichting bij de jaarrekening hierover gerapporteerd.

Op grond van de berekening bedraagt de drempelwaarde bij ODRA € 250.000. Over 2020 is uitgegaan van een drempelwaarde van € 1.750.000, overeenkomstig een afspraak met het Ministerie van Financiën uit 2013.

Teneinde de onrechtmatigheid hiervan te wegen in het accountantsoordeel wordt de mogelijke overschrijding met het geldende rentepercentage vermenigvuldigd zijnde het gemiste bedrag voor de staat. Bij ODRA is geen sprake van overschrijdingen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Debiteuren

In 2020 zijn door ODRA voorschotfacturen verstuurd, die niet in de administratie zijn verwerkt. Alleen de slotfactuur (eindafrekening) is in de administratie verwerkt. Deze werkwijze heeft tot gevolg dat ontvangsten niet kunnen worden verwerkt op openstaande vorderingen en daardoor afzonderlijk zichtbaar zijn. Dit is onoverzichtelijk voor het debiteurenbeheer en het proces is hiermee foutgevoelig, onder andere voor de juiste verwerking van de BTW. Wij raden aan om de periodieke voorschotfacturen als reguliere facturen te verwerken.

Reactie management:

Dit is intern ook onderkend en er wordt momenteel gewerkt aan een oplossing.

Voorziening harmonisatietoelage

De loonindex is in 2017 op basis van CBS-cijfers gesteld op 1,4%. Dit percentage is sindsdien niet meer aangepast. Een beperkte aanpassing van deze index heeft geen materieel effect op de berekening van de voorziening, mede omdat een belangrijk deel van de voorziening binnen nu en tien jaar vrijvalt. Zoals voorgaand jaar gerapporteerd is de werkelijke loonstijging hoger dan de huidige 1,4%. In 2019 was de loonstijging 3,25% en in 2020 was de loonstijging 3,03%. Herrekend naar 3% zou de voorziening circa € 76k hoger zijn. U gaat ervan uit dat een dergelijke loonstijging niet representatief is voor de resterende looptijd van de voorziening, waardoor de loonindex niet is aangepast. Indien in 2021 een loonstijging van rond de 3% aanwezig is dient de inschatting herzien te worden.

Liquide middelen

Bij de controle van de rechtmatigheid van betalingen is een dubbele betaling van een kostendeclaratie geconstateerd. Deze dubbele betaling is veroorzaakt doordat zij naast het reguliere betalingsproces als losse betaling is verwerkt. De omvang van de declaratie is niet materieel en wij hebben geen andere fouten van deze aard geconstateerd. Wij vermelden dit als aandachtspunt voor de continue werking van de AO/IB ten aanzien van het betaalproces.

Outputfinanciering

Wij hebben verschillen geconstateerd tussen de gerapporteerde en gefactureerde opbrengsten bij de Briks-dienstverlening. ODRA heeft bij het factureren ontdekt dat Briks op basis van uren in plaats van op basis van producten afgerekend dient te worden. Het product “vooroverleg Briks” is in 2020 gecorrigeerd, maar voor een tweetal andere briksproducten is dit abusievelijk achterwege gebleven, waardoor de facturatie voor deze producten €172.000 te laag is geweest. Er is besloten om dit bedrag niet alsnog te factureren, mede omdat het hogere batige saldo dat vervolgens verdeeld moet worden tussen de deelnemende gemeenten, per gemeente tot beperkte voor- dan wel nadelen zou leiden.

Wij adviseren u om bij producten die voor het eerst gefactureerd worden naar de koppeling tussen Sap Analytics en de rapportages te kijken om in de toekomst bovenstaande situatie te voorkomen.

Kwaliteit beheersingsorganisatie

Interne beheersingsmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2020 van ODRA hebben wij de interne beheersingsmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van ODRA, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet en bestaan van de interne beheersingsmaatregelen onderzocht voor zover wij dat in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Ontwikkelingen ten aanzien van AO/IB ODRA

Vanaf de start van de GR is een groot deel van de administratieve verwerking en het IT-beheer ondergebracht bij De Connectie. In de afgelopen twee jaar heeft een transitie plaatsgevonden om de administratie in eigen beheer te nemen. Met ingang van juli 2019 worden de financiële administratie intern gevoerd in SAP. Vanaf 2020 wordt de salarisadministratie eveneens intern gevoerd.

In 2020 is voor een belangrijk deel van de diensten overgegaan op outputfinanciering op basis van producten. Wij hebben tijdens de interim controle specifiek gekeken naar de verschillende controles die worden uitgevoerd binnen dit proces. Over de beheersing hiervan komen wij verderop terug.

Conclusie ten aanzien van AO/IB ODRA

Mede vanwege efficiencyoverwegingen kiezen wij voor de controle van de jaarrekening voor een overwegend gegevensgerichte controleaanpak. Dit betekent dat wij in beperkte mate steunen op de AO/IB van ODRA en vooral controlewerkzaamheden uitvoeren gericht op het vaststellen dat transacties betrouwbaar en rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit doen wij onder andere door het aansluiten van geregistreerde transacties in de financiële administratie met brondata. Deze controlewerkzaamheden voeren wij uit op basis van data-analysetechnieken, waarbij wij gebruik maken van de grootboekmutaties uit de financiële administratie en exports van bankmutaties uit de online-omgeving van de BNG.

Door het intern voeren van de administratie hebben wij inmiddels beter inzicht in de opzet en het bestaan van de AO/IB, wat noodzakelijk is als wij hier in onze controle gebruik van willen maken. Dit is een aandachtspunt voor komende boekjaren, waarbij wij niet uitsluiten dat een gegevensgerichte controleaanpak gebaseerd op data-analyse efficiënter blijft.

In de interim-controle hebben we vastgesteld dat enkele procedures niet formeel zijn vastgelegd. We adviseren vooral om procedures zoals het IT-wijzigingenbeheer en het voor toekennen van rechten formeel vast te leggen.

Kwaliteit beheersingsorganisatie

Interne beheersingsmaatregelen

Inkopen en betalingen

Inherent aan deze processen is het risico van onrechtmatige betalingen. ODRA heeft diverse interne beheersingsmaatregelen getroffen waardoor dit risico wordt gemitigeerd. Inkoopfacturen moeten door minimaal twee medewerkers worden geautoriseerd en betalingen worden door twee medewerkers geautoriseerd. Hierdoor zijn wij van mening dat dit risico in voldoende mate wordt gemitigeerd.

Wij hebben vastgesteld dat de rechten in de bankapplicatie van BNG van een medewerker die inmiddels uit dienst was nog niet waren verwijderd. Deze medewerker had rechten voor het zetten van de vereiste tweede handtekening voor het uitvoeren van betalingen. Om risico's te voorkomen dat ongeoorloofd gebruik wordt gemaakt van de rechten van medewerkers die uit dienst treden raden wij aan in de uitdiensttredingsprocedure op te nemen dat de instellingen bij de bank direct worden gewijzigd.

Reactie management:

Bevinding klopt, maar heeft beperkte gevolgen gehad. De bankpas is namelijk wel tijdig ingenomen, waardoor alleen nog maar inzage in de rekening is geweest en geen betalingen meer konden worden gedaan.

Financiering en facturatie (1)

2020 is het eerste jaar dat ODRA outputfinanciering toepast. Hierbij is het grootste deel van de activiteiten van ODRA gecategoriseerd in standaardproducten, waarvan de prijs is bepaald op basis van historische gegevens over de urenbestedingen.

Als de werkelijke aantallen producten en de werkelijke urenbestedingen voor deze producten in belangrijke mate afwijken van de begroting kunnen er begrotingstekorten of –overschotten ontstaan, die niet tijdig gesignaleerd worden. Tot op heden hebben wij hier geen indicaties van gezien, ook niet als gevolg van de effecten van Covid-19.

Op dit moment vinden (nog) geen periodieke analyses plaats tussen gerealiseerde en begrote kosten per product, waardoor het voor ODRA niet mogelijk is om tussentijds bij te sturen indien producten onder kostprijs worden doorbelast. Wij raden aan om te starten met dergelijke periodieke analyses.

Financiering en facturatie (2)

In aanvulling op het voorgaande punt merken wij op dat uren met betrekking tot werkzaamheden uit de product-dienstencatalogus worden verantwoord op productnummer, waarbij de betreffende zaaknummers niet worden vastgelegd. Hierdoor is het alleen mogelijk om per type product de realisatie af te zetten tegen de begroting. Wij raden aan om de uren in SAP te koppelen aan zaaknummers. Dit heeft als voordeel dat excessen op zaaknummer niveau inzichtelijk worden. Vanwege deze constatering neemt het belang van periodieke, bij voorkeur maandelijkse, analyses toe.

Reactie management:

Momenteel wordt onderzocht hoe analyses het meest efficiënt kunnen plaatsvinden, waarbij de voorkeur uitgaat naar het uitvoeren van analyses op specifieke risico's en opvallendheden in plaats van algemene periodieke analyse.

Kwaliteit beheersingsorganisatie

Interne beheersingsmaatregelen

Personeelsproces

Uit de procesbesprekingen blijkt dat gegevens van medewerkers op meerdere plekken worden bewaard, namelijk hardcopy, in een SharePoint-omgeving en ook worden enkele documenten opgenomen in het personeelsdossier in Nmbrs. Risico's op inconsistenties en beveiligingsrisico's nemen hierdoor toe. Wij raden aan om een centraal personeelsdossier aan te leggen.

Reactie management:

Deze bevinding is terecht en dit advies wordt opgevolgd.

Vervolgens hebben wij bij de controle van de verwerking van het in dienst treden van een medewerker vastgesteld dat niet alle documentatie volledig en/of tijdig is ingevuld en ondertekend. Wij adviseren u om een interne controle hiertoe in te richten.

Automatisering

Diverse diensten die tot op heden werden afgenomen van De Connectie zijn in eigen beheer genomen. Wij hebben in voorgaande jaren gerapporteerd over het ontbreken van adequate rapportages vanuit De Connectie om de kwaliteit van haar dienstverlening te kunnen beoordelen. Deze constatering geldt nog steeds voor de resterende dienstverlening van De Connectie.

Door de overgang naar eigen systemen zoals SAP, Nmbrs en Openwave, waardoor ook een belangrijker deel van de administratieve procedures intern plaatsvinden, wordt het belang van het hebben van een beschrijving van procedures groter. Voor een aantal procedures is dit nog niet het geval, zoals voor onder andere de het IT-wijzigingenbeheer en het voor toekennen van rechten. Wij raden aan om deze procedures schriftelijk vast te leggen en te waarborgen dat zij worden gevolgd om de kwaliteit van de verschillende IT systemen te waarborgen.

In aanvulling op het opstellen van een procedure omtrent het toekennen van de rechten raden wij aan om een rechtenmatrix per applicatie op te stellen. In de rechtenmatrix wordt vooraf per functie bepaald welke rechten toegekend dienen te worden.

Door gebruik te maken van een rechtenmatrix kan periodiek getoetst worden. Wij raden aan om deze controle periodiek uit te voeren om functievermenging te voorkomen.

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2020 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van de Commissie Bedrijfsvoering Auditing Decentrale Overheden (hierna: BADO) en het controleprotocol van ODRA. Voor het boekjaar 2020 hebben wij hierbij specifiek aandacht besteed aan de gevolgen van Covid-19 op de bedrijfsvoering en daarmee de jaarrekening en ons oordeel ten aanzien van de (Begrotings-)rechtmatigheid. Daarbij is rekening gehouden met de risico's zoals opgenomen in de op 26 februari 2021 door het BADO uitgebracht notitie omtrent dit onderwerp. Hoewel de tijdigheid van deze notitie te wensen overlaat, staan hier geen zaken in die effect hebben op ons oordeel over de rechtmatigheid van bestedingen van ODRA.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opoeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Specifieke risico's als gevolg van Covid-19

Ten eerste hebben wij aandacht besteed aan het risico dat de levering van producten of diensten gedurende 2020 niet (volledig) heeft plaatsgevonden als gevolg van Covid-19, wat tot onrechtmatige betalingen zou hebben kunnen leiden. Wij hebben in onze controle geen bestedingen vastgesteld waarvoor dit het geval is.

Ook kan sprake zijn van het niet of op andere wijze uitvoeren van begrote activiteiten door de omgevingsdienst, waarvoor wel bijdragen zijn ontvangen van de deelnemers. Doordat ODRA voor het grootste deel wordt gefinancierd op basis van output beperkt dit risico zich tot de collectieve diensten. Tijdens de controle hebben we vastgesteld dat er voldoende werkzaamheden zijn uitgevoerd om de collectieve diensten te dekken.

Rechtmatigheidsbeheer

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeenschappelijke regeling heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij ODRA betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Europese aanbestedingen

Als decentraal overheidsorgaan valt ODRA onder de Europese richtlijnen voor aanbesteden. In het geval de geraamde waarde van een opdracht evenveel of meer bedraagt dan de Europese drempelwaarden, moet ODRA deze in beginsel Europees aanbesteden. Voor diensten bedraagt deze drempel in 2020 € 214.000.

Wij hebben een analyse uitgevoerd om vast te stellen of er sprake is van leveranciers waarbij op grond van de omvang risico bestaat dat het drempelbedrag wordt overschreden. Wij hebben uit deze controlewerkzaamheden geen bevindingen inzake het niet naleven van deze wetgeving.

Wijzigingen in 2021

Vanaf 2021 zal het bestuur van ODRA zelf een rechtmatigheidsverantwoording op moeten nemen in de jaarrekening en hiervoor de noodzakelijk interne controleprocedures voor moeten uitvoeren en vastleggen. Omdat deze verantwoording onderdeel is van de jaarrekening geven wij met ons getrouwheidsoordeel in de controleverklaring tevens een oordeel over deze rechtmatigheidsverantwoording.

Ondanks dat wij in 2021 in onze controleverklaring geen specifiek oordeel meer zullen geven over de rechtmatigheid van de jaarrekening zullen wij in het kader van de getrouwheid wel moeten toetsen of het oordeel van het bestuur juist is. Wij zullen dan ook nog steeds werkzaamheden verrichten gericht op het vaststellen van de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2015 is op alle assurance opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO betreffen:

- Langdurige betrokkenheid
- Samenloop van dienstverlening
- Geschenken en giften

Bevestiging

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat wij zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van ODRA.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2020 van ODRA gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)*, het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2020.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekening dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2020 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 189.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 567.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op een minimumbedrag van € 50.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Niet-gecorrigeerde afwijkingen

Uit onze controle zijn diverse correcties voortgekomen, waarvan een aantal om praktische redenen niet zijn gecorrigeerd. De afwijkingen met resultaatteffect zijn individueel en gezamenlijk lager dan het rapporteringsbedrag. Daarnaast is sprake van enkele rubriceringscorrecties die een effect hebben op de verantwoorde baten en lasten van programma's tot maximaal € 100.000 en niet leiden tot een ander oordeel over de rechtmatigheid van de programma's. Deze zijn eveneens niet gecorrigeerd. De niet-gecorrigeerde afwijkingen worden opgenomen in een door de voorzitter en directeur te ondertekenen bevestiging bij de jaarrekening.

deJong&Laan

Ondernemende Accountants